

Sveriges
Ingenjörer

Ingenjörfullmäktige 2023
Sammanträdesdag 2023-11-19-21

1 (33)

Protokoll

Söndag 19 november 15:00-20:30

Måndag 20 november 8:30-17:30

Tisdag 21 november 8:30-14:00

NÄRVARANDE FULLMÄKTIGELEDMÖTER OCH ERSÄTTARE

Namn är ~~genomstrukat~~ - ledamoten har anmält förhinder

Lista	Ordinarie ledamot (vald enligt artikel 321)	Ersättare	Anm.
Chefer & Ledarskap	Johan Tärbo		
Chefer & Ledarskap	Sofia Johannesson		
Chefer & Ledarskap	Josefine Staaf	Sebastian Granath	
Erfarna Ingenjörer	Bertil Nordqvist		
Erfarna Ingenjörer	Håkan T Danielsson		
Erfarna Ingenjörer	Sara Hellsten		
Ericssonlistan	Per Thell		
Ericssonlistan	Anna Ekebro		
Ericssonlistan	Ulf Rosberg		
Ericssonlistan	Håkan N Lönnqvist		
Ericssonlistan	Frans Frejdestedt		
Ericssonlistan	Sonia Sangari		
Ericssonlistan	Lars-Åke Ekdahl		
Ericssonlistan	Mikael Goldberg	Cecilia Anneroth	
Ericssonlistan	Iwe Lingström		
Högskolor och Universitet	Måns Östring		
Högskolor och Universitet	Martin Eneling		
Högskolor och Universitet	Torbjörn Ilar		
Högskolor och Universitet	Teodora Retegan Volmer	Mikael Åsman	
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Helene Åhsberg		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Carl-Fredrik S M Lindberg		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Patricia B Quaglia	Sara Lindefelt	
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Björn Nyström		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Ralph-Peter Kross		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Luciano Quaglia Casal		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Jesper Aspelin		
Ingenjörer i Institutssektorn	Viveca Wallqvist		
Ingenjörer i Staten	Maria Sandberg		
Ingenjörer i Staten	Magnus Landgren		Sen ankomst söndag kväll
Ingenjörer i Staten	Carolina Gómez Lagerlöf		
Ingenjörer i Staten	Christina Eklöf	Anders Larsson	
Ingenjörer i Välfärden	Patrik Milton		
Ingenjörer i Välfärden	Jasin Arkavazi		
Ingenjörer i Väst	Anders Ripa		

Protokoll

Ingenjörer i Väst	Gunnar Parkefelt	
Ingenjörer i Väst	Per Tore Eidsvik	
Ingenjörer i Väst	Susann Lindqvist	
Ingenjörer i Väst	Audun Tengs	
Ingenjörerna i Västmanland och Dalarna	Mikael Blomqvist	
Ingenjörerna i Västmanland och Dalarna	Johanna Holmlund	
Ingenjörerna i Västmanland och Dalarna	David Lindgren	
		Anders
IT, Konsult och Innovation	Frida Krantz Röhne	Wedebbrand
IT, Konsult och Innovation	Anders Johansson	
IT, Konsult och Innovation	Birgit Englund	Henrik Lundin
Klöver Dam	Pia Hill	
Klöver Dam	Anke Krönert	
Klöver Dam	Katarina Wigginton	Förhinder
Klöver Dam	Karin Stihl	
Klöver Dam	Cecilia Wahlström	
Klöver Dam	Cecilia Leman	
Klöver Dam	Jemila Habainy	Förhinder
Mera pang för pengarna – More bang for the buck	Elin Petersson	
Mera pang för pengarna – More bang for the buck	Anna Margitin Blomberg	Mikael Öhrling
Mera pang för pengarna – More bang for the buck	Anders Alvinger	Sofie Dunert
Mera pang för pengarna – More bang for the buck	Mahin Rahimi	
Saab-listan	Lars Svensson	
Saab-listan	Philip Andersson	
Saab-listan	Magnus Gustafsson	
Saab-listan	Petra Eva Marie Borgstedt	
Scaniaingenjörer för trygghet i förändring	Lisa Lorentzon	
		Sen
		ankomst
		söndag
		kväll
Scaniaingenjörer för trygghet i förändring	Anders Eriksson	
Scaniaingenjörer för trygghet i förändring	Rickard Ångman	
Scaniaingenjörer för trygghet i förändring	Petra Areskoug	
		Lovisa
Scaniaingenjörer för trygghet i förändring	Magnus Ramstedt	Appelberg
Stockholm Mälardalen	Johan Ingberg	
Stockholm Mälardalen	Erik Molin	Tibor Muhi
Sveriges Brand- och Riskhanteringsingenjörer	Susanne Stenlund	Ingen ersättare
		Andreas
Sveriges Ingenjörer AB Volvo	Katarina Strid	Myrelid
Sveriges Ingenjörer AB Volvo	Peter Månsson	
Sveriges Ingenjörer AB Volvo	Mari Larsson	

Protokoll

Sveriges Ingenjörer i NORR
Sveriges Ingenjörer i NORR
Sveriges Ingenjörer i NORR

Sveriges Ingenjörer i NORR
Sveriges Ingenjörer i SANDVIK
Sveriges Ingenjörer Syd
Sveriges Ingenjörer Syd

Sveriges Ingenjörer Syd
Sveriges Ingenjörer Syd
Sydöstra Sveriges Ingenjörer
Unga Ingenjörer

Magnus Jälmlbrant
Johan Granberg
Johnny Dahlberg

~~Ulf Grönberg~~
Erik Knebel
Håkan Gül
Emma Stråle

~~Philip Stankovski~~
~~Maygon Wendel Lesenius~~
~~Helen K Kejser~~
Oscar Forsberg

Christer
Holmberg

Rebecca
Lesenius
Per Beremark
Hans Wendel

Lista

Teknologerna
Teknologerna
Teknologerna

Teknologerna
Teknologerna
Teknologerna
Teknologerna
Teknologerna
Teknologerna
Teknologerna
Teknologerna

Teknologerna
Teknologerna

**Ledamot (vald enligt
artikel 322)**

Sovan Mong
Sineth Sok
~~Andreana Vojinovic~~

~~John Bankefors~~
Sara Sarawi
Olof Mattsson
Elias Martinsson
Tara Kadir
Omar Abasi
Mohanad Abugharbia
Hawar Balta
~~Lovisa Edström~~

~~Adam Jacobsson Tröndal~~
Josefin Rojas Vazquez

Ersättare

Juan Pablo
Sanchez
Rodriguez

André
Johansson

Anm.

Protokoll

ÖVRIGA NÄRVARANDE

Om de som har uppdrag som valberedning eller revisor också är fullmäktigeledamöter står de redan i förteckningen ovan och redovisas i så fall nedan som *kursivt namn*.

Valberedning	<i>Per Tore Eidsvik</i> <i>Karin Stihl</i> <i>Mari Larsson</i> <i>Magnus Jälmlbrant</i> <i>Per Beremark</i> <i>Sofia Johannesson</i> <i>Anke Krönert</i>
Revisorer	<i>Anders Ripa</i> <i>Johan Tärbo</i> <i>Johan Ingberg</i> <i>Katarina Wigginton</i> Fredrik Sjölander, KPMG
Förbundsstyrelse	Ulrika Lindstrand, förbundsordförande Per Norlander förste vice förbundsordförande, Anmält förhinder Sara Anvarsson, andre vice förbundsordförande Kristin Andersen Joachim Pettersson Philip Engström Anmält förhinder Ulf Nordberg Therese Koggdal Marcus Suurküla Bettina Kylefors, Anmält förhinder Arezou Taghizadeh Per-Arne Lundberg Ulf Nordberg Fares Abugharbia Viktor Andersson
Adjungerade till förbundsstyrelsen	Sigrun Malm, utsedd av Akademikerföreningen vid Sveriges Ingenjörer Lotta Ljungqvist, utsedd av Unionen-klubben vid Sveriges Ingenjörer

Protokoll

Förbundskansli,
*Deltar på hela eller delar av
mötet*

Jens Jacobsson, Förbundsdirektör
Marianne Lagerstedt, Ekonomichef
Elisabeth Arbin, Förbundssekreterare, chef Demokratistöd
Therése Avoltén, projektassistent
Camilla Frankelius, Förhandlingschef
Heléne Robson, Chefsjurist
Åsa Söderén, Kommunikationschef
Johan Kreicbergs, Chef Politik och påverkan
Sara Peterson, HR chef
Daniel Milovan, IT-chef
André Pierrou, Chef för medlemsutveckling och Rekrytering
Pia Bäckström, Enhetschef Industrisektorn
Ola Sundström, Enhetschef Tjänstesektorn
Katarina Atterström, Enhetschef Göteborg/Malmö
Andreas Nyström, Enhetschef Offentligsektor
Jessica Bagge, Enhetschef Analys och Påverkan
Torsten Kjellgren, Utredare
David Ekstedt, Utredare
Albert Ohlin, Utredare
Staffan Bjurulf, Utredare
Johan Sittenfeld, Utredare
Fia Jonsson, Opinionsbildare
Nadja Yusuf, Pressekreterare
Karin Virgin, Ingenjören.se
Karin Thorsell, Ingenjören.se
Magnus Kjellson, Internationell sekreterare
Erik Herngren, Kairos Future, konsult

I närvaroförteckningen har upptagits de fullmäktigeledamöter och ersättare samt övriga som var närvarande vid hela eller delar av mötet.

Fullmäktige uppfyllde vid samtliga beslutstillfällen kraven på beslutsförhet enligt Stadgar för Sveriges Ingenjörer.

I redovisningar från voteringar och personval i mötessystemet redovisas antal röstberättigade utan avräkning för tillfälligt frånvarande ledamöter.

I protokollet är föredragningslistans punkter införda i den ordning som fullmäktige behandlade dem.

Yrkanden som dragits tillbaka redovisas ej i protokollet. Nomineringar som avböjts redovisas.

Protokoll

Söndag 2023-11-19

Ingenjörfullmäktige 2023 inleddes med en Industripolitisk debatt.

Deltog i panelen gjorde:

- Börje Ekholm, vd Ericsson
- Christian Levin, vd Scania
- Daniel Westlén, stats.sekr Klimat- och näringslivsdepartementet
- Ulrika Lindstrand, förbundsordförande Sveriges Ingenjörer
- Pontus Braunerhjelm, professor KTH

Moderator: Johan Kreicbergs, samhällspolitisk chef och tillika chefsekonom.

Inledning

Förbundsordförande Ulrika Lindstrand hälsade fullmäktigeledamöter, gäster och övriga mötesdeltagare välkomna.

§ 01 FULLMÄKTIGEMÖTET ÖPPNAS

Ulrika Lindstrand förklarade fullmäktiges ordinarie möte 2023 öppnat.

§ 02 UPPROP OCH JUSTERING AV RÖSTLÄNGD

Ulrika Lindstrand konstaterade att 83 fullmäktigeledamöter var inloggade med rösträtt.

Enligt Stadgar för Sveriges Ingenjörer, artikel 334 är fullmäktige beslutsfört när minst hälften (≥ 48) av samtliga (95) fullmäktigeledamöter och ersättare är närvarande.

Ulrika Lindstrand konstaterade att Ingenjörfullmäktige var beslutsfört.

Fullmäktige beslöt

att fastställa röstlängd enligt bilaga 02 [reviderad 2023-11-19] i möteshandlingarna.

§ 03 VAL AV MÖTESFUNKTIONÄRER

§ 03.01 Val av mötesordförande och ersättare

Fullmäktige beslöt enhälligt

att till mötesordförande välja Sofia Johannesson

att till förste ersättare välja Johan Tärbo

att till andre ersättare välja Karin Stihl.

Byte av mötesordförande

Ulrika Lindstrand överlämnade ledningen av mötet till Sofia Johannesson.

Protokoll

§ 03.02 Val av mötessekreterare och ersättare

Fullmäktige beslöt

att till mötessekreterare välja Elisabeth Arbin

att till förste ersättare välja Jessica Bagge

att till andre ersättare välja Albert Ohlin.

§ 03.03 Val av två protokolljusterare tillika rösträknare

Fullmäktige beslöt

att till protokolljusterare tillika rösträknare välja Johanna Holmlund och Erik Knebel

att fullmäktigeprotokoll 2023 ska skickas ut för justering senast 2023-12-20

§ 04 FÖREDRAGNINGSLISTA

Fullmäktige beslöt

att godkänna föredragningslistan för Ingenjörfullmäktige 2023.

§ 05 MÖTETS STADGEEENLIGA UTLYSANDE

Sofia Johannesson redogjorde för när kallelse och möteshandlingar skickats ut.

Fullmäktige beslöt

att fullmäktigemöte 2023 är stadgeenligt utlyst

att fastställa publicerade möteshandlingar samt utskottsutlåtande 1–4 som fullmäktiges skriftliga beslutsunderlag.

§ 06 MÖTESORDNING

Johan Tärbo, Ordinarie fullmäktigeledamot Chefer & ledarskap

yrkade

Närvarorätt på utskott

Att medlemstidningen Ingenjören.se:s medarbetare har närvarorätt på Arbets- och beslutsförberedande utskott. Gäller ej Valberednings och arvodesutskott.

Måns Östring, Ordinarie fullmäktigeledamot Högskolor och universitet

Yrkade

Utskottet beslutar om närvaro [av medarbetare från ingenjören.se]

Protokoll

Johan Granberg, Ordinarie fullmäktigeledamot Sveriges Ingenjörer i NORR

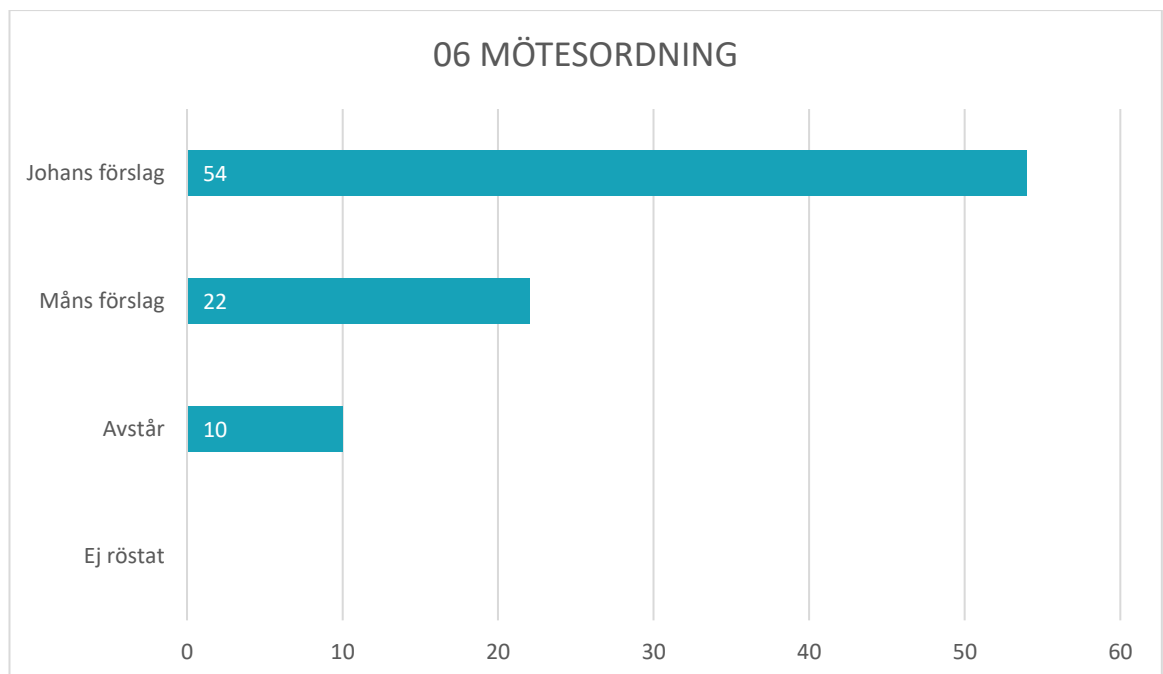
Yrkade

Talartiden beslutsposter tisdag

Talartiden under beslutspasset på tisdag ska vara lika lång under hela passet. Längden beslutas vid sammanträdesdagens början.

Sofia Johannesson ställde Johan Tärbos yrkande om Ingenjören.se närvaro i utskotten mot Måns Östrings yrkande om att utskotten får besluta om närvaro mot varandra.

En omröstning i systemet genomfördes.

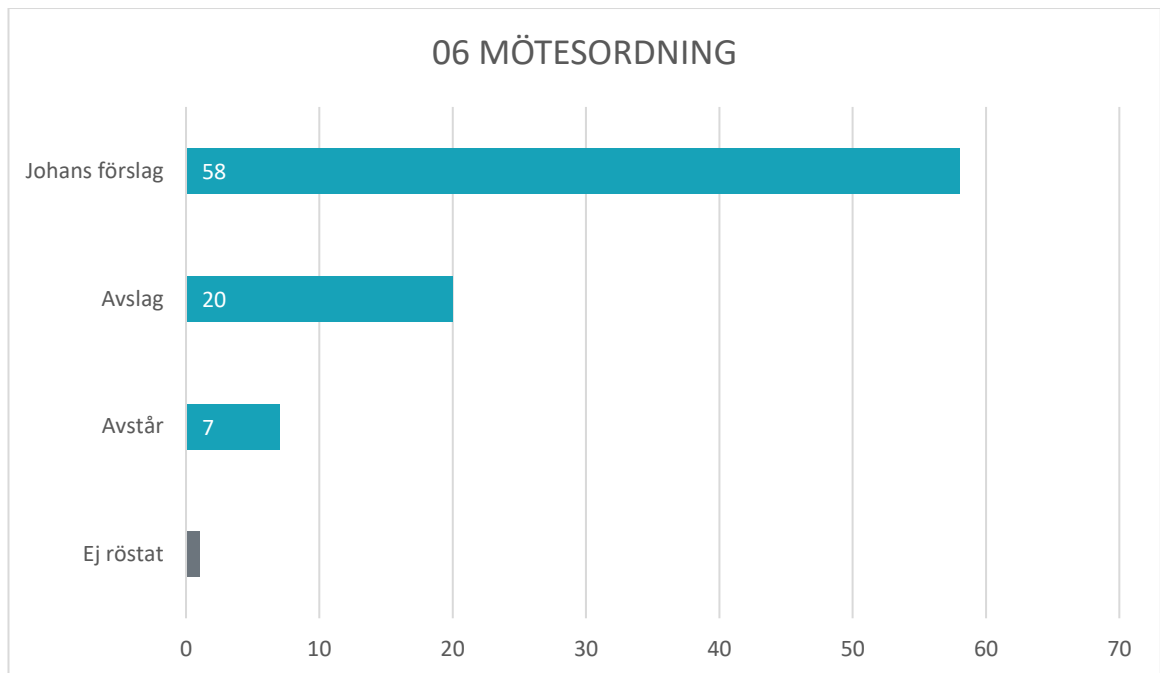

Sofia Johannesson konstaterade

att fullmäktige beslutat **bifalla** Johan Tärbos yrkande.

Därefter ställdes Johan Tärbos yrkande mot avslag i en omröstning i mötessystemet.

Protokoll

Sofia Johannesson konstaterade

att fullmäktige beslutat **bifalla** Johan Tärbos yrkande om

”medlemstidningen Ingenjören.ses medarbetare har närvarorätt på Arbets- och beslutsförberedande utskott. Gäller ej Valberednings och arvodesutskott.”

Därefter bifölls Johan Granbergs yrkande om att besluta om förändrad talartid på tisdagen med acklamation.

Sofia Johannesson frågade om det var mötets mening att fastställa mötesordningen enligt liggande förslag med ovan två tillägg.

Fullmäktige beslöt

att fastställa mötesordning enligt bilaga 06 i möteshandlingarna med följande tillägg

att medlemstidningen Ingenjören.ses medarbetare har närvarorätt på Arbets- och beslutsförberedande utskott. Gäller ej Valberednings och arvodesutskott.

att talartiden under beslutspasset på tisdag ska vara lika lång under hela passet. Längden beslutas vid sammanträdesdagens början.

Protokoll

§ 07 SVERIGES INGENJÖRERS ÅRSREDOVISNING 2022

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att titta på en inspelad föredragning av Sveriges Ingenjörers årsredovisning 2022 av ekonomichef Marianne Lagerstedt.

Fullmäktige beslöt

att lägga Sveriges Ingenjörers årsredovisning 2022 till handlingarna.

§ 08 REVISIONSBERÄTTELSE 2022

Ledamöterna av har haft möjlighet att läsa revisionsberättelsen så ingen föredragning av ärendet.

Fullmäktige beslöt

att lägga revisionsberättelsen 2022 för Sveriges Ingenjörer till handlingarna.

§ 09 GRANSKNINGSRAPPORT 2023

Ledamöterna av har haft möjlighet att läsa granskningsrapporten så ingen föredragning av ärendet.

Fullmäktige beslöt

att lägga revisorernas granskningsrapport 2023 till handlingarna.

§ 10 RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR 2022 SAMT DISPOSITIONER

Fullmäktige beslöt

att fastställa resultaträkning och balansräkning 2022 för Sveriges Ingenjörer

att 80 942 309 kr avseende konfliktfondens vinst avsätts till ändamålsbestämda medel, konfliktfond, samt att 220 827 674 kr balanseras i ny räkning.

att lägga Sveriges Ingenjörers årsredovisning 2022 till handlingarna.

§ 11 ANSVARSFRIHET FÖR RÄKENSKAPSÅRET 2022

Fullmäktige beslöt enhälligt

att bevilja förbundsstyrelsens ledamöter och förbundsdirektören ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

Protokoll

§ 12 FÖRBUNDSSTYRELSENS RAPPORTER

§ 12.01 Verksamhetsrapport 2023 samt motionsuppföljning 2022 samt Trendrapport

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att titta på en inspelad föredragning av Camilla Frankelius förhandlingschef, André Pierrou avdelningschef för medlemsutveckla och rekrytera, Johan Kreichbergs samhällspolitisk chef samt Åsa Söderén kommunikationschef.

Jens Jacobsson hade ett muntlig anförande om sitt första år på förbundet och vad som planeras för 2024.

Sofia Johannesson öppnade upp för frågor, men inga frågor på verksamhetsrapporten eller motionsuppföljning.

Ingenjörfullmäktige beslöt

att lägga verksamhetsrapporten 2023 och motionsuppföljningen 2022 till handlingarna.

§ 12.02 Ekonomirapport 2023

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att delta på ett informationsmöte den 14:e november. Marianne Lagerstedt, ekonomichef, föredrog Ekonomirapporten i korthet.

Sofia Johannesson tackade för rapporten.

Mötet tog en 10 minuter lång paus

Karin Stihl tog över som mötesordförande när mötet återupptogs.

§ 12.03 Presentation av propositioner

Marianne Lagerstedt presenterade proposition om Budget och årsavgifter 2024 samt proposition om Budget- och verksamhetsdirektiv 2025.

Per-Arne Lundberg och Fares Abugharbia redovisade hur arbetet med de två politiska programmen hanterats under verksamhetsåret samt vad de två programmen i korthet handlar om.

Karin Stihl lämnade därefter över ordförandeskapet till Johan Tärbo.

§ 13 NOMINERINGAR

Per Tore Eidsvik, ordförande valberedningen presenterade valberedningens förslag.

Protokoll

§ 13.01 Förbundsstyrelse, fem examinerade

Per Tore Eidsvik redovisade valberedningens förslag:

Arezou Taghizadeh
Therese Koggdal
Per Arne Lundberg
Ulf Nordberg
Philip Engström

Inga ytterligare nomineringar.

§ 13.02 Förbundsstyrelse, en teknolog, 2 år

Teknologrådet genom Juan Pablo Sanchez Rodriguez nominerade

Josefin Rojas Vazquez

§ 13.03 Förbundsstyrelse, en teknolog, fyllnadsval 1 år

Teknologrådet genom Hawar Balta nominerade

Tara Kadir

§ 13.04 Valberedningen vice ordförande

Karin Stihl, nominerades av Bertil Nordqvist
Sofia Johannesson, nominerades av Anders Johansson
Mari Larsson, nominerades av Pia Hill

§ 13.05 Valberedning, tre ledamöter

Mari Larsson, nominerades av Peter Månsson
Karin Stihl, nominerades av Bertil Nordqvist
Sofia Johannesson, nominerades av Johan Tärbo
Frida Krantz Röhne, nominerades av Henrik Lundin

§ 13.06 Revisor, två ledamöter

Per Tore Eidsvik redovisade valberedningens förslag:

Katarina Wigginton
Johan Ingberg

Protokoll

§ 13.07 Stängning av nominering, förbundsstyrelsen, valberedning och revisorer

Fullmäktige beslöt

att nomineringen till samtliga valbara poster är avslutad.

§ 13.08 Presentationer

Johan Tärbo konstaterade att inga presentationer av kandidater kommer göras på mötet utan att fullmäktige har kunnat ta del av kandidatpresentationer på förbundets webbplats.

§ 14 UTSKOTT

§ 14.01 Fördelning av ärenden på utskott 1 – 4

Fullmäktige beslöt

att fastställa fördelning av ärenden enligt bilaga 14.01 i möteshandlingarna.

§ 14.02 Nominering ordförande i utskott 4

Johan Tärbo konstaterade att följande nomineringar inkommit:

Carl-Fredrik Lindberg, nominerad av Bertil Nordqvist
Anders C Johansson, nominerad av Johnny Dahlberg

§ 14.03 Nominering av ledamöter i utskott 4

Johan Tärbo konstaterade att följande nomineringar inkommit:

Carl-Fredrik Lindberg, nominerad av Helene Åhsberg
Anders C Johansson, nominerad av Johnny Dahlberg
Audun Tengs, nominerad av Anders Ripa
Sebastian Granath, nominerad av Oscar Forsberg
Johanna Holmlund, nominerad av Mikael Blomqvist

Protokoll

§ 14.04 Val av ordförande och ledamöter i utskott 4

Fullmäktige beslöt

att utskott 4 består av 5 ledamöter inkluderat ordförande, vilka representerar olika listor.

att till ledamot tillika ordförande i utskott 4 välja

Carl-Fredrik Lindberg

att till ledamöter i utskott 4 välja

Anders C Johansson, nominerad av Johnny Dahlberg
Audun Tengs, nominerad av Anders Ripa
Sebastian Granath, nominerad av Oscar Forsberg
Johanna Holmlund, nominerad av Mikael Blomqvist

§ 14.05 Val av ordföranden och ersättare i utskott 1–3

Johan Tärbo konstaterade att följande nomineringar hade inkommit.

Utskott 1: Ordförande Frans Frejdestedt, ersättare Mahin Rahimi

Utskott 2: Ordförande, Helene Åhsberg, ersättare Christer Holmberg

Utskott 3: Ordförande Magnus Jälmlandt, ersättare Iwe Lingvist

fullmäktige beslöt

att välja ordförande och ersättare till utskott 1–3 enligt

utskott 1:

Frans Frejdestedt, ordförande

Mahin Ramini, ersättare

Utskott 2:

Helene Åhsberg, ordförande

Christer Holmberg, ersättare

Utskott 3:

Magnus Jälmlandt, ordförande

Iwe Lingström, ersättare

att välja fördelningen av funktionärer enligt
mötesbilaga 14.05

Protokoll

§ 15 FRÅGESTUND

§ 15.01 Skriftliga frågor

Fem skriftliga frågor har inkommit, fyra frågor från Ralph-Peter Kross och en fråga från Björn Nyström. Elisabeth Arbin redogjorde för att förbundsstyrelsens svar finns skriftligt i mötessystemet.

Frågorna från Ralph-Peter Kross behandlade följande områden:
Avtalskrav om stupstock, EU-direktiv om diskriminering, uppföljning motion 2021 om högpresterande kvinnor samt fråga om effekterna av nya LAS och omställningsstudiestödet.

Fråga från Björn Nyström behandlade följande område:
förbundets chefsmedlemskap

§ 15.02 Muntliga frågor

Björn Nyström - lokala företrädare behöver en verktyglåda med argument och forskningssamling när det gäller rehab.

Ralph-Peter Kross – fråga hur beslut i fullmäktige har beaktats av förbundsstyrelsen när det gäller balanserad stupstock skrivning.

David Lindgren – fråga om när företag hamnar över stupstocken om man har tagit i beaktande hur många medlemmar som berörs.

Hur fortsätter vi arbetet med jämställda löner?

Bertil Nordqvist – rekrytering av fler förtroendevalda är viktigt och bra. Kommer förbundet prioritera bildandet av akademikerföreningar framöver.

Pia Hill – jämförelse på löner mellan kvinnor och män. Får högpresterande kvinnor likvärdigt som högpresterande män?

Ulrika Lindstrand – svar från förbundsstyrelsen:

Till Björn Nyström om verktyg i rehab ärenden:

Finns bra med information om forskningsläget mm på AFA-försäkringars hemsida och även Prevent. Men visst kan förbundet se över egna sidorna om vad som gäller i rehab om det kan vara ett bättre stöd till de förtroendevalda.

Till Ralph-Peter om stupstockskrivningen:

Frågan har skickats till delegationerna om dessa önskar ändra skrivning i deras avtal. Frågan är omhändertagen under året.

Till David Lindgren

Svaret är ett exempel – titta gärna på facken inom industrins hemsida, där finns mycket mer information om utfallet.

Till Pia Hill- om jämställda löner

Protokoll

Förbundet och förbundsstyrelsen följer denna utveckling och tyvärr så går det åt fel håll eller för långsamt. Vi behöver fortsätta föra dialogen med arbetsgivaren lokalt i varje kartläggning och inför varje revision. Frågan lyfts vid centrala förhandlingar utifrån hur viktigt det är med jämställda löner.

Svårt med statistiken att jämföra högpresterande kvinnor lokalt. Det finns lite att läsa i den lönetrend rapport som skickades med i handlingarna. Det är dock inte en helt lätt kategori att visa på statistik för.

Till Bertil Nordqvist – om vi kommer prioritera att bli fler förtroendevalda

Ja det kommer vi satsa på. Vi behöver säkerställa att vi har duktiga förtroendevalda som kommer underifrån.

Emma Stråle – jobbar vi något med livslönen och de stora skillnaderna som blir över ett arbetsliv?

Per Tore Eidsvik – Vad gör vi för att hjälpa kemiindustrin?

Anders Ripa – vi kanske ska göra en ”hall of shame” för företag som inte lyckas med jämställda löner?

Ulrika Lindstrand - svar från förbundsstyrelsen:

Till Emma Stråle - om livslöner

Saco tittar ofta på livslöner men vi som förbund kan också lägga till detta när vi gör vår rapport: Råd och rön om lön och kön.

Till Per Tore Eidsvik – om kemiindustrin i Stenungssund

Stora gemensamma frågor hanteras inom Industriavtalet och industrins utvecklingsråd. Där lyfter vi frågor som handlar om exempelvis infrastruktur och tillståndsprocesser.

Till Anders Ripa – angående ”Hall of Shame”

Visar hellre på goda exempel än på de som inte funkar. Exempelvis så delas Industrins jämställdhetspris som delas ut på Industridagen.

Karin Stihl tackade för alla frågor och svar, därefter ajournerades mötet till måndag 20 november kl. 8:30.

Protokoll

Måndag 2023-11-20

Återupptagande

Sofia Johannesson välkomnade ledamöterna tillbaka.

§ 16 UTSKOTTSARBETE

Elisabeth Arbin informerade om hur arbetet kommer gå till under dagen i utskotten och i workshopen.

Erik Herngren, Kairos Future, presenterade metod och underlag inför framtidworkshopen.

Under dagen genomfördes arbetsutskott i tre omgångar och efter lunch slutfördes utskottsarbetet i beslutsförberedande utskott.

Tisdag 2023-11-21

Johan Tärbo förklarade mötet återupptaget och framförde ett stort tack för en trevlig middag. Vidare konstaterade Johan Tärbo att protokoll från utskotten finns i mötessystemet.

Protokollsutlåtande från utskott 1 – 4 återfinns i bilaga 1.

Johan Granberg påminde om sitt yrkande från söndagen angående talartid för tisdagen och Yrkande på att ny talartid sätt till 2 minuter för tisdagens plenumdebatt.

Ingenjörfullmäktige beslöt

att talartiden justeras till 2 minuter.

§ 17 STADGAR

17.01 Stadgeändring, motionsår

För att ändra dessa stadgar, utom artikel 111, 112, 912–914, 921 och 922, krävs antingen beslut med två tredjedels majoritet av samtliga fullmäktigeledamöter vid ett ordinarie möte eller likalydande beslut med enkel majoritet av antalet röstande fullmäktigeledamöter vid två ordinarie möten direkt efter varandra.

Ärendet har hanterats i Ingenjörfullmäktige 2022 utifrån motionen 17.02. ärendet återfinns i mötesbilaga 17.01

För att ändra stadgan behöver fullmäktige anta eventuell stadgeändringen med enkel majoritet vid detta sammanträde då röstetalet vid sammanträdet 2022 antogs med enkel majoritet, ej två tredjedels varpå frågan måste hanteras vid två sammanträden.

Protokoll

Ingenjörfullmäktige beslöt

- att stadgan ändras i punkterna 331, 341 och 342 utifrån att motioner hanteras av fullmäktige udda år.
- att fastställa ändringarna av stadga för Sveriges Ingenjörer enligt bilaga, och att ändringarna gäller från 2026-01-01.

17.02 Uppdaterad valordning

Per Beremark föredrog valberedningens förslag till uppdaterad valordning.

Vart fjärde år genomförs val till Ingenjörfullmäktige, Ingenjörsvalet. Sedan år 2010 har medlemmarna främst röstat via en digital plattform men valordningen har sett ut på samma sätt som när valet genomfördes med postala utskick och pappershantering.

Ingenjörfullmäktige beslöt

- att anta ny valordning enligt *bilaga 2*
- att den nya valordningen ersätter den gamla
- att den nya valordningen gäller från 2024-01-01
- att valberedningen får i uppdrag hantera eventuella redaktionella ändringar och slutligen fastställa ny valordning för Sveriges Ingenjörer.

18 VERKSAMHET

18.01 Industripolitiskt program

Frans Frejdestedt föredrog utskottets förslag till beslut.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

- att fastställa Sveriges Ingenjörers industripolitiska program enligt bilaga.

Ingenjörfullmäktige beslöt

- att fastställa Sveriges Ingenjörers industripolitiska program enligt *bilaga 3.*

Protokoll

18.02 Inkomstpolitiskt program

Helene Åhsberg föredrog utskottets förslag till beslut.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

- att följande ändringsförslag nedan fastställs
- att fastställa Sveriges Ingenjörers inkomstpolitiska program enligt bilaga (tvättad version.)
- att det nya inkomstpolitiska programmet ersätter det gamla.

Elin Petersson, Ordinarie fullmäktigeledamot Mera pang för pengarna - More Bang for the buck

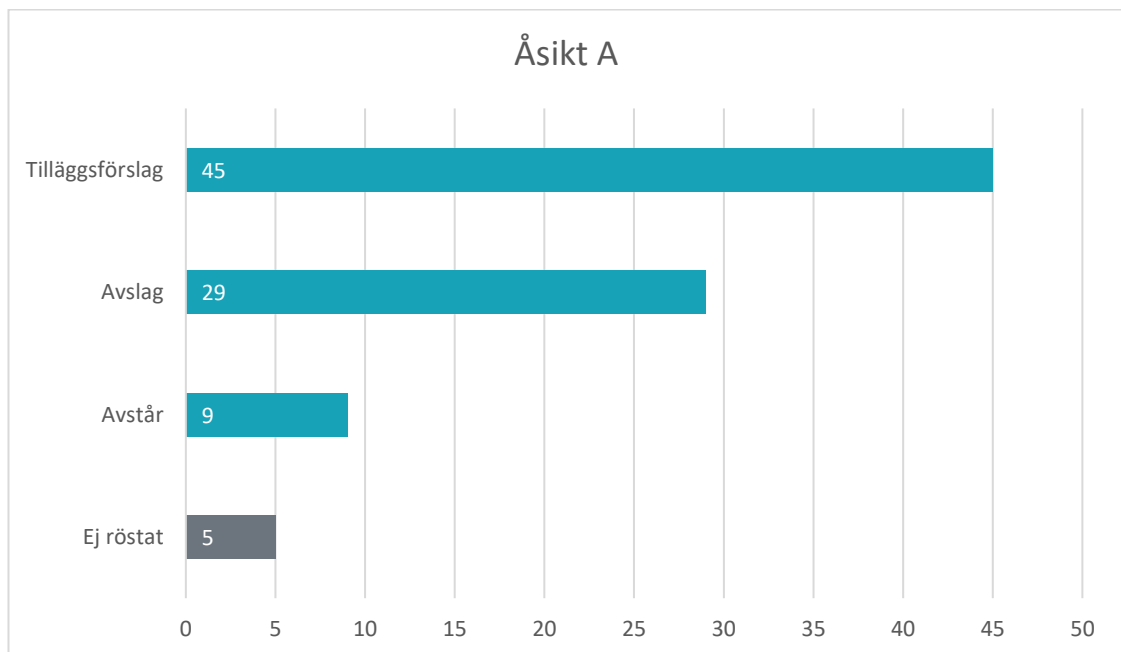
Yrkade:

Justerad text åsikt A

Arbetsgivarna säger ofta att det är brist på ingenjörer samtidigt som efterfrågan är stor. Det kan tyckas bekymmersamt. Men lösningen är enkel och stavas L-Ö-N.

Resterande text såsom utskottet föreslår.

Johan Tärbo ställde Elin Peterssons ändringsyrkande i åsikt A mot avslag. Fullmäktige genomförde en omröstning.

Johan Tärbo konstaterade

- att Ingenjörfullmäktige bifallit Elin Peterssons ändringsyrkande.

Protokoll

att åsikt A första tre meningar ändras till:

Arbetsgivarna säger ofta att det är brist på ingenjörer samtidigt som efterfrågan är stor. Det kan tyckas bekymmersamt. Men lösningen är enkel och stavas L-Ö-N.

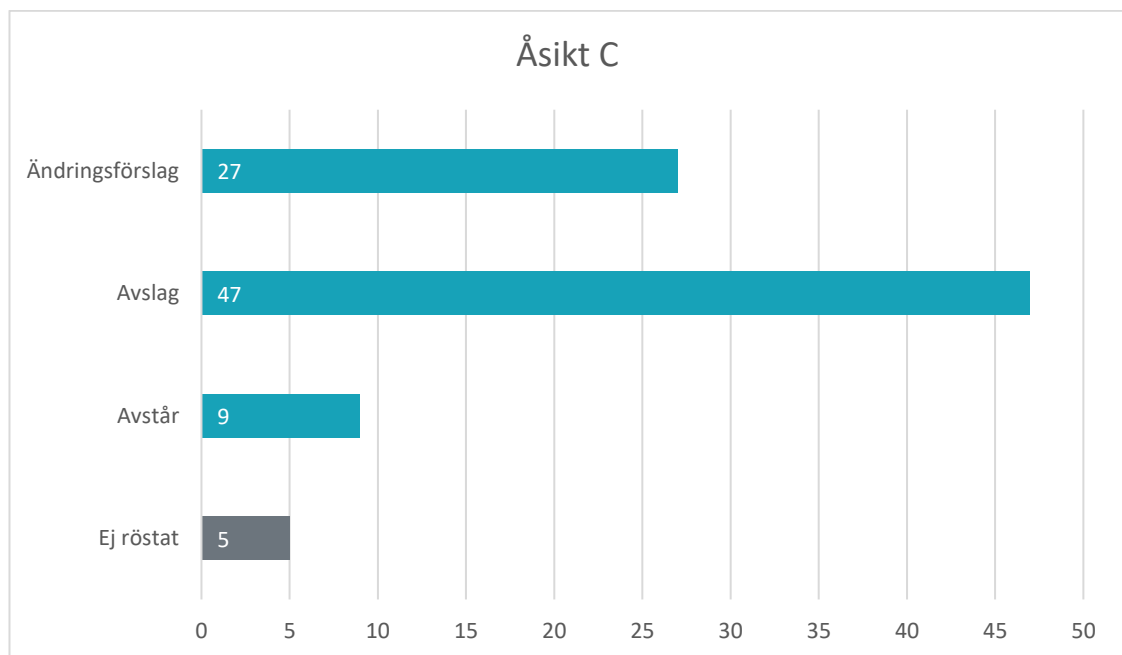
Anders Johansson, Ordinarie fullmäktigeledamot IT, Konsult & Innovation

Yrkade

Åsikt C- ändring

Ta bort texten med exempel gällande höjda brytpunkter och sänkt skatt.

Johan Tärbo ställde Anders Johanssons ändringsförslag mot avslag och omröstning i systemet genomfördes.

Johan Tärbo konstaterade

att Ingenjörfullmäktige avslog Anders Johanssons ändringsyrkande och att utskottets förslag ligger kvar.

Protokoll

Johan Granberg, Ordinarie fullmäktigeledamot Sveriges Ingenjörer i NORR

Yrkade

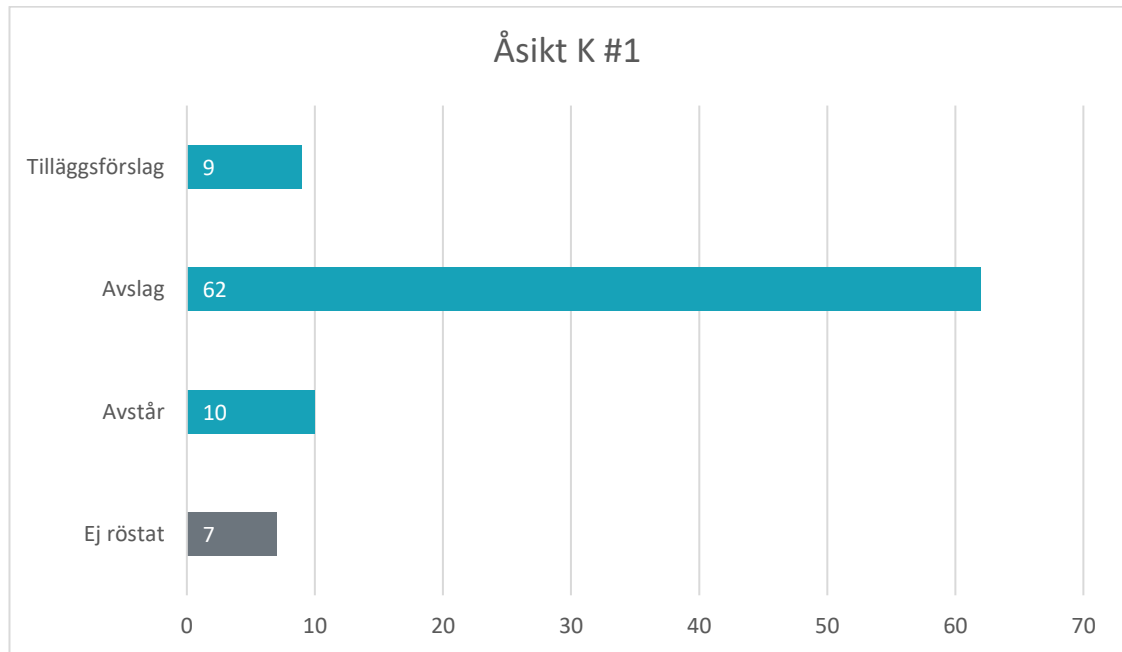
Tillägg till K

Tillägg till K alternativt ny punkt

Låt ingenjörerna arbeta mindre för att kunna arbeta längre

En del ingenjörer vill arbeta längre men vill kunna arbeta färre timmar. Arbetsgivare som erbjuder deltidsarbete och möjlighet för att tidigare kunna vara deltidspensioner ökar sin attraktivitet. Deltidsarbete ska erbjudas under hela yrkeslivet och pensionen ska kunna tas ut från 50 års ålder.

Johan Tärbo ställde Johan Granbergs yrkande mot avslag och en omröstning ställes upp i systemet.

Johan Tärbo konstaterade

att Ingenjörfullmäktige avslog Johan Granbergs yrkande och att utskottets förslag på åsikt k lämnas oförändrat.

Protokoll

Johan Granberg, Ordinarie fullmäktigeledamot Sveriges Ingenjörer i NORR

Yrkade

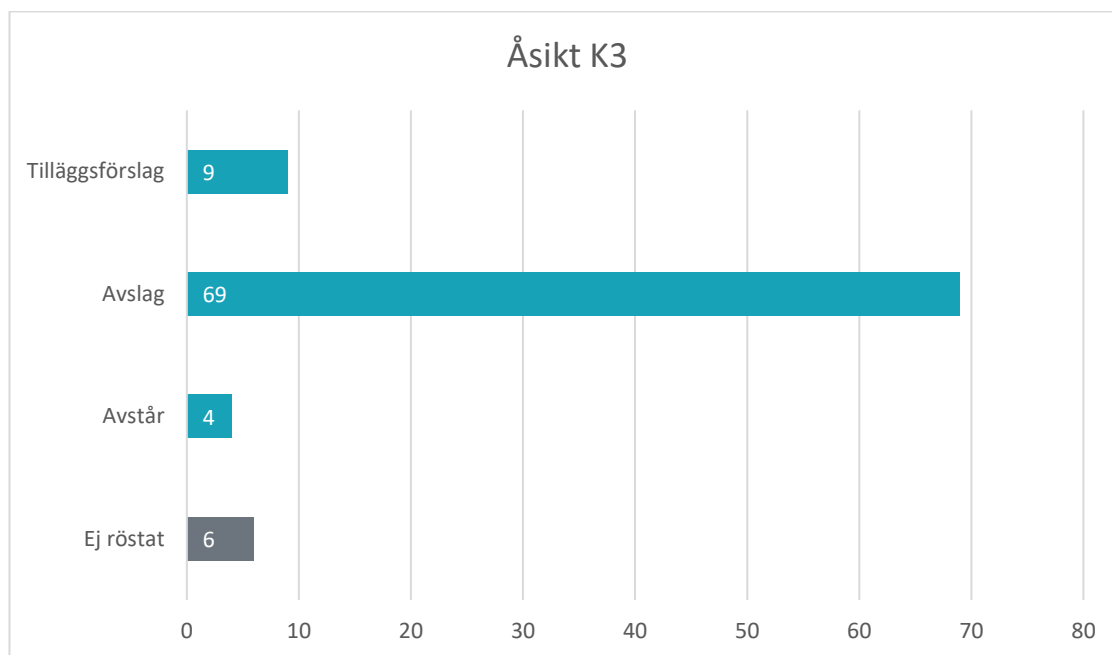
Ny åsikt K 3

Ny åsikt alternativt inarbetad.

Åldersdiversifiera tjänstepensionen och låt individen bestämma

Forskning visar att (källa behövs) högre risk leder till högre avkastning. Individen ska kunna välja fondförsäkring* för hela tjänstepensionen. *jag tänker lite som utformningen av AP7 SÅFA där risken ändras med åren. Tanken är att flytta risken tidigare i livet för att totalpensionen sett över tid ska bli lägre.

Johan Tärbo ställde Johan Granbergs yrkande mot avslag och ställde upp en omröstning i systemet.

Johan Tärbo konstaterade

att Ingenjörfullmäktige avslagit Johan Granbergs ändringsförslag och därmed lämnas utskottets förslag oförändrat.

Johan Tärbo ställde utskottets förslag inklusive Elin Peterssons ändringsyrkande mot avslag.

Ingenjörfullmäktige beslöt

att fastställa utskottets förslag med Elin Peterssons ändringsyrkande på åsikt A.

att fastställa Sveriges Ingenjörers inkomstpolitiska program enligt bilaga 4.

att det nya programmet ersätter det gamla.

Protokoll

Johan Tärbo lämnade över ordförandeklubban till Karin Stihl

19.01 Budget och årsavgifter år 2024

Magnus Jälmlbrant redogjorde för utskottets förslag.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att fastställa Budget och årsavgifter enligt förslag från förbundsstyrelsen i mötesbilaga 19.01.

Ingenjörfullmäktige beslöt

att **bifalla** utskottets förslag och därmed fastställa budget enligt mötesbilaga 19.01 samt årsavgifter enligt följande

2018 höjdes medlemsavgiften för samtliga medlemsgrupper, förutom teknologer och första året efter examen. För 2024 föreslås inga förändringar i medlemsavgifterna. 2024 är därmed det sjunde året med samma avgiftsnivå. Den tillfälliga höjningen av medlemsavgiften, som infördes fr o m 1 juli 2020 och avslutades per den 30 september 2021 har ej ingått i förbundets resultaträkning, utan har tillförts fonden för inkomstförsäkring i förbundets egna kapital.

Samtliga årsavgifter i tabellen nedan avser kalenderåret 2024 med undantag av teknologernas avgift som avser perioden 2024-09-01—2025-08-31.

	Årsavgift	<i>Per månad</i>	<i>Ökn(+)/ minskn(-) årsavg/ per månad</i>
Senior:			
- Yrkesverksam medlem	2 880	240	-/-
- Yrkesverksam medlem, 66+	2 424	202	-12/-1
- Examen 2024	720	60	-/-
- Examen 2023	1 440	120	-/-
- Reducerad avgift	1 440	120	-/-
- Utlandsmedlemmar	1 440	120	-/-
- Doktorand	1 440	120	-/-
Pensionär	456	38	-/-
Teknolog	180	15	-/-

Observera att avgifterna ovan är angivna exklusive avgiften till Akademikernas a-kassa (AEA), som från och med oktober 2021 uppgår till 130 kronor per månad (dessförinnan 140 kronor per månad).

Protokoll

Introduktionstrappan föreslås vara utformad enligt 2006 års beslut, där de första två åren som yrkesverksam medlem rabatteras. Första året efter examen är avgiften 60 kronor per månad och andra året efter examen är det halv avgift, dvs 120 kronor per månad.

Reducerad (halv) avgift betalas av de medlemmar som har en bruttoinkomst som understiger 25 500 kronor per månad, under minst 3 månader. Översyn av nivån görs årligen och eventuella revideringar beslutas av förbundsstyrelsen.

Utlandsmedlemmar föreslås ligga kvar på halv avgift. Som utlandsmedlem i ett avgiftsperspektiv räknas den medlem som är anställd i land där Sveriges Ingenjörer inte har avtal om gästmedlemskap och inte omfattas av Sveriges Ingenjörers kollektivavtal. Utlandsavgiften gäller exempelvis inte för medlemmar som är anställda i något nordiskt land eftersom dessa medlemmar kan söka gratis gästmedlemskap i någon av våra nordiska systerorganisationer. Utlandsmedlemmar har inte rätt till (individuell) förhandlingshjälp.

Doktorandmedlemskap gäller för den medlem som är antagen till forskarutbildning som finansieras med stipendium, utbildningsbidrag med eller utan assistenttjänst, eller doktorandanställning vid högskola.

Pensionärsavgift erhålls efter anmälan, tidigast från den månad medlemmen uppbär avtalspension, avgångspension, pensionsersättning, särskild ålderspension eller motsvarande samt förvärsarbetar högst 25 % av normal arbetstid.

Då en medlem som fyllt 66 år inte kan vara ansluten till en a-kassa faller möjligheten att få ersättning via förbundets inkomstförsäkring. Med anledning av det finns en avgiftskategori för medlemmar över 66 år, som inte är berättigade till pensionärsavgiften. Avgiften uppgår till ordinarie avgift reducerad med den internt kostnadsförda premien för inkomstförsäkring.

För teknologer föreslås den avgift som fastställdes på Fullmäktige 1/2009, 15 kronor per månad, att gälla även för nästa Teknologperiod som löper från den 1 september 2024 till den 31 augusti 2025. I enlighet med beslutet på Fullmäktige 1/2008 kommer aviseringen av årsavgiften för teknologer att ske den 1 september varje år.

Ingen rabatt lämnas till de fullbetalande medlemmar som väljer årsavisering.

19.02 Budget- och verksamhetsdirektiv för år 2025

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att fastställa budget- och verksamhetsdirektiv avseende 2025 i enlighet med proposition 19.02

med följande redaktionella ändring avseende första meningen i sista stycket på budgetdirektivstexten:

“Konfliktfondens egen avkastning tillförs konfliktfonden utan särskilt beslut.

Förbundsstyrelsen har årligen att besluta om förslag till ytterligare avsättningar till konfliktfonden.”

Protokoll

Tidigare lydelse: *“Förbundsstyrelsen har att besluta om förslag till avsättningar till konfliktfond årligen, men konfliktfondens egen avkastning tillförs konfliktfonden utan särskilt beslut.”*

Patrik Milton, Ordinarie fullmäktigeledamot Ingenjörer i välfärden

Yrkade

Ändringsyrkande

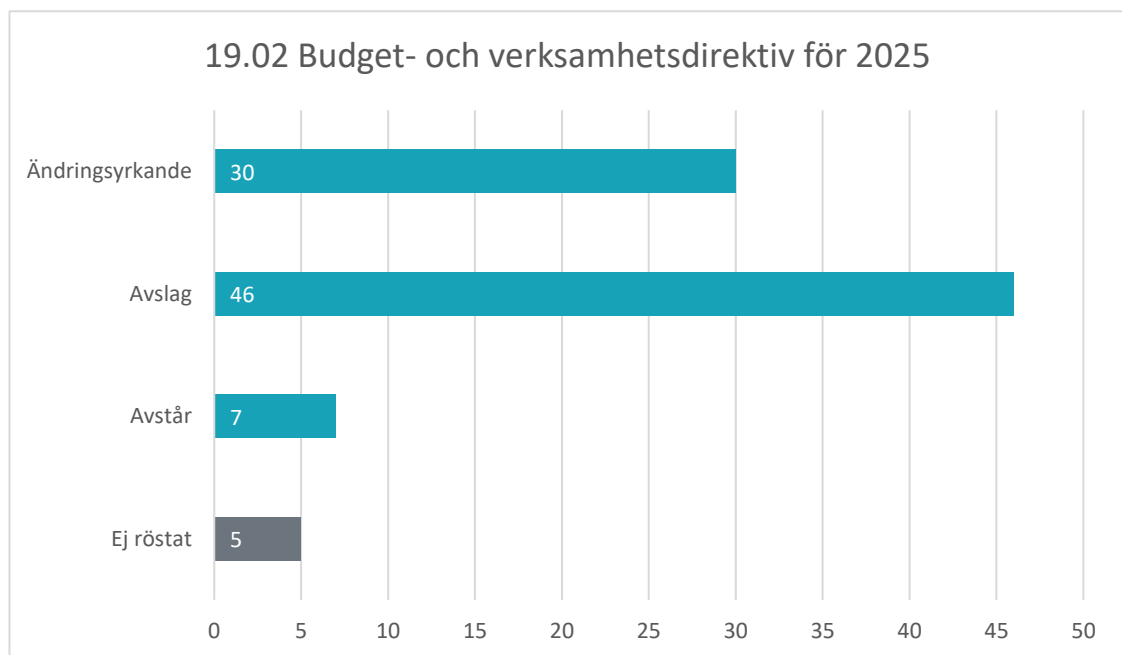
Jag yrkar att följande direktiv ändras för att inte begränsa möjligheterna att kunna bygga en stark och behövlig konfliktfond för våra medlemmar.

”Att avsätta ytterligare medel, utöver fondens egen avkastning, bör endast göras om mycket starka behov av att öka fondens storlek föreligger, då medel som tillförts fonden är ändamålsbestämda och därmed endast får användas till konflikt, i enlighet med fondens instruktion, medan fritt eget kapital kan användas såväl till konflikt som till att finansiera andra behov.”

ändras till:

”Att avsätta ytterligare medel, utöver fondens egen avkastning, bör alltid övervägas. Medel som avsätts blir på så sätt fredade då de endast får användas till konflikt, i enlighet med fondens instruktion. Fritt eget kapital kan också användas såväl till konflikt som till att finansiera andra behov vilket ger en god flexibilitet för förbundet att kraftfullt och resolut kunna agera”

Johan Tärbo ställde ändringsyrkandet i bakgrundstexten till direktivet mot avslag och omröstning genomfördes i systemet.

Johan Tärbo konstaterade att Ingenjörfullmäktige avslagit Patrik Miltons yrkande och beslutat att behålla utskottets förslag.

Protokoll

Ingenjörfullmäktige beslöt

att **bifalla** utskottets förslag och därmed

att fastställa Budget- och verksamhetsdirektiv 2025 enligt bilaga 5.

Reservation

Patrik Milton, Ordinarie fullmäktigeledamot Ingenjörer i välfärden

”Ett fackförbund är i grund och botten inget annat än en stor strejkkassa. Allt utöver detta är extra och ska av naturliga skäl ha lägre prioritet än att ha en ordentlig ekonomisk bas för att kunna använda strejkvapnet fullt ut. Tiderna förändras och det går snabbt. Vi har nu företag i Sverige som ägnar sig åt strejkbryteri, något vi inte sett på svensk arbetsmarknad sedan 1930-talet. Samtidigt höjs starka röster för att sympatistrejk, som är en bärande del av den svenska modellen, inte ska få användas. Då mitt yrkande om att alltid överväga att avsätta medel utöver konfliktfondens egen avkastning inte vann gehör väljer jag att reservera mig.”

Följande ledamöter stödjer Patrik Miltons reservation:

Bertil Nordqvist, Ordinarie fullmäktigeledamot Erfarna Ingenjörer

Johan Granberg, Ordinarie fullmäktigeledamot Sveriges Ingenjörer i NORR

Luciano Quaglia Casal, Ordinarie fullmäktigeledamot Ingenjörer för ett hållbart samhälle

Cecilia Wahlström, Ordinarie fullmäktigeledamot Klöver Dam

Ralph-Peter Kross, Ordinarie fullmäktigeledamot Ingenjörer för ett hållbart samhälle

Protokoll

Innan lunch genomfördes en fri debatt:

Nedan redovisas vem som talat och vilket ämne

Per Tore Eidsvik – om ledare i en organisation som ej är tekniskt kunniga

Elin Petersson – hur gick det på eftermiddagen i framtidworkshopen, kan någon presentera?

Iwe Lingström – fler MBL-förhandlingar om förskjuten arbetstid, går det att få till bättre kompensation i avtalet?

David Lindgren – ledarskap från andra länder

Mari Larsson – tack till industripolitisk program

Håkan Lönngrén – kompetensförsörjning och stöd till barn tidigare

Per Tore Eidsvik – barns intressen för teknik- börja tidigare

Bertil Nordqvist – Medlemsrekrytering och förtroendevalda är viktiga samt tack till Ulrika Lindstrand för att hon talade den 21 nov för Ukraina.

Anders Johansson – Chefer som är tekniskt kunniga inte alltid bäst lämpade som chefer

Björn Nyström – distrikten och regionalt arbete

Ulrika Lindstrand – förtydligande om fråga om konfliktfonden

Anders Larsson – Glöm inte bort de statliga avtalen här på fullmäktige

Emma Stråle – jämställda löner

David Lindgren – vi arbetar med kvinnors löner, alla medarbetares löner i lönekartläggningar

Frans Frejdestedt – vad händer med workshopen sen?

Ulrika Lindstrand – förbundsstyrelsen ska titta på materialet från workshopen och återkommer när man titta på insikterna.

Iwe Lingström – Löneförhandlingar och befattningsvärderingsystem

Ralph-Peter Kross – Lägre BNP Capita – högre BNP/arbetad timme

Anke Krönert – kan man skicka ut materialet från workshopen?

David Lindgren – löner – fått ut verktyg till lokala grupperna.

Per Tore Eidsvik – säkerhet, tänk på er säkerhet och säkerställ att inte AI sätter lönen i framtiden.

Karin Stihl tackade för den härliga fria debatten och mötet pausades för lunch.

Protokoll

§ 20 ARVODEN OCH VAL

§ 20.01 Arvoden och regler för kostnadsersättning

Carl Fredrik Lindberg redogjorde för utskott 4

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att det även införs en faktor för Teknologstyrelsen på liknande sätt som det finns på alla andra uppdrag. Vi föreslår att valberedningen tar fram lämplig faktor till 2025.

Uppdrag	Faktor Bas x faktor	2024	2023
Förbundsordförande (fast arvode, inget sammanträdesarvode)	π^2	563 792	544 546
Förste vice, andre vice ordförande (fast arvode, inget sammanträdesarvode)	$(\pi^2)/2$	281 895	272 272
Övrig styrelseledamot (fast arvode, sammanträdesarvode tillkommer)	0,500	28 591	27 615
Revisor (förtroendevald) Valberedningen (fast arvode, sammanträdesarvode tillkommer)	0,250	14 296	13 808
Sammanträdesarvode (per mötesdag) Övrig styrelseledamot Revisor, Valberedning	0,025	1430	1381
Teknologstyrelsen (fast arvode, sammanträdesarvode tillkommer)	✘	1500	1500
Teknologrådet, Teknologstyrelse sammanträdesarvode (per mötesdag)	0,010	361 ¹	345

¹ Medellön: nyexaminerad alla medlemmar 2022: 36 101 * 0,010 = 361 kr

Protokoll

att fastställa arvoden 2024 till förbundsstyrelse, valberedning och revisorer med bas = ingenjörsmedellön för medlemmar i Sveriges Ingenjörer² 2022³:

Uppdrag	Fast arvode Bas x faktor	Rörligt arvode per sammanträde Bas x faktor
Förbundsordförande	π^2	-
Förste och andre vice förbundsordförande	$(\pi^2)/2$	-
Övrig förbundsstyrelseledamot	0,50	0,025
Revisor (förtroendevald) Valberedningsledamot	0,25	0,025

att fastställa arvode 2024 till Teknologråd och Teknologstyrelse med bas: medellön nyexaminerad alla medlemmar 2022⁴

Uppdrag	Fast arvode	Rörligt arvode per sammanträde Bas x faktor
Teknologstyrelse	1500 kr	0,010
Teknologråd		0,010

att för den auktoriserade revisorn utgår arvode och kostnadsersättning enligt avtal mellan förbundet och den valda revisionsbyrån

att arvode för andra uppdrag fastställs av förbundsstyrelsen

att års- och mötesarvode utbetalas i efterskott vid årets slut och hanteras enligt vid varje tidpunkt gällande attestinstruktion för förbundet

att fastställa regler för kostnadsersättning 2024, enligt möteshandling 20.01

att arvoden och regler för kostnadsersättning gäller för tiden 2023-11-22 – fullmäktiges ordinarie möte 2024.

² Saco lönesök, samtliga medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter). Medellön 2022 = 57 182 kr, ibid

³ 2022 är den senaste statistiken som är tillgänglig.

⁴ Saco lönesök, samtliga nyutexaminerade medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter) medellön 2022=

36 101 kr

Protokoll

Johan Tärbo konstaterade att fullmäktige var redo att gå till beslut.

Ingenjörfullmäktige beslöt

att uppdra till valberedningen att ta fram en lämplig faktor till 2025 för att räkna fram Teknologernas fasta arvode.

att fastställa arvoden 2024 till förbundsstyrelse, valberedning och revisorer med bas = ingenjörmedellön för medlemmar i Sveriges Ingenjörer⁵ 2022⁶:

Uppdrag	Fast arvode Bas x faktor	Rörligt arvode per sammanträde Bas x faktor
Förbundsordförande	π^2	-
Förste och andre vice förbundsordförande	$(\pi^2)/2$	-
Övrig förbundsstyrelseledamot	0,50	0,025
Revisor (förtroendevald) Valberedningsledamot	0,25	0,025

att fastställa arvode 2024 till Teknologråd och Teknologstyrelse med bas: medellön nyexaminerad alla medlemmar 2022⁷

Uppdrag	Fast arvode	Rörligt arvode per sammanträde Bas x faktor
Teknologstyrelse	1500 kr	0,010
Teknologråd		0,010

att för den auktoriserade revisorn utgår arvode och kostnadsersättning enligt avtal mellan förbundet och den valda revisionsbyrån

att arvode för andra uppdrag fastställs av förbundsstyrelsen

att års- och mötesarvode utbetalas i efterskott vid årets slut och hanteras enligt vid varje tidpunkt gällande attestinstruktion för förbundet

att fastställa regler för kostnadsersättning 2024, enligt bilaga 6.

att arvoden och regler för kostnadsersättning gäller för tiden 2023-11-22 – fullmäktiges ordinarie möte 2024.

⁵ Saco lönesök, samtliga medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter). Medellön 2022 = 57 182 kr, ibid

⁶ 2022 är den senaste statistiken som är tillgänglig.

⁷ Saco lönesök, samtliga nyutexaminerade medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter) medellön 2022=

36 101 kr

Protokoll

Beslutade arvoden 2024

Uppdrag	Faktor Bas x faktor	2024
Förbundsordförande (fast arvode, inget sammanträdesarvode)	π^2	563 792
Förste vice, andre vice ordförande (fast arvode, inget sammanträdesarvode)	$(\pi^2)/2$	281 895
Övrig styrelseledamot (fast arvode, sammanträdesarvode tillkommer)	0,500	28 591
Revisor (förtroendevald) Valberedningen (fast arvode, sammanträdesarvode tillkommer)	0,250	14 296
Sammanträdesarvode (per mötesdag) Övrig styrelseledamot Revisor, Valberedning	0,025	1430
Teknologstyrelsen (fast arvode, sammanträdesarvode tillkommer)	-	1500
Teknologrådet, Teknologstyrelse sammanträdesarvode (per mötesdag)	0,010	361 ⁸

VAL

§ 20.0 Förbundsstyrelse, fem examinerade

Personval genomfördes genom sluten omröstning med följande resultat:

Fullmäktige beslöt att till ledamöter i förbundsstyrelsen välja:

Arezou Taghizadeh
Therese Koggdal
Per Arne Lundberg
Ulf Nordberg
Philip Engström

[Valda 2022 t o m fullmäktiges ordinarie möte 2024 är Ulrika Lindstrand, förbundsordförande, Per Norlander, förste vice ordförande, Sara Anvarsson, andre vice ordförande. Ledamöter Bettina Kylefors, Joachim Pettersson, Fares Abugharbia, Kristin Andersen samt Marcus Suurküla]

§ 20.03 Förbundsstyrelse, en teknolog

Teknologerna beslöt enhälligt till ledamot i förbundsstyrelsen välja

att Josefin Rojas Vazquez

⁸ Medellön: nyexaminerad alla medlemmar 2022: 36 101 * 0,010 = 361 kr

Protokoll

§ 20.04 Förbundsstyrelse, en teknolog, fyllnadsval 1 år

Teknologerna beslöt enhälligt till ledamot i förbundsstyrelsen välja
att välja Tara Kadir

§ 20.05 Valberedningens vice ordförande

Utskott 4 föreslog fullmäktige att till vice ordförande för valberedningen välja
Mari Larsson

Fullmäktige beslöt enhälligt att till vice ordförande för valberedningen välja
Mari Larsson

§ 20.06 Två valberedningsledamöter

Utskott 4 föreslog fullmäktige att till ledamöter i valberedningen välja
Sofia Johannesson
Karin Stihl

Fullmäktige beslöt enhälligt att till ledamöter för valberedningen välja
Sofia Johannesson
Karin Stihl

[Valda 2022 t o m fullmäktiges ordinarie möte 2024 är Anke Krönert, Magnus Jälmbrandt och Per Beremark samt Per Tore Eidsvik, ordförande]

§ 20.07 Revisor, två ledamöter

Fullmäktige beslöt enhälligt att till revisorer välja
Katarina Wigginton
Johan Ingberg

[Valda 2022 t o m fullmäktiges ordinarie möte 2024 är Johan Tärbo och Anders Ripa]

Protokoll

§ 21 INGENJÖRSFULLMÄKTIGES ORDINARIE MÖTE 2024

Ulrika Lindstrand konstaterade att förbundsstyrelsen kommer att kalla fullmäktige till ordinarie möte 2024-11-17/19

§ 22 INGENJÖRSFULLMÄKTIGE 2023 AVSLUTAS

Därefter tackade Ulrika Lindstrand mötesledningen Sofia Johannesson, Karin Stihl, Johan Tärbo och sekreterare Elisabeth Arbin samt teknikerna, utskottsordförandena och kansliets personal.

Därefter tackades Viktor Andersson för sina insatser i förbundsstyrelsen.

Vid protokollet

Elisabeth Arbin
Elisabeth Arbin

Justerat

Ulrika Lindstrand
Ulrika Lindstrand *

Sofia Johannesson
Sofia Johannesson *

Johan Tärbo
Johan Tärbo *

Karin Stihl
Karin Stihl*

Johanna Holmlund
Johanna Holmlund

Erik Knebel
Erik Knebel

* *justerar sina punkter som mötesordförande.*

Protokoll utskott 1

Tid	2023-11-20, kl 14:00-16:30
Plats	RUM Epical
Ordförande	Frans Frejdestedt
Ersättare	Mahin Rahimi
Ledamöter	Gunnar Parkefelt Johan Granberg Mari Larsson Per Beremark Josefin Rojas Vazquez Juan Pablo Sanchez Jesper Aspelin Luciano Quaglia Casal Anna Ekebro Lovisa Appelberg Sineth Sok Torbjörn Ilar André Johansson Olof Matsson Johnny Dahlberg Hawar Ballta Omar Abusi Sovann Mong Lars Svensson Anders Larsson Per Tore Eidsvik Anke Krönert Martin Englund Henrik Lundin David Lindgren Håkan Lönnqvist
Utskottssekreterare	Fia Jonsson Johan Sittenfeld
Övriga närvarande	Ulrika Lindstrand, förbundsstyrelsen Therese Koggdal förbundsstyrelsen Viktor Andersson, förbundsstyrelsen Per-Arne Lundberg, förbundsstyrelsen

Protokoll utskott x

Ola Sundström, kansliet
Pia Bäckström, kansliet
Åsa Söderén, kansliet
Katarina Atterström, kansliet
David Ekstrand, kansliet

§ 16	UTSKOTT 1
-------------	------------------

Protokoll utskott x

Ärende: 18.01

Utskottets utlåtande/kommentar

Det har varit en god diskussion under samtliga utskott och förslag till förbättringar har framkommit. Flera yrkanden har inkommit och tagits hänsyn till i det slutgiltiga förslaget. Det har kommit många förslag till ändringar och utskottet väljer därför att presentera dem i sin helhet i bilaga 1. I bilaga 2 framgår den tidigare lydelsen enligt förbundsstyrelsens proposition.

Medskick till förbundsstyrelsen: Även om Industri 4.0 togs bort bland förslagen så ska det vara kvar i omvärldsanalysen.

Medskick till förbundsstyrelsen att eventuellt lägga in i omvärldsanalysen: Ingenjörer är utbildade problemlösare och om de får möjlighet och utrymme att bidra med detta på sina arbetsplatser och på arbetsmarknaden så gynnar det både ingenjören själv och industrin i stort.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att fastställa Sveriges Ingenjörers industripolitiska program enligt bilaga 1,
(tvättad version)

Bilaga 1

Sveriges Ingenjörers Industripolitiska program

Bilaga 18.01

Sveriges Ingenjörer Industripolitiskt program

- En industriell miljö i snabb förändring

Våra utgångspunkter

Industrin har en avgörande betydelse för svensk ekonomi som ger förutsättningar för en god välfärd. Den står för nästan en tredjedel av förädlingsvärdet i det svenska näringslivet, för 20 procent av BNP och sysselsätter 1 miljon människor. Exporten överstiger sedan många år importen vilket skapar en positiv bytesbalans. 70 procent av exporten utgörs av varor och resterande av tjänster. Industrin skapar arbetstillfällen också hos underleverantörer och i samhället i övrigt.

Sverige måste erbjuda goda förutsättningar för befintlig industri att fortsätta verka här och för nya verksamheter att växa fram eller flytta hit. Sverige är sedan länge ett starkt industriland och många länder satsar på att öka sin attraktionskraft för investeringar varför den globala konkurrensen hela tiden skärps. Svensk infrastruktur är i stort behov av underhåll för att motsvara industrins krav. Ett förändrat geopolitiskt läge ökar behovet hos industrin av att se över värdekedjor samtidigt som internationell öppenhet och global handel gynnar svensk industri.

En avgörande förutsättning för vår industris historiska framväxt är snillrika innovationer som lagt grunden för växande företag. Lika viktigt är viljan och förmågan till ständig förnyelse och anpassning till ändrade förväntningar och krav. Forskning, utveckling och innovation som leder till nya tekniska lösningar är då helt avgörande. Industrin i Sverige satsar stora summor på forskning och utveckling för att bibehålla och öka sin konkurrenskraft men det är viktigt att offentligt finansierad forskning också bidrar till att förstärka och komplettera de privata investeringarna.

Ingenjörerna och industrin är oskiljaktiga och Sverige har en stark värdeskapande ingenjörskultur. Utan skickliga ingenjörer skulle industrin inte finnas. Denna viktiga yrkesgrupp måste få lön och villkor som motsvarar deras avgörande insats. Av de ingenjörer som inte arbetar inom industrin återfinns många inom industrinära tjänster eller har samarbeten med den, till exempel som forskare på ett lärosäte eller ett institut.

Med tanke på Sveriges relativt lilla befolkning har vi en enastående industriell bredd. Detta är en stor konkurrensfördel som blir än tydligare i takt med att olika teknikområden växer samman och befruktar varandra och behovet av samarbeten ökar. En stark svensk industri handlar därför inte bara om dess totala omfattning utan också om dess sammansättning.

Både fack och arbetsgivare vittnar om att den svenska modellen är en styrka som ger goda förutsättningar för både företag och anställda. I en värld där nästan alla andra länder har en annan tradition vad gäller relationen på arbetsmarknaden ifrågasätts vår

Sveriges
Ingenjörer

Bilaga 18.01

modell när nya företag etablerar sig här eller svenska företag får utländska ägare. Vi måste ta strid för vårt sätt att arbeta som vi vet är en del i vår framgång.

Det blir allt tydligare att industrin är en central del i samhällets strävan att uppnå globala hållbarhetsmål då det i hög grad är industrins innovationer som driver och möjliggör samhällets gröna omställning. Då industrin i Sverige ligger långt fram i sitt hållbarhetsarbete har vi alla förutsättningar att gynnas av omställningen. Ny digital teknik, och inte minst artificiell intelligens, har potential att förändra industriell verksamhet och affärsmodellerna i grunden. Trots årtionden av automatiseringar är det förvånansvärt många som utför arbeten av repetitiv karaktär. En viktig del för industrins konkurrenskraft och attraktivitet är att med hjälp av nya teknologier ta nästa kliv i automatiseringen för att frigöra människor från tråkiga, smutsiga och farliga arbeten. Men även om målen är delvis utstakade är vägen dit till stor del okänd och kantad av beslut kring tekniska vägval. Denna osäkerhet, tillsammans med förändrade kompetensbehov i spåren av teknikskiften, innebär ett ökat ansvar och svåra professionella utmaningar för många ingenjörer.

Av de globala hållbarhetsmålen berör primärt följande mål det industripolitiska programmet. De ligger bakom analysen men nämns inte alltid i texten:

7. Hållbar energi

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

9. Hållbar industri, innovation och infrastruktur

11. Hållbara städer och samhällen

12. Hållbar konsumtion och produktion

13. Bekämpa klimatförändringarna

Bilaga 18.01**Våra åsikter*****Infrastruktur***

- a) **Staten behöver långsiktigt avsätta mer medel för underhåll och utbyggnad av samhällskritisk infrastruktur för transporter.**
Underhållet är eftersatt vilket skapar problem för industrin som är beroende av fungerande transporter till rimliga priser. Det behövs också större resiliens så att trafiken kan fungera även om ett enskilt fel inträffat. Regeringen måste ge Trafikverket i uppdrag att utarbeta en långsiktig underhålls- och utvecklingsplan samt tillse att den finansieras.

- b) **Påskynda utbyggnaden av fossilfri elproduktion och säkerställ planerbar el i hela landet. Elnäten behöver byggas ut och ges en förstärkt kapacitet.**
Nya industrier, grön omställning och elektrifiering av vägtransporter medför att elbehovet förväntas dubblas fram till 2035. Regeringen måste därför påskynda utbyggnaden och skapa förutsättningar för investeringar i elproduktion och effektöverföring. Elnätet måste förstärkas så att det får kapacitet att leverera den el och effekt som efterfrågas. Elnätet behöver också bättre resiliens så att inte mindre störningar ger problem i en större del av systemet.

- c) **Påskynda implementeringen av teknikledande digital infrastruktur**
Regeringen behöver påskynda implementeringen av teknikledande digital infrastruktur för att möjliggöra effektiviseringar inom digitalisering, automatisering och produktion. Trots att mycket av utvecklingen kring digital teknik och 5G sker i Sverige är vi sena att använda tekniken fullt ut. Regeringen måste underlätta införandet och ge stöd till kommande tekniker för digital infrastruktur så att industrins investeringar kan ske i ett fortsatt konkurrenskraftigt Sverige.

- d) **Förstärk cybersäkerheten i samhällskritisk infrastruktur.**
Digitaliseringen och uppkopplingen av infrastruktur har många fördelar men innebär också risker i känslighet för naturkatastrofer, tekniska eller mänskliga hot. Samhället måste med hjälp av tekniska lösningar från början bygga in motståndskraft och krisberedskap i all infrastruktur.

Kompetensförsörjning

- e) **Ersättningen per ingenjörstudent måste höjas ytterligare.**
Ersättningen har urholkats under lång tid och motsvarar nu 60% av nivån i mitten på 90-talet i relation till statliga löner. Detta hotar på allvar utbildningarnas kvalitet samtidigt som industrin efterfrågar kunniga ingenjörer. Regeringen måste fortsätta höja anslaget per student.

Bilaga 18.01

- f) **Anslå särskilda resurser för det livslånga lärandet till universitet och högskolor** Behovet av och efterfrågan på kompetensutveckling är stort. Med öronmärkt offentlig finansiering kan återkommande lärande sättas i fokus jämte en högt prioriterad grundutbildning.
- g) **Låt ingenjörerna arbeta med det de har ett unikt kunnande för** Låt ingenjörer arbeta med det som de har ett unikt kunnande för. Behovet av ingenjörer är stort men företag anställer dem ibland för uppgifter som tekniker på lägre nivå eller andra akademiker kan utföra samtidigt som många upplever att en stor del av arbetstiden används för okvalificerade uppgifter.

Forskning, utveckling och innovation

- h) **Stärk Sveriges attraktivitet för företags FoU-investeringar**
Konkurrensen om FoU-etableringar ökar och många stora företag väljer att förlägga ny FoU till andra länder. Staten måste skapa bättre förutsättningar för FoU-investeringar i Sverige.
- i) **Den statliga forskningsfinansieringen måste öka till 1 procent av BNP**
Den offentliga forskningsfinansieringen behöver komplettera privat FoU vilket den idag har svårt att göra då resursnivån är för låg. Medel måste särskilt kanaliseras till samverkansprogram med industrirelevans.
- j) **Öka industriforskningsinstitutens basfinansiering**
En tillräcklig basfinansiering är viktig för att instituten ska kunna bedriva och utveckla forskningsinfrastrukturer, test- och demonstrationsverksamhet.

Grön omställning och cirkulär ekonomi

- k) **Politiker ska sätta upp målen men inte detaljstyra**
Politiker avgör hur stor miljöpåverkan som kan accepteras vid givna tidpunkter men de ska inte detaljstyra kring tekniska lösningar. Målen kan uppnås på olika sätt och i regel med en kombination av teknologier. Vid offentlig upphandling ska fokus vara på funktion och inte teknik.
- l) **Skapa goda förutsättningar för industrins gröna omställning**
Industrin är på väg i sin omställning mot fossilfrihet och cirkularitet men är beroende av en långsiktig politik med tydliga spelregler och samverkan utifrån de färdplaner mot fossilfrihet som den tagit fram. Effektivisera tillståndsprocesserna.

Bilaga 18.01

Bilaga 18.01***Svensk industri i ett förändrat geopolitiskt läge***

- m) **Sverige måste stå upp för internationell öppenhet och global handel samtidigt som försörjningen av insatsvaror tryggas**
Industrin i Sverige och EU är beroende av andra länder, inte minst Kina. Värdekedjor måste göras säkrare genom en ökad tillgång till råmaterial och ökad produktion av insatsvaror i närområdet.
- n) **Det behövs ett samhällskontrakt mellan politik, industri och anställda om hur industrin i Sverige ska vara långsiktigt stark och konkurrenskraftig**
Länder som Kina, Indien och USA, men också EU-länder, driver en aktiv industripolitik i syfte att gynna det egna landet. I Sverige måste relevanta aktörer sluta upp kring nödvändiga prioriteringar så att industrin kan stärkas, ett svenskt ägande gynnas och nödvändiga samhällsutmaningar hanteras.
- o) **Parterna måste i samverkan med staten slå vakt om den svenska arbetsmarknadsmodellen med kollektivavtal**
Modellen ifrågasätts på olika vis, såsom när nya företag etablerar sig i Sverige eller genom nya krav från EU. Den är dock en viktig del i vår industris internationella framgång och behöver försvaras.
- p) **Ingenjörer behöver ta plats i företagens styrelser och ledning för att hantera industrins utmaningar med teknikomställning**
Industrin genomför en digital och grön omställning. Ingenjörer är utbildade att arbeta med det delvis okända men detta innebär stora yrkesmässiga utmaningar, en delvis förändrad yrkesroll, ökat ansvar och arbetsbelastning. Ledarskapet måste präglas av framsyn, entreprenörskap, emotionell intelligens och ett etiskt förhållningssätt.

Bilaga 2 med ändringsnoteringar:

Sveriges Ingenjörer Industripolitiskt program

- **En industriell miljö i snabb förändring**

Våra utgångspunkter

Industrin har en avgörande betydelse för svensk ekonomi som ger förutsättningar för en god välfärd.

~~Industrin har en avgörande betydelse för svensk ekonomi och välfärd.~~ Den står för nästan en tredjedel av förädlingsvärdet i det svenska näringslivet, för 20 procent av BNP och sysselsätter 1 miljon människor. Exporten överstiger sedan många år importen vilket skapar en positiv bytesbalans. 70 procent av exporten utgörs av varor och resterande av tjänster. Industrin skapar arbetstillfällen också hos underleverantörer och i samhället i övrigt.

Sverige måste erbjuda goda förutsättningar för befintlig industri att fortsätta verka här och för nya verksamheter att växa fram eller flytta hit. Sverige är sedan länge ett starkt industriland och många länder satsar på att öka sin attraktionskraft för investeringar varför den globala konkurrensen hela tiden skärps. Svensk infrastruktur är i stort behov av underhåll för att motsvara industrins krav. Ett förändrat geopolitiskt läge ökar behovet hos industrin av att se över värdekedjor samtidigt som internationell öppenhet och global handel gynnar svensk industri.

En avgörande förutsättning för vår industris historiska framväxt är snillrika innovationer som lagt grunden för växande företag. Lika viktigt är viljan och förmågan till ständig förnyelse och anpassning till ändrade förväntningar och krav. Forskning, utveckling och innovation som leder till nya tekniska lösningar är då helt avgörande. Industrin i Sverige satsar stora summor på forskning och utveckling för att bibehålla och öka sin konkurrenskraft men det är viktigt att offentligt finansierad forskning också bidrar till att förstärka och komplettera de privata investeringarna.

Ingenjörerna och industrin är oskiljaktiga och Sverige har en stark värdeskapande ingenjörskultur. Utan skickliga ingenjörer skulle industrin inte finnas. Denna viktiga yrkesgrupp måste få lön och villkor som motsvarar deras avgörande insats. Av de ingenjörer som inte arbetar inom industrin återfinns många inom industrinära tjänster eller har samarbeten med den, till exempel som forskare på ett lärosäte eller ett institut.

Med tanke på Sveriges relativt lilla befolkning har vi en enastående industriell bredd. Detta är en stor konkurrensfördel som blir än tydligare i takt med att olika teknikområden växer samman och befruktar varandra och behovet av samarbeten ökar. En stark svensk industri handlar därför inte bara om dess totala omfattning utan också om dess sammansättning.

Både fack och arbetsgivare vittnar om att den svenska modellen är en styrka som ger goda förutsättningar för både företag och anställda. I en värld där nästan alla andra länder har en annan tradition vad gäller relationen på arbetsmarknaden ifrågasätts vår

Sveriges
Ingenjörer

Bilaga 18.01

modell när nya företag etablerar sig här eller svenska företag får utländska ägare. Vi måste ta strid för vårt sätt att arbeta som vi vet är en del i vår framgång.

Det blir allt tydligare att industrin är en central del i samhällets strävan att uppnå globala hållbarhetsmål då det i hög grad är industrins innovationer som driver och möjliggör samhällets gröna omställning. Då industrin i Sverige ligger långt fram i sitt hållbarhetsarbete har vi alla förutsättningar att gynnas av omställningen. Ny digital teknik, och inte minst artificiell intelligens, har potential att förändra industriell verksamhet och affärsmodellerna i grunden. Trots årtionden av automatiseringar är det förvånansvärt många som utför arbeten av repetitiv karaktär. En viktig del för industrins konkurrenskraft och attraktivitet är att med hjälp av nya teknologier ta nästa kliv i automatiseringen för att frigöra människor från tråkiga, smutsiga och farliga arbeten. Men även om målen är delvis utstakade är vägen dit till stor del okänd och kantad av beslut kring tekniska vägval. Denna osäkerhet, tillsammans med förändrade kompetensbehov i spåren av teknikskiften, innebär ett ökat ansvar och svåra professionella utmaningar för många ingenjörer.

Av de globala hållbarhetsmålen berör primärt följande mål det ~~industri~~politiska miljöpolitiska programmet. De ligger bakom analysen men nämns inte alltid i texten:

7. Hållbar energi

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

9. Hållbar industri, innovation och infrastruktur

11. Hållbara städer och samhällen

12. Hållbar konsumtion och produktion

13. Bekämpa klimatförändringarna

Våra åsikter

Infrastruktur

- a) **Det krävs en långsiktig underhållsplan för vägar och järnvägar.**
Underhållet av fysisk infrastruktur är eftersatt vilket skapar problem för industrin som är beroende av fungerande transporter till rimliga priser. Det behövs också större resiliens så att trafiken kan fungera även om ett enskilt fel inträffat. Regeringen måste ge Trafikverket i uppdrag att utarbeta en långsiktig underhållsplan samt tillse att den finansieras.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT OCH RUBRIK: Staten behöver långsiktigt avsätta mer medel för underhåll och utbyggnad av samhällskritisk infrastruktur för transporter.

Underhållet är eftersatt vilket skapar problem för industrin som är beroende av fungerande transporter till rimliga priser. Det behövs också större resiliens så att trafiken kan fungera även om ett enskilt fel inträffat. Regeringen måste ge Trafikverket i uppdrag att utarbeta en långsiktig underhålls- och utvecklingsplan samt tillse att den finansieras.

- b) **Bygg ut elproduktionen och säkerställ planerbar el i hela landet. Elnäten behöver också byggas ut och ges en förstärkt kapacitet.** Nya industrier, grön omställning och elektrifiering av vägtransporter medför att elbehovet förväntas dubblas fram till 2035 varför Regeringen måste påskynda utbyggnaden. Elnätet måste förstärkas så att det får kapacitet att leverera den el och effekt som efterfrågas. Också elnätet behöver bättre resiliens så att inte mindre störningar ger problem i en större del av systemet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT OCH RUBRIK: Påskynda utbyggnaden av fossilfri elproduktion och säkerställ planerbar el i hela landet. Elnäten behöver byggas ut och ges en förstärkt kapacitet.

Nya industrier, grön omställning och elektrifiering av vägtransporter medför att elbehovet förväntas dubblas fram till 2035. Regeringen måste därför påskynda utbyggnaden och skapa förutsättningar för investeringar i elproduktion och effektöverföring. Elnätet måste förstärkas så att det får kapacitet att leverera den el och effekt som efterfrågas. Elnätet behöver också bättre resiliens så att inte mindre störningar ger problem i en större del av systemet.

- c) **Påskynda implementeringen av digital infrastruktur och inte minst 5G.**
Trots att mycket av utvecklingen kring digital teknik och 5G sker i Sverige är vi sena att använda tekniken fullt ut. Regeringen måste underlätta införandet och ge stöd till kommande tekniker för mobilt internet så att industrins investeringar kan ske i Sverige.

Sveriges
Ingenjörer

Bilaga 18.01

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT OCH RUBRIK: Påskynda

implementeringen av teknikledande digital infrastruktur Regeringen behöver påskynda implementeringen av teknikledande digital infrastruktur för att möjliggöra effektiviseringar inom digitalisering, automatisering och produktion. Trots att mycket av utvecklingen kring digital teknik och 5G sker i Sverige är vi sena att använda tekniken fullt ut. Regeringen måste underlätta införandet och ge stöd till kommande tekniker för digital infrastruktur så att industrins investeringar kan ske i ett fortsatt konkurrenskraftigt Sverige.

d) **Förstärk cybersäkerheten i samhällskritisk infrastruktur.**

Digitaliseringen och uppkopplingen av infrastruktur har många fördelar men innebär också risker i känslighet för naturkatastrofer, tekniska eller mänskliga hot. Samhället måste med hjälp av tekniska lösningar från början bygga in motståndskraft och krisberedskap i all infrastruktur.

INGA FÖRSLAG TILL ÄNDRINGAR

Kompetensförsörjning

e) **Ersättningen per ingenjörstudent måste höjas ytterligare.**

Ersättningen har urholkats under lång tid och motsvarar nu 60% av nivån i mitten på 90-talet i relation till statliga löner. Detta hotar på allvar utbildningarnas kvalitet samtidigt som industrin efterfrågar kunniga ingenjörer. Regeringen måste fortsätta höja anslaget per student.

INGA FÖRSLAG TILL ÄNDRINGAR

f) **Anslå särskilda resurser för det livslånga lärandet till universitet och högskolor.** Behovet av och efterfrågan på kompetensutveckling är stort och med öronmärkt offentlig finansiering kommer grundutbildningen inte att prioriteras på det återkommande lärandets bekostnad.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT: Anslå särskilda resurser för det livslånga lärandet till universitet och högskolor.

Behovet av och efterfrågan på kompetensutveckling är stort. Med öronmärkt offentlig finansiering kan återkommande lärande sättas i fokus jämte en högt prioriterad grundutbildning.

g) **Undvik att belasta ingenjörer med administrativa uppgifter och låt dem arbeta med det som de har ett unikt kunnande för.**

Behovet av ingenjörer är stort men företag anställer dem ibland för uppgifter som tekniker på lägre nivå eller andra akademiker kan utföra samtidigt som många upplever att en stor del av arbetstiden används för administrativa uppgifter.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT OCH RUBRIK:

Bilaga 18.01**Låt ingenjörerna arbeta med det de har ett unikt kunnande för**

Låt ingenjörer arbeta med det som de har ett unikt kunnande för. Behovet av ingenjörer är stort men företag anställer dem ibland för uppgifter som tekniker på lägre nivå eller andra akademiker kan utföra samtidigt som många upplever att en stor del av arbetstiden används för okvalificerade uppgifter.

Forskning, utveckling och innovation**h) Stärk Sveriges attraktivitet för företags FoU-investeringar.**

Konkurrensen om FoU-etableringar ökar och många stora företag väljer att förlägga ny FoU till andra länder. Staten måste skapa bättre förutsättningar i Sverige.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT:**Stärk Sveriges attraktivitet för företags FoU-investeringar.**

Konkurrensen om FoU-etableringar ökar och många stora företag väljer att förlägga ny FoU till andra länder. Staten måste skapa bättre förutsättningar för FoU-investeringar i Sverige.

i) Den statliga forskningsfinansieringen måste öka till 1 procent av BNP.

Den offentliga forskningsfinansieringen behöver komplettera privat FoU vilket den idag har svårt att göra då resursnivån är för låg. Medel måste särskilt kanaliseras till samverkansprogram med industrirelevans.

INGA ÄNDRINGAR**j) Öka industriforskningsinstitutens basfinansiering.**

En tillräcklig basfinansiering är viktig för att instituten ska kunna bedriva och utveckla forskningsinfrastrukturer, test- och demonstrationsverksamhet.

INGA ÄNDRINGAR***Grön omställning och cirkulär ekonomi*****k) Politiker ska sätta upp målen men inte detaljstyra.**

Politiker avgör hur stor miljöpåverkan som kan accepteras vid givna tidpunkter men de ska inte detaljstyra kring tekniska lösningar. Målen kan uppnås på olika sätt och i regel med en kombination av teknologier. Vid offentlig upphandling ska fokus vara på funktion och inte teknik.

INGA ÄNDRINGAR

Bilaga 18.01**l) Skapa goda förutsättningar för industrins gröna omställning.**

Industrin är på väg i sin omställning mot fossilfrihet och cirkularitet men är beroende av en långsiktig politik med tydliga spelregler, att hinder avlägsnas och samverkan utifrån de färdplaner mot fossilfrihet som den tagit fram.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT:**Skapa goda förutsättningar för industrins gröna omställning.**

Industrin är på väg i sin omställning mot fossilfrihet och cirkularitet men är beroende av en långsiktig politik med tydliga spelregler och samverkan utifrån de färdplaner mot fossilfrihet som den tagit fram. Effektivisera tillståndsprocesserna.

Svensk industri i ett förändrat geopolitiskt läge**m) Sverige måste stå upp för internationell öppenhet och global handel samtidigt som försörjningen av insatsvaror tryggas.**

Industrin i Sverige och EU är beroende av inte minst Kina. Värdekedjor måste göras säkrare genom en ökad tillgång till råmaterial och ökad produktion av insatsvaror i närområdet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT:**Sverige måste stå upp för internationell öppenhet och global handel samtidigt som försörjningen av insatsvaror tryggas.**

Industrin i Sverige och EU är beroende av andra länder, inte minst Kina. Värdekedjor måste göras säkrare genom en ökad tillgång till råmaterial och ökad produktion av insatsvaror i närområdet.

n) Det behövs en vision delad av politik, industri och anställda om hur industrin i Sverige ska vara långsiktigt stark och konkurrenskraftig.

Länder som Kina, Indien och USA, men också EU-länder, driver en aktiv industripolitik i syfte att gynna det egna landet. I Sverige måste relevanta aktörer sluta upp kring nödvändiga prioriteringar så att industrin kan stärkas och nödvändiga samhällsutmaningar hanteras.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT OCH RUBRIK:**Det behövs ett samhällskontrakt mellan politik, industri och anställda om hur industrin i Sverige ska vara långsiktigt stark och konkurrenskraftig.**

Länder som Kina, Indien och USA, men också EU-länder, driver en aktiv industripolitik i syfte att gynna det egna landet. I Sverige måste relevanta aktörer sluta upp kring nödvändiga prioriteringar så att industrin kan stärkas, ett svenskt ägande gynnas och nödvändiga samhällsutmaningar hanteras.

o) Parterna måste i samverkan med staten slå vakt om den svenska arbetsmarknadsmodellen med kollektivavtal.

Modellen ifrågasätts på olika vis, såsom när nya företag etablerar sig i Sverige.

Bilaga 18.01

Den är dock en viktig del i vår industris internationella framgång och behöver försvaras.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT: Modellen ifrågasätts på olika vis, såsom när nya företag etablerar sig i Sverige eller genom nya krav från EU. Den är dock en viktig del i vår industris internationella framgång och behöver försvaras.

p) Ingenjörer behöver ha dialog med företagets ledning för att hantera industrins utmaningar med teknikomställning.

Industrin inför tekniker enligt Industri 4.0 och genomför en digital och grön omställning. Ingenjörer är utbildade att arbeta med det delvis okända men detta innebär stora yrkesmässiga utmaningar, en delvis förändrad yrkesroll, ökat ansvar och arbetsbelastning. Ledarskapet måste präglas av framsyn, entreprenörskap, emotionell intelligens och ett etiskt förhållningssätt.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL TEXT OCH RUBRIK: Ingenjörer behöver ta plats i företagets styrelser och ledning för att hantera industrins utmaningar med teknikomställning.

Industrin genomför en digital och grön omställning. Ingenjörer är utbildade att arbeta med det delvis okända men detta innebär stora yrkesmässiga utmaningar, en delvis förändrad yrkesroll, ökat ansvar och arbetsbelastning. Ledarskapet måste präglas av framsyn, entreprenörskap, emotionell intelligens och ett etiskt förhållningssätt.

Protokoll utskott 2

Tid	2023-11-20, kl 14:00-16:30
Plats	RUM: The Prestige
Ordförande	Helene Åhsberg
Ersättare	Christer Holmberg
Ledamöter	Jasin Arkavazi Hans Wendel Peter Månsson Cecilia Leman Håkan Gül Rebecca Lesenius Sofia Johannesson Oscar Forsberg Elin Petersson Mikael Åsman Ralph Peter-Kross Mikael Blomqvist Bertil Nordqvist Magnus Landgren Ulf Rosberg Sonja Sangari Anders Wederbrand Björn Nyström Lisa Lorentzon Karin Stihl
Utskottssekreterare	Torsten Kjellgren Staffan Bjurulf
Övriga närvarande	Fares Abugharbia, förbundsstyrelsen Sara Anvarsson, förbundsstyrelsen Joachim Pettersson, förbundsstyrelsen Arezou Taghizadeh, förbundsstyrelsen Albert Ohlin, kansliet Jessica Bagge, kansliet Andreas Nyström, kansliet Johan Kreicbergs, kansliet Camilla Frankelius, kansliet

Protokoll utskott 2

§ 18.02 Sveriges Ingenjörers inkomstpolitiska program

Se bilaga: Våra utgångspunkter med spårade ändringar se bilaga 1

Utskottet har haft spänstiga diskussioner och flera ändringsförslag har arbetats in.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att följande ändringsförslag nedan fastställs

att fastställa Sveriges Ingenjörers inkomstpolitiska program enligt *bilaga 2* tvättad version.

Protokoll utskott 2

Ärende: 18.02.a

Det ursprungligt förslaget från Förbundsstyrelsen löd:

a. Lönesättningen ska långsiktigt säkra att ingenjörsyrket är attraktivt

Arbetsgivarna säger ofta att det är brist på ingenjörer och att efterfrågan är stor. Det enkla svaret på detta är lönen. Den arbetsgivare som söker ingenjörskompetens måste vara beredd att betala för den. Det stora behovet av ingenjörskompetens för digitaliseringen, klimatomställningen med mera ställer också krav på att lönesättningen är på en attraktiv nivå, så att unga människor söker sig till ingenjörsyrket.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta följande skrivning:

a. Lönesättningen ska långsiktigt säkra att ingenjörsyrket är attraktivt

Arbetsgivarna säger ofta att det är brist på ingenjörer och att efterfrågan är stor. Det enkla svaret på detta är lönen. Den arbetsgivare som söker ingenjörskompetens måste vara beredd att betala för den. Det stora behovet av ingenjörskompetens för digitaliseringen, klimatomställningen med mera ställer ytterligare krav på att lönesättningen är på en attraktiv nivå.

Ärende: 18.02.b

Det ursprungliga förslaget från Förbundsstyrelsen löd:

b. Använd ekonomiska styrmedel för att främja entreprenörskap

Väl avvägda ekonomiska incitament ökar möjligheten för ingenjörer att öka sitt engagemang i företagande och entreprenörskap. Det kan handla om till exempel personaloptioner och skatteförmåner. Dessa incitament skapar en win-win-situation där både individen, företaget och Sverige som helhet gynnas.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta följande skrivning:

b. Använd ekonomiska styrmedel för att främja entreprenörskap

Väl avvägda ekonomiska incitament ökar möjligheten för ingenjörer att öka sitt engagemang i företagande och entreprenörskap. Det kan handla om till exempel skatteförmåner och förenkling av införandet av personaloptioner. Dessa incitament skapar en win-win-situation där både individen, företaget och Sverige som helhet gynnas.

Protokoll utskott 2

Ärende: 18.02.c

Det ursprungliga förslaget från förbundsstyrelsen löd:

c. Sänk skatten så att en ingenjörsutbildning lönar sig bättre

Ingenjörsutbildning är en tuff bana och det måste vara tydligt att det är värt insatsen. Därför behöver skatter vara utformade så att en lång och svår utbildning verkligen lönar sig, exempel på åtgärder är höjda brytpunkter och lägre skattesatser på arbete.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta följande skrivning:

c. Utforma skatten så att en ingenjörsutbildning lönar sig bättre

Ingenjörsutbildning är en tuff bana och det måste vara tydligt att det är värt insatsen. Därför behöver skatter vara utformade så att en lång och svår utbildning verkligen lönar sig, exempel på åtgärder är höjda brytpunkter och lägre skattesatser på arbete.

Ärende: 18.02.d

Ursprungligt förslag från förbundsstyrelsen löd:

d. Värdera ansvar, kompetens och prestation högre

Ingenjörskårens analys- och problemlösningsförmåga bidrar till att effektivisera och utveckla konkurrenskraftiga verksamheter. Detta behöver arbetsgivarna i väsentligt högre grad värdera genom en bättre löneutveckling för stort ansvar, hög kompetens och god prestation.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta följande skrivning:

d. Värdera ansvar, kompetens och prestation högre

Ingenjörers analys- och problemlösningsförmåga bidrar till att effektivisera och utveckla konkurrenskraftiga verksamheter. Detta behöver arbetsgivarna värdera väsentligt högre genom en bättre löneutveckling relaterat till ansvar, kompetens och prestation.

Ärende: 18.02.e

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

Protokoll utskott 2

att anta förbundsstyrelsens förslag.

Ärende: 18.02.f

Förbundsstyrelsens ursprungliga förslag löd:

f. Det pensionsgrundande beloppet för studier bör höjas

Studier ska uppmuntras och den som går en lång utbildning ska inte straffas genom att förlora ersättning i relation till andra grupper som förvärvsarbetar. Därför bör det pensionsgrundande beloppet under studietiden höjas. Beloppet ska ställas i relation till ingångslönen för ingenjörskåren.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta förbundsstyrelsens förslag men att ändra ordet ”ingenjörskåren” till ”ingenjörer” i texten.

Ärende: 18.02.g

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta förbundsstyrelsens förslag.

Ärende: 18.02.h

Förbundsstyrelsens ursprungliga förslag löd:

h. Verka för jämställda löner

Arbetsgivarnas omotiverade löneskillnader skickar en signal till kvinnor som ska välja yrkesbana att deras kompetens är mindre värd. Det får en negativ påverkan på unga kvinnors vilja att välja en framtid som ingenjör och i förlängningen stanna kvar i ingenjörbranschen.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta följande skrivning:

h. Jämställda löner

Omotiverade löneskillnader signalerar till kvinnor att deras kompetens är mindre värd. Arbetsgivare måste arbeta aktiva för att utjämna sådana skillnader, så att unga kvinnor väljer ingenjörsyrket och också väljer att stanna kvar i ingenjörbranschen.

Protokoll utskott 2

Ärende: 18.02.i

Förbundsstyrelsens ursprungliga förslag löd:

i. Arbeta för att kollektivavtal och socialförsäkringar driver mot jämställdhet

Långa kvalifikationskrav, upp till 12 månader i vissa kollektivavtal, skapar hinder för dem som överväger att byta jobb samtidigt som de planerar att starta en familj. Det begränsar rörligheten på arbetsmarknaden. Därför bör kvalifikationstiden för föräldrautfyllnad i kollektivavtalen slopas.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta Förbundsstyrelsens förslag men med ändringen att stryka ”och socialförsäkringar” i rubriken.

Ärende: 18.02.j

Förbundsstyrelsens ursprungliga förslag löd:

j. Lönekartläggningarna måste följas av justeringar av ojämslällda löner

Lönekartläggningar görs i syfte att upptäcka oskäligen löneskillnader som kan bero på kön. Det finns däremot inte något krav på handling med anledning av utfallet från lönekartläggningarna. Lönekartläggningarna behöver kombineras med krav på handling

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta följande skrivning:

j. Lönekartläggningarna måste följas av justeringar av ojämslällda löner

Lönekartläggningar görs i syfte att upptäcka oskäligen löneskillnader som kan bero på kön. Det finns däremot inte något krav på handling med anledning av utfallet från lönekartläggningarna. Lönekartläggningarna behöver kombineras med krav på handling, och ske utanför ordinarie lönerevision.

Ärende: 18.02.k

Förbundsstyrelsens ursprungligen förslag löd:

k. Även seniora ingenjörer ska ha en bra löneutveckling

Idag stannar de årligen löneökningarna av nästan helt för seniora ingenjörer trots att de sociala avgifterna för arbetsgivarna är betydligt lägre för de som nått riktåldern för pension. Detta behöver förändras så att goda prestationer ger en bra löneutveckling oavsett ålder.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

Protokoll utskott 2

att anta följande skrivning:

k. God löneutveckling under hela arbetslivet

Idag stannar de årliga löneökningarna av nästan helt för äldre ingenjörer, detta behöver förändras så att goda prestationer ger en bra löneutveckling oavsett ålder. För ingenjörer som nått pensionsåldern blir de sociala avgifterna för arbetsgivarna betydligt lägre. Denna sänkning ska användas för att öka lönerna för dessa åldersgrupper.

Ärende: 18.02.l

Förbundsstyrelsens ursprungliga förslag löd:

1. Tjänstepensionsavsättningar ska göras under hela yrkeslivet

För att behålla kompetent arbetskraft bör arbetsgivare fortsätta med pensionsinbetalningar så länge arbetstagaren är anställd. Detta gäller även de som nått riktåldern för pension. Samma villkor ska gälla för utförd arbetsprestation oavsett ålder och så länge man arbetar.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta Förbundsstyrelsens förslag men att ändra ”riktåldern” till ”pensionsåldern”

Ärende: 18.02.m

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta Förbundsstyrelsens förslag.

Ärende: 18.02.n

Förbundsstyrelsens ursprungliga förslag löd:

n. A-kassan måste bli försäkringsmässig

Arbetslöshetsförsäkringen måste bli försäkringsmässig. Det måste finnas en tydlig koppling mellan vad som betalas in och vad som betalas ut. Idag är a-kassan i praktiken en extra skatt som kommit att bli en extra inkomstkälla för staten. Låt parterna ta över hanteringen av A-kassan och använd överskottet till att höja beloppen i inkomstgarantin och sänka premierna i A-kassan.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta följande skrivning:

Protokoll utskott 2

n. Arbetslöshetsförsäkringen måste bli försäkringsmässig. Det måste finnas en tydlig koppling mellan inbetalningen av arbetsgivaravgifter som är märkt till arbetslöshetsförsäkring och vad som betalas ut. Idag är den delen av arbetsgivaravgiften i praktiken en extra skatt som kommit att bli en extra inkomstkälla för staten. Låt parterna ta över hanteringen av A-kassan och använd överskottet till att höja beloppen i inkomstgarantin och sänka premierna i A-kassan.

Ärende: 18.02.o

Förbundsstyrelsens ursprungliga förslag löd:

o. Avsättningarna ska i högre grad gå till pension

För att inte tilltron till pensionssystemet ska urholkas är det viktigt att kopplingen mellan inbetalade avgifter tillkommer den enskilde som utbetald pension. Idag finns det ett tak för den pensionsgrundande inkomsten. Inbetalade pensionsavgifter över taket används inte för att höja utbetalningarna till den enskilde i det allmänna pensionssystemet. De används i stället av staten för att finansiera andra utgifter.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anta följande skrivning:

- o. Avsättningarna ska i högre grad gå till pension.** För att upprätthålla tilltron till pensionssystemet är kopplingen mellan inbetalda avgifter och utbetald pension till den enskilde viktig.

Bilaga 18.02
Proposition
Sveriges Ingenjörers
Inkomstpolitiska program

Till Ingenjörersfullmäktige

Bakgrund till förslaget

Ingenjörersfullmäktige beslöt 2018 att samtliga politiska program som förbundet har ska revideras och stöpas om i en ny form.

Förbundsstyrelsen beslöt i december 2022 att det inkomstpolitiska programmet skulle revideras under verksamhetsåret och diskuteras och beslutas vid Ingenjörersfullmäktige 2023.

Under september 2023 hölls samtal med ledamöterna i fullmäktige för att stämma av innehållet och politiken i programmet. Kommentarer har arbetats in i programmet i den utsträckning som förbundsstyrelsen uppfattat majoritetens åsikter.

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslår fullmäktige besluta

att fastställa Sveriges Ingenjörers inkomstpolitiska program enligt *bilaga 1* (*våra utgångspunkter och våra åsikter*)

Bilagor:

Bilaga 1: Sveriges Ingenjörers inkomstpolitiska program, (våra utgångspunkter, våra åsikter) *beslutas av Ingenjörersfullmäktige*

Bilaga 2: Sveriges Ingenjörers inkomstpolitiska program (omvärldsanalys) *beslutas av förbundsstyrelsen*

Våra utgångspunkter

Ingenjörsskårenna spelar en viktig roll för näringslivets och samhällets utveckling och ger med sina insatser förutsättningar för en stark svensk ekonomi med en god välfärd. De tekniska lösningar som ingenjörerna utvecklar lägger grunden till för ett hållbart samhälle nya jobb och tillväxt i ekonomin.

Ingenjörsutbildningarna är krävande och ställer höga krav på studenterna. För att det ska vara ett attraktivt val måste det löna sig att bli ingenjör. Det handlar både om skattelagstiftning med lägre marginalskatter och om god löneutveckling och en utvecklande karriär.

I ingenjörers arbete ingår ofta ett stort mått av innovation och nytänkande. För att attrahera och behålla ingenjörer vars innovationer ofta är helt avgörande för företagets fortlevnad behöver det finnas belöningssystem som främjar detta och som ger ingenjörerna en betydande del av vinsterna som deras innovationerna genererar. Det gynnar den anställde, utveckling, företaget och Sverige.

Konkurrensen om duktiga studenter är stor och det finns många spännande vägar för ungdomar att välja. Ingenjörsutbildningarna förmår idag inte attrahera tillräckligt många av de studenter som har förutsättningar att klara dem. Framför allt är det tjejer unga kvinnor med starka förkunskaper i matematik som väljer bort ingenjörsvrket.

Trots den rekordstarka efterfrågan på ingenjörer är lönegapet fortfarande på cirka 10 procent och kvinnor återfinns i lägre utsträckning på högre befattningar. Ojämsställda löner och sämre möjlighet till karriär skickar signaler till kvinnor att deras kompetens värderas lägre. Det får rimligen konsekvenser för kvinnors intresse att söka sig till ingenjörsvrket. Detta är något landets ingenjörsföretag i hela landet behöver bli medvetna om. Arbetsgivarna måste bli bättre på att konkurrera om och på så sätt förmå fler kvinnor att välja en framtid som ingenjör.

Idag arbetar varannan ingenjör som fyllt 65 år. Det skulle kunna vara fler om med bättre incitamenten var bättre. Den kunskap och kompetens som dessa ingenjörer besitter är ovärderlig. Inte bara för arbetsgivareföretagen, utan för hela Sverige. Trots att arbetsgivarnas kostnaderna för äldre anställda sänks med runt 200 000–300 000 kronor för varje år efter pensionsåldern, 66 års ålder, används inte detta utrymme för att stimulera fler att stanna i yrket som anställda och den som stannar kvar som anställd i arbetslivet kan inte räkna med fortsatta tjänstepensionsavsättningar. Här behövs en ändring.

Starka fackföreningar med många medlemmar ger en bättre möjlighet att ta tillvara medlemmarnas intressen. Det lägger grunden för den svenska modellen, som varit så framgångsrik för svensk arbetsmarknad, både för individen som fått bra reallöneutveckling och trygga arbetsvillkor och för arbetsgivare som fått minimalt med konflikt dagar och tydliga spelregler. Vi behöver slå vakt om att Sverige fortsatt har ett regelverk som värnar den svenska främjar partsmodellen.

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

formaterade: Teckenfärg: Röd, Genomstruken

formaterade: Teckenfärg: Röd

formaterade: Teckenfärg: Röd

formaterade: Teckenfärg: Röd, Genomstruken

formaterade: Teckenfärg: Röd

formaterade: Teckenfärg: Röd

formaterade: Teckenfärg: Röd

formaterade: Teckenfärg: Röd

formaterade: Teckenfärg: Auto

formaterade: Teckenfärg: Röd

formaterade: Teckenfärg: Röd, Genomstruken

Det inkomstpolitiska programmet anger en riktning för förbundets insatser för att:

- * Förstärka utbildningspremien för högre utbildning
- * Verka för jämställda löner
- * Uppmuntra seniora ingenjörer att fortsätta vara yrkesverksamma

~~* Förbättra möjligheterna för fackliga organisationer och partsmodellen~~

~~* Värna försäkringsmässigheten i socialförsäkringarna~~

~~*~~

Av de globala hållbarhetsmålen berör primärt följande mål det ~~miljö~~inkomstpolitiska programmet. De ligger bakom analysen men nämns inte alltid i texten:

5 Jämställdhet

8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91", Hängande: 0,01", Höger: 0,23", Avstånd Efter: 7,95 pt, Radavstånd: Flera 1,1 li

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

formaterade: Teckenfärg: Röd, Genomstruken

formaterade: Teckensnitt:12 pt

formaterade: Inte Genomstruken

formaterade: Teckensnitt:12 pt, Inte Genomstruken

formaterade: Teckenfärg: Röd, Genomstruken

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

formaterade: Teckenfärg: Röd, Genomstruken

formaterade: Teckenfärg: Röd

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Våra åsikter

En ingenjörsutbildning måste löna sig hela arbetslivet

- a) **Lönesättningen ska långsiktigt säkra att ingenjörsyrket är attraktivt**
Arbetsgivarna säger ofta säger ofta att det är brist på ingenjörer och att efterfrågan är stor. Det enkla svaret på detta är lönen. Den arbetsgivare som söker ingenjörskompetens måste vara beredd att betala för den. Det stora behovet av ingenjörskompetens för digitaliseringen, klimatoställningen, med mera ställer också ytterligare krav på att lönesättningen är på en attraktiv nivå, så att unga människor söker sig till ingenjörsyrket.
- b) **Använd ekonomiska styrmedel för att främja entreprenörskap** Väl avvägda ekonomiska incitament ökar möjligheten för ingenjörer att öka sitt engagemang i företagande och entreprenörskap. Det kan handla om till exempel skatteförmåner och förenkling av införandet av personaloptioner, och skatteförmåner. Dessa incitament skapar en win-win-situation där både individen, företaget och Sverige som helhet gynnas.
- c) **Utforma ~~Sänk~~ inkomstskatten så att en ingenjörsutbildning lönar sig bättre** Ingenjörsutbildning är en tuff bana och det måste vara tydligt att det är värt insatsen. Därför behöver skatter vara utformade så att en lång och svår utbildning verkligen lönar sig, exempel på åtgärder är höjda brytpunkter och lägre skattesatser på arbete.
- e)
- d) **Värdera ansvar, kompetens och prestation högre**
Ingenjörers erskårens analys- och problemlösningsförmåga bidrar till att effektivisera och utveckla konkurrenskraftiga verksamheter. Detta behöver arbetsgivarna värdera väsentligt högre i väsentligt högre grad värdera genom en bättre löneutveckling relaterat till ansvar, kompetens och prestation för stort ansvar, hög kompetens och god prestation.
- e) **Erbjud relevanta ersättningssystem utöver en god grundlön** För att belöna och uppmuntra individer som är viktiga för organisationen bör arbetsgivarna erbjuda olika typer av ersättningssystem såsom

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,16"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

formaterade: Teckenfärg: Röd

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Liststycke, Indrag: Vänster: 0,27", Höger: 0", Ingen numrering

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,16"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

formaterade: Genomstruken

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,17"

Sveriges
Ingenjörer

Sammanträdesdatum 2023-11-19/21

Ingenjörersfullmäktige 2023

Bilaga 18.02

kvalificerade personaloptioner, utöver en bra grundlön och en årlig lönerevision.

- f) **Det pensionsgrundande beloppet för studier bör höjas** Studier ska uppmuntras och den som går en lång utbildning ska inte straffas genom att förlora ersättning i relation till andra grupper som förvärvsarbetar. Därför bör det pensionsgrundande beloppet under studietiden höjas. Beloppet ska ställas i relation till ingångslönen för ingenjörerna skåren.

- g) **Låt fackavgiften vara avdragsgill**

Starka fackföreningar där många är medlemmar ökar möjligheten att ta tillvara medlemmarnas intressen och ge dem ekonomisk trygghet genom bra löner och villkor. Att vara medlem i ett fackförbund ska uppmuntras och därför bör regelverket utformas så att varje medlem kan göra fullt avdrag för den kostnad medlemskapet innebär.

Jämställda löner

- h) **Uppverk för jämställda löner**

Arbetsgivarnas omotiverade löneskillnader skickar en signal till kvinnor som ska välja yrkesbana att deras kompetens är mindre värd. Det får en negativ påverkan på unga kvinnors vilja att välja en framtid som ingenjör och i förlängningen stanna kvar i ingenjörbranschen.

Ändra rubriken till enbart "Jämställda löner" Byt hela texten till "Omotiverade löneskillnader signalerar till kvinnor att deras kompetens är mindre värd. Arbetsgivare måste arbeta aktivt för att utjämna sådana skillnader, så att unga kvinnor väljer ingenjörsvärdet och också väljer att stanna kvar i ingenjörbranschen."

Arbetsgivarens omotiverade löneskillnader skickar en signal till kvinnor att deras kompetens är mindre värd. Kvinnors vilja att både välja och stanna i ingenjörsvärdet ska uppmuntras och arbetsgivarens omotiverade löneskillnader måste bort.

- i) **Arbeta för att kollektivavtal och socialförsäkringar driver mot jämställdhet**

Långa kvalifikationskrav, upp till 12 månader i vissa kollektivavtal, skapar hinder för dem som överväger att byta jobb samtidigt som de planerar att

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,17"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,16"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,16"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,16"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

starta en familj. Det begränsar rörligheten på arbetsmarknaden. Därför bör kvalifikationstiden för föräldrautfyllnad i kollektivavtalen slopas.

j) Lönekartläggningarna måste följas av justeringar av ojämslällda löner

Lönekartläggningar görs i syfte att upptäcka oskäligen löneskillnader som kan bero på kön. Det finns däremot inte något krav på handling med anledning av utfallet från lönekartläggningarna. Lönekartläggningarna behöver kombineras med krav på handling och ske utanför ordinarie lönerevision.

Öka förtjänsten av att förlänga arbetslivet

God löneutveckling under hela arbetslivet. Även seniora ingenjörer ska ha en bra löneutveckling. Idag stannar de årligen löneökningarna av nästan helt för seniora ingenjörer trots att de sociala avgifterna för arbetsgivarna är betydligt lägre för de som nått riktåldern för pension. Detta behöver förändras så att goda prestationer ger en bra löneutveckling oavsett ålder.

Idag stannar de årligen löneökningarna av nästan helt för äldre ingenjörer, detta behöver förändras så att goda prestationer ger en bra löneutveckling oavsett ålder.

För ingenjörer som nått pensionsåldern blir de sociala avgifterna för arbetsgivarna betydligt lägre. Denna sänkning ska användas för att öka lönerna för dessa åldersgrupper.

k)

l) Tjänstepensionsavsättningar ska göras under hela yrkeslivet För att behålla kompetent arbetskraft bör arbetsgivare fortsätta med pensionsinbetalningar så länge arbetstagaren är anställd. Detta gäller även de som nått ~~pensions~~ riktåldern ~~för pension~~. Samma villkor ska gälla för utförd arbetsprestation oavsett ålder och så länge man arbetar.

m) Gör det möjligt att pausa tjänstepensionen

Lagstiftningen måste ändras så att det blir möjligt att pausa sitt tjänstepensionsuttag för den som bestämmer sig för att återvända i anställning, precis som det går att pausa den allmänna pensionen.

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,16"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,67"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,67"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,17"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,17"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,16"

Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Värna försäkringsmässigheten i socialförsäkringarna

n) A-kassan måste bli försäkringsmässig

Arbetslöshetsförsäkringen måste bli försäkringsmässig. Det måste finnas en tydlig koppling mellan vad som betalas in och vad som betalas ut. Idag är A-kassan i praktiken en extra skatt som kommit att bli en extra inkomstkälla för staten. Låt parterna ta över hanteringen av A-kassan och använd överskottet till att höja beloppen i inkomstgarantin och sänka premierna i A-kassan.

"Arbetslöshetsförsäkringen måste bli försäkringsmässig. Det måste finnas en tydlig koppling mellan inbetalningen av arbetsgivaravgifter som är märkt till arbetslöshetsförsäkring och vad som betalas ut. Idag är den delen av arbetsgivaravgiften i praktiken en extra skatt som kommit att bli en extra inkomstkälla för staten. Låt parterna ta över hanteringen av A-kassan och använd överskottet till att höja beloppen i inkomstgarantin och sänka premierna i A-kassan."

o) Avsättningarna ska i högre grad gå till pension

För att inte tilltron till pensionssystemet ska urholkas är det viktigt att kopplingen mellan inbetalade avgifter tillkommer den enskilde som utbetald pension. Idag finns det ett tak för den pensionsgrundande inkomsten. Inbetalade pensionsavgifter över taket används inte för att höja utbetalningarna till den enskilde i det allmänna pensionssystemet. De används i stället av staten för att finansiera andra utgifter.

-För att upprätthålla tilltron till pensionssystemet är kopplingen mellan inbetalda avgifter och utbetald pension till den enskilde viktig.

Omvärldsanalys (beslutas av FS efter FUM)

En ingenjörutbildning måste löna sig

Det är en tuff konkurrens om studenter med bra betyg. De bäst meriterade studenterna har en mångfald av valmöjligheter. Attraktiva arbetsplatser med goda ingångslöner och gynnsamma anställningsvillkor efter avslutad utbildning väger då tungt vid valet mellan de olika alternativ som finns. Det måste vara lönsamt att ta en ingenjörsexamen och klara av alla de utmaningar som ställs under utbildningen till ingenjör. Därför bör lönesättningen av ingenjörer långsiktigt vara på en högre nivå som stärker yrkets attraktionskraft.

Ingenjörskåren är eftertraktad. Med god ingenjörskompetens kan Sveriges konkurrenskraft öka och den svenska ekonomin växa. Ingenjörssyrket blir mer

←	Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 1,16"
←	Formaterat: Rubrik 3, Indrag: Vänster: 1,16", Höger: 0", Radavstånd: enkelt
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 1,16"
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42"
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 1,42", Första raden: 0,17"
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"
←	Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Sveriges
Ingenjörer

Sammanträdesdatum 2023-11-19/21

Ingenjörersfullmäktige 2023

Bilaga 18.02

attraktivt att söka sig till om ingenjörerna får en bra löneutveckling och goda villkor. Ingenjörssyrket behöver därför premieras genom bra ingångslöner och en god löneutveckling under hela yrkeslivet. Utbildning måste löna sig. Därför bör inkomstskatterna vara låga och brytpunkten för statlig skatt höjas.

Ingenjörskårens förvärvade yrkeskompetens gör att medlemmarna strukturerat kan analysera, kritiskt granska och utveckla nya hållbara lösningar.

Ingenjörerna tar också på sig ansvar för att anpassa och ställa om verksamhet så den blir effektiv och ändamålsenlig. Dessa prestationer är betydelsefulla för att förnya innehåll och form i den digitala transformationen och hållbara omställningen. Detta behöver synas i en god löneutveckling under hela arbetslivet.

Personaloptioner är en form av ersättningssystem för mindre företag där resurserna är mer knappa än i stora företag och marginalerna att satsa i tidiga skeden är små. Personaloptioner medverkar till att fler kan våga ta steget över till en verksamhet med hög risk och som kompensation i framtiden få en extra ersättning om verksamheten utvecklas gynnsamt. Det skapar både rörlighet och på sikt fler och nya spännande jobb. Reglerna för personaloptioner är idag mindre gynnsamma än i andra jämförbara konkurrentländer och behöver göras mer förmånliga.

Det är också betydelsefullt att staten skapar förutsättningar för en högre grad av innovation och främjar risktagande och lansering av nya produkter och tjänster på marknaden. Innovationsstöd i tidiga skeden kan vara skillnaden mellan att en satsning görs eller inte, vilket påverkar förutsättningarna för utveckling och tillväxt i Sverige. Innovationsstöd bör vara på samma nivå i Sverige som hos viktiga konkurrentländer.

En del insatser är mer betydelsefulla för en verksamhet än andra. Det kan till exempel handla om värdefulla patent och innovationer som ger stor lönsamhet. Det skapar ett viktigt signalvärde i en organisation att premiera dessa insatser särskilt. Framgångsrika verksamheter blir attraktiva och lockar andra att söka sig dit och leder till att fler jobb skapas och att duktiga ingenjörer belönas för sina viktiga insatser.

En ingenjörsutbildning innebär en investering i ett yrke och innebär att den studerande behöver lägga tid och kraft för att klara studierna och kunna ta ut en ingenjörsexamen. Sverige behöver påfyllnad av nya ingenjörer för att behålla positionen som framstående teknik- och ingenjörsländ. Därför borde valet att utbilda sig inte leda till ett bortfall av intjänad pension. Det pensionsgrundande beloppet bör höjas till ingångslönen för yrkesverksamma ingenjörer.

Starka fackföreningar där många är medlemmar ökar möjligheten att ta tillvara medlemmarnas intressen och ge dem ekonomisk trygghet genom bra löner och villkor. Att vara medlem i ett fackförbund ska uppmuntras och därför bör regelverket utformas så att varje medlem kan göra fullt avdrag för den kostnad det

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

innebär. Ytterligare ett skäl är att arbetsgivarorganisationerna har ett upplägg där deras medlemmar har avdragsrätt för serviceavgiften, då den räknas som av väsentlig betydelse för arbetet och är därför en skatte- och avgiftsfri förmån. Detsamma borde självklart gälla även på den fackliga sidan.

Jämställda löner

Lön spelar roll. Det låter som en självklarhet men när det kommer till ojämsställda löner får det konsekvenser både för den enskilde individen och för ingenjörbranschen som går miste om kvinnor, som då kanske väljer en annan yrkesbana.

Ingenjörbranschen är på många håll fortfarande inte jämställd. Det gäller både ingångslöner och löneutvecklingen under ett arbetsliv. Kvinnor har också svårare att göra karriär som chefer eller specialister. Det skickar negativa signaler till unga kvinnor att de har mindre möjligheter till god löne- och karriärutveckling än män om de väljer att bli ingenjörer. Lönegapet mellan kvinnors och mäns genomsnittliga heltidslöner per månad ligger på 10 procent, till kvinnornas nackdel. Den faktiska rekryteringsbasen till ingenjörutbildningarna består till hälften av kvinnor. Trots detta är det en betydligt lägre andel unga kvinnor jämfört med unga män som söker sig till ingenjörutbildningarna. De unga kvinnorna väljer i stället andra utbildningar.

Av de knappt 11 000 unga kvinnor som gick ut nian med toppbetyg i matte, och därmed är väl rustade för att fortsätta på en framtida ingenjörbana, återfinns endast 1 600 på en ingenjörutbildning. En jämförelse med män visar att det är en av tre med toppbetyg som kommer in på en ingenjörutbildning. Sex av sju unga kvinnor med toppbetyg i matte väljer alltså en annan väg. Lön ska ges efter kompetens men lönen har givetvis också ett viktigt signalvärde när det kommer till att locka arbetskraft. Det får negativa konsekvenser när en stor grupp potentiella framtida ingenjörer väljer andra utbildningsinriktningar. Ett exempel på detta är ingenjörer inom inriktningen energi och elektronik vars kompetens är nödvändig för elektrifieringen av fordonsflottan och för att Sverige ska klara klimatmålen. Inom energi och elektronik är löneskillnaderna stora trots en uttalat stor efterfrågan.

Ingenjörer är en eftertraktad grupp på arbetsmarknaden. Mycket av den klimatsmarta teknik som samhället behöver kräver ingenjörer. Nästan varje dag kan vi läsa artiklar där företrädare för olika företag uttrycker oro för att de inte hittar den kompetens de behöver. Mot denna bakgrund är det ologiskt att ingenjörskvinnor fortfarande får en lägre lön än ingenjörsmän.

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Statistik från Försäkringskassan visar att kvinnor 2022 tog ut 70 procent av föräldradagarna medan männen tog ut 30 procent. Förväntningar om kvinnors högre frånvaro är något som inverkar negativt på kvinnors löner. Inkomsten under föräldraledigheten kommer i form av föräldrapenning från Försäkringskassan i kombination med föräldralönen från arbetsgivaren.

Föräldralöneutfyllnaden bidrar till att jämna ut lönetappet vid föräldraledighet. Idag skiljer det sig mellan olika arbetsgivare, och sektorer, hur länge man måste jobba för att kvalificera sig till föräldralön. Detta styrs av kollektivavtalen. En slopad kvalifikationstid för föräldralön från första dagen på en ny arbetsplats höjer incitamenten att dela på föräldraledigheten. Samtidigt sänks tröskeln att byta arbetsgivare, och karriärmöjligheterna stärks, för den som ska skaffa barn.

Arbetsgivaren är ålagd att årligen genomföra lönekartläggningar i syfte att bedöma om löneskillnader mellan kvinnor och män som utför lika eller likvärdigt arbete har ett samband med kön.

Bestämmelserna om aktiva åtgärder är ett nödvändigt komplement till reglerna om diskrimineringsförbud för att arbetsplatser ska vara tillgängliga för alla och arbetstagare i realiteten ska ges samma möjligheter att delta i arbetslivet. Lagen om vilka åtgärder som krävs för att justera eventuella skillnader är däremot otydlig. Det är svårt för arbetstagarorganisationerna att på ett effektivt sätt kräva ytterligare aktiva åtgärder hos arbetsgivare lokalt. Följden av det är att arbetet med aktiva åtgärder till alltför stor del beror på arbetsgivarens eget intresse av att prioritera frågorna. Därför behövs det skärpningar för att ge lönekartläggningarna mer muskler och tvinga arbetsgivarna att agera mot exempelvis osakliga löneskillnader.

Sveriges Ingenjörer anser att reglerna om aktiva åtgärder ska bli semidispositiva och att parterna på svensk arbetsmarknad ska börja teckna kollektivavtal om frågorna. På så sätt skulle arbetstagarparterna kunna sköta uppföljningen och kontrollen av arbetsgivarnas aktiva åtgärder. Då skulle en arbetsgivare som inte följer kraven kunna beläggas med skadestånd. Arbetstagarorganisationerna kan på så vis kontrollera att lönekartläggningarna uppnår sitt syfte att undanröja osakliga löneskillnader med koppling till kön.

Öka förtjänsten av att förlänga arbetslivet

Redan efter 60 års ålder börjar andelen ingenjörer som är anställda att avta, och vid 65 har nära hälften hoppat av sin anställning. Vid 66 är det fler som inte är anställda än som är det. Ett skäl är att vi ser att löneutvecklingen i stort sett stannar av helt efter 60.

Ålderspensionsavgiften, som är den enda avgift som arbetsgivaren betalar för personer som vid årets ingång (2023) fyllt 66 år, innebär att arbetsgivaravgifterna

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,92"

Formaterat: Indrag: Vänster: 0,91"

Sveriges
Ingenjörer

Sammanträdesdatum 2023-11-19/21

Ingenjörersfullmäktige 2023

Bilaga 18.02

för äldre minskar med runt 200 000–300 000 kronor per år. Potential finns att använda det frigjorda utrymmet som uppstår för att höja de seniora medarbetarnas löner utan att kostnaden ökar. Det ger en vinn-vinn situation. Seniora ingenjörer får då en extra morot att vara kvar i sin anställning och arbetsgivarna får behålla viktig kompetens. Det finns givetvis andra skäl än lönen till att seniora ingenjörer vill avsluta sitt arbetsliv. Dock bör de som vill och kan jobba få den möjligheten till goda villkor.

De val som ingenjören gör för uttag av tjänstepensionen när hen går i pension blir låsta. Det kan handla om att ta ut all intjänad tjänstepension på några få år eller resten av livet. Det val som görs går inte att ändra eller pausa. Det innebär att en pensionerad ingenjör som vill återgå i arbete inte har ekonomiska incitament för att återgå som anställd då lönen läggs ovanpå pensionsutbetalningarna med effekten att skatten blir högre.

Möjligheten att pausa tjänstepension ger ett incitament för den ingenjör som vill återvända till arbetsmarknaden som anställd. Ingenjören skulle få en lön som ger en inkomst i stället för tjänstepensionen och arbetsgivaren skulle få tillgång till efterfrågad kompetens som anställd i verksamheten. Pausen skulle också medföra att tjänstepensionen skulle räcka längre för de som valt att ta ut den på kort tid.

Idag avsätts pensionspremier för hela lönen, men det finns ett tak för hur mycket pension man får in på sitt pensionskonto. Den del som betalas in ska i högre grad komma den anställde till del. Dagens avsättningar når inte den nivå som var tänkt från början. Därför borde avsättningarna till det allmänna pensionssystemet höjas och i högre grad komma den anställde till del.

De senaste årens stora gemensamma upphandlingar för de som omfattas av kollektivavtal har pressat priserna på fondavgifterna och avgifterna i de traditionella försäkringarna i de kollektivavtalade tjänstepensionsplanerna. En jämförelse som PTK och Alecta gjort visar att minskade fondavgifter för en ingenjör kan ge så mycket som 6000 kronor mer i pension per månad.

Värna försäkringsmässigheten i socialförsäkringarna

Syftet med avgifter i form av inbetalningar till en försäkring är att de ska täcka försäkringskostnaderna. Premierna motsvarar idag inte kostnaderna för systemet.

När det gäller avgifterna till A-kassorna så sker det via inbetalningar från arbetsgivarna i form av en arbetsmarknadsavgift samt genom inbetalningar av de anställda i form av månadsavgift till den A-kassa som individen valt. Det finns 24 A-kassor som ingår i organisationen Sveriges A-kassor. De har i uppdrag av staten att sköta verksamheten. Ett exempel är Akademikernas Akassa som under 2021

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,92"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,91"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,92"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,91"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,92"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,91"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,92"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,91"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,92"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,91"

Bilaga 18.02

omsatte 1,2 mdkr. Kostnaderna låg på 0,2 mdkr. Resultat före avgifter till staten var 1,0 mdkr varav drygt 0,9 mdkr betalades in som avgift till staten. Det innebär att försäkringsmässigheten inte värnas och att premien skulle kunna sänkas. Detta skulle parterna verka för om de fick ta över ansvaret för A-kassan från staten.

På samma sätt är det med det allmänna pensionssystemet som har ett tak för intjäning. Taket sätter en gräns för hur stora pensionsutbetalningarna kan bli. Försäkringsmässigheten behöver öka och inbetalningar till socialförsäkringssystemet motsvaras av utbetalningar.

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 1,42"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,91"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 1,42"

← **Formaterat:** Indrag: Vänster: 0,92"

BILAGA 2: tvättad version

Nytt förslag från utskottet:

Våra utgångspunkter

Ingenjörerna spelar en viktig roll för näringslivets och samhällets utveckling och ger med sina insatser förutsättningar för en stark svensk ekonomi med en god välfärd. De tekniska lösningar som ingenjörerna utvecklar lägger grunden till ett hållbart samhälle nya jobb och tillväxt i ekonomin.

Ingenjörutbildningarna är krävande och ställer höga krav på studenterna. För att det ska vara ett attraktivt val måste det löna sig att bli ingenjör. Det handlar både om skattelagstiftning och om god löneutveckling och en utvecklande karriär.

I ingenjörers arbete ingår ofta ett stort mått av innovation och nytänkande. För att attrahera och behålla ingenjörer vars innovationer ofta är helt avgörande för företagets fortlevnad behöver det finnas belöningssystem som ger ingenjörerna en betydande del av vinsterna som innovationerna genererar. Det gynnar den anställde, utveckling, företaget och Sverige.

Konkurrensen om duktiga studenter är stor och det finns många spännande vägar för ungdomar att välja. Ingenjörutbildningarna förmår idag inte attrahera tillräckligt många av de studenter som har förutsättningar att klara dem. Framför allt är det unga kvinnor med starka förkunskaper i matematik som väljer bort ingenjörsvägen.

Trots den rekordstarka efterfrågan på ingenjörer är lönegapet fortfarande cirka 10 procent och kvinnor återfinns i lägre utsträckning på högre befattningar. Ojämsställda löner och sämre möjlighet till karriär skickar signaler till kvinnor att deras kompetens värderas lägre. Det får rimligen konsekvenser för kvinnors intresse att söka sig till ingenjörsvägen. Detta är något ingenjörsföretag i hela landet behöver bli medvetna om. Arbetsgivarna måste bli bättre på att konkurrera om och på så sätt förmå fler kvinnor att välja en framtid som ingenjör.

Idag arbetar varannan ingenjör som fyllt 65 år. Det skulle kunna vara fler med bättre incitament. Den kunskap och kompetens som dessa ingenjörer besitter är ovärderlig, inte bara för arbetsgivare, utan för hela Sverige. Trots att kostnaderna för äldre anställda sänks med runt 200 000–300 000 kronor för varje år efter pensionsåldern används inte detta utrymme för att stimulera fler att stanna i yrket som anställda och den som stannar kvar som anställd i arbetslivet kan inte räkna med fortsatta tjänstepensionsavsättningar. Här behövs en ändring.

Starka fackföreningar med många medlemmar ger en bättre möjlighet att ta tillvara medlemmarnas intressen. Det lägger grunden för den svenska modellen, som varit så framgångsrik för svensk arbetsmarknad, både för individen som fått bra reallöneutveckling och trygga arbetsvillkor och för arbetsgivare som fått minimalt med konflikt dagar och tydliga spelregler. Vi behöver slå vakt om att Sverige fortsatt har ett regelverk som värnar den svenska partsmodellen.

Sammanträdesdatum 2023-11-19/21

Ingenjörersfullmäktige 2023

Bilaga 18.02

Det inkomstpolitiska programmet anger en riktning för förbundets insatser för att:

- * Förstärka utbildningspremien för högre utbildning
- * Verka för jämställda löner
- * Uppmuntra seniora ingenjörer att fortsätta vara yrkesverksamma
- * Värna försäkringsmässigheten i socialförsäkringarna

Av de globala hållbarhetsmålen berör primärt följande mål det inkomstpolitiska programmet. De ligger bakom analysen men nämns inte alltid i texten:

5 Jämställdhet

8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Våra åsikter

En ingenjörsutbildning måste löna sig hela arbetslivet

- a) **Lönesättningen ska långsiktigt säkra att ingenjörsyrket är attraktivt**
Arbetsgivarna säger ofta att det är brist på ingenjörer och att efterfrågan är stor. Det enkla svaret på detta är lönen. Den arbetsgivare som söker ingenjörskompetens måste vara beredd att betala för den. Det stora behovet av ingenjörskompetens för digitaliseringen, klimatomställningen, med mera ställer ytterligare krav på att lönesättningen är på en attraktiv nivå.
- b) **Använd ekonomiska styrmedel för att främja entreprenörskap** Väl avvägda ekonomiska incitament ökar möjligheten för ingenjörer att öka sitt engagemang i företagande och entreprenörskap. Det kan handla om till exempel skatteförmåner och förenkling av införandet av personaloptioner. Dessa incitament skapar en win-win-situation där både individen, företaget och Sverige som helhet gynnas.
- c) **Utforma inkomstskatten så att en ingenjörsutbildning lönar sig bättre**
Ingenjörsutbildning är en tuff bana och det måste vara tydligt att det är värt insatsen. Därför behöver skatter vara utformade så att en lång och svår utbildning verkligen lönar sig, exempel på åtgärder är höjda brytpunkter och lägre skattesatser på arbete.
- d) **Värdera ansvar, kompetens och prestation högre**
Ingenjörers analys- och problemlösningsförmåga bidrar till att effektivisera och utveckla konkurrenskraftiga verksamheter. Detta behöver arbetsgivarna värdera väsentligt högre genom en bättre löneutveckling relaterat till ansvar, kompetens och prestation..
- e) **Erbjud relevanta ersättningsystem utöver en god grundlön**
För att belöna och uppmuntra individer som är viktiga för organisationen bör arbetsgivarna erbjuda olika typer av ersättningsystem såsom kvalificerade personaloptioner, utöver en bra grundlön och en årlig lönerevision.

Sveriges
Ingenjörer

Sammanträdesdatum 2023-11-19/21

Ingenjörersfullmäktige 2023

Bilaga 18.02

f) Det pensionsgrundande beloppet för studier bör höjas

Studier ska uppmuntras och den som går en lång utbildning ska inte straffas genom att förlora ersättning i relation till andra grupper som förvärvsarbetar. Därför bör det pensionsgrundande beloppet under studietiden höjas. Beloppet ska ställas i relation till ingångslönen för ingenjörerna .

g) Låt fackavgiften vara avdragsgill

Starka fackföreningar där många är medlemmar ökar möjligheten att ta tillvara medlemmarnas intressen och ge dem ekonomisk trygghet genom bra löner och villkor. Att vara medlem i ett fackförbund ska uppmuntras och därför bör regelverket utformas så att varje medlem kan göra fullt avdrag för den kostnad medlemskapet innebär.

Jämställda löner

h) Jämställda löner

Omotiverade löneskillnader signalerar till kvinnor att deras kompetens är mindre värd. Arbetsgivare måste arbeta aktiva för att utjämna sådana skillnader, så att unga kvinnor väljer ingenjörsyrket och också väljer att stanna kvar i ingenjörbranchen.

i) Arbeta för att kollektivavtal driver mot jämställdhet

Långa kvalifikationskrav, upp till 12 månader i vissa kollektivavtal, skapar hinder för dem som överväger att byta jobb samtidigt som de planerar att starta en familj. Det begränsar rörligheten på arbetsmarknaden. Därför bör kvalifikationstiden för föräldrautfyllnad i kollektivavtalen slopas.

j) Lönekartläggningarna måste följas av justeringar av ojämsställda löner

Lönekartläggningar görs i syfte att upptäcka oskäligen löneskillnader som kan bero på kön. Det finns däremot inte något krav på handling med anledning av utfallet från lönekartläggningarna. Lönekartläggningarna behöver kombineras med krav på handling, och ske utanför ordinarie lönerevision.

Öka förtjänsten av att förlänga arbetslivet

K God löneutveckling under hela arbetslivet

Idag stannar de årliga löneökningarna av nästan helt för äldre ingenjörer, detta behöver förändras så att goda prestationer ger en bra löneutveckling oavsett ålder.

För ingenjörer som nått pensionsåldern blir de sociala avgifterna för arbetsgivarna betydligt lägre. Denna sänkning ska användas för att öka lönerna för dessa åldersgrupper.

k)

l) Tjänstepensionsavsättningar ska göras under hela yrkeslivet

För att behålla kompetent arbetskraft bör arbetsgivare fortsätta med pensionsinbetalningar så länge arbetstagaren är anställd. Detta gäller även de som nått pensionåldern. Samma villkor ska gälla för utförd arbetsprestation oavsett ålder och så länge man arbetar.

m) Gör det möjligt att pausa tjänstepensionen

Lagstiftningen måste ändras så att det blir möjligt att pausa sitt tjänstepensionsuttag för den som bestämmer sig för att återvända i anställning, precis som det går att pausa den allmänna pensionen.

Värna försäkringsmässigheten i socialförsäkringarna

n)

Arbetslöshetsförsäkringen måste bli försäkringsmässig.

Det måste finnas en tydlig koppling mellan inbetalningen av arbetsgivaravgifter som är märkt till arbetslöshetsförsäkring och vad som betalas ut. Idag är den delen av arbetsgivaravgiften i praktiken en extra skatt som kommit att bli en extra inkomstkälla för staten. Låt parterna ta över hanteringen av A-kassan och använd överskottet till att höja beloppen i inkomstgarantin och sänka premierna i A-kassan.

o) Avsättningarna ska i högre grad gå till pension

För att upprätthålla tilltron till pensionssystemet är kopplingen mellan inbetalda avgifter och utbetalda pension till den enskilde viktig.

Omvärldsanalys (beslutat av FS efter FUM)

En ingenjörstudie måste löna sig

Det är en tuff konkurrens om studenter med bra betyg. De bäst meriterade studenterna har en mångfald av valmöjligheter. Attraktiva arbetsplatser med goda ingångslöner och gynnsamma anställningsvillkor efter avslutad utbildning väger då tungt vid valet mellan de olika alternativ som finns. Det måste vara lönsamt att ta en ingenjörsexamen och klara av alla de utmaningar som ställs under utbildningen till ingenjör. Därför bör lönesättningen av ingenjörer långsiktigt vara på en högre nivå som stärker yrkets attraktionskraft.

Ingenjörskåren är eftertraktad. Med god ingenjörskompetens kan Sveriges konkurrenskraft öka och den svenska ekonomin växa. Ingenjörssyrket blir mer attraktivt att söka sig till om ingenjörerna får en bra löneutveckling och goda villkor. Ingenjörssyrket behöver därför premieras genom bra ingångslöner och en god löneutveckling under hela yrkeslivet. Utbildning måste löna sig. Därför bör inkomstskatterna vara låga och brytpunkten för statlig skatt höjas.

Ingenjörskårens förvärvade yrkeskompetens gör att medlemmarna strukturerat kan analysera, kritiskt granska och utveckla nya hållbara lösningar.

Ingenjörerna tar också på sig ansvar för att anpassa och ställa om verksamhet så den blir effektiv och ändamålsenlig. Dessa prestationer är betydelsefulla för att förnya innehåll och form i den digitala transformationen och hållbara omställningen. Detta behöver synas i en god löneutveckling under hela arbetslivet.

Personaloptioner är en form av ersättningssystem för mindre företag där resurserna är mer knappa än i stora företag och marginalerna att satsa i tidiga skeden är små. Personaloptioner medverkar till att fler kan våga ta steget över till en verksamhet med hög risk och som kompensation i framtiden få en extra ersättning om verksamheten utvecklas gynnsamt. Det skapar både rörlighet och på sikt fler och nya spännande jobb. Reglerna för personaloptioner är idag mindre gynnsamma än i andra jämförbara konkurrentländer och behöver göras mer förmånliga.

Det är också betydelsefullt att staten skapar förutsättningar för en högre grad av innovation och främjar risktagande och lansering av nya produkter och tjänster på marknaden. Innovationsstöd i tidiga skeden kan vara skillnaden mellan att en satsning görs eller inte, vilket påverkar förutsättningarna för utveckling och tillväxt i Sverige. Innovationsstöd bör vara på samma nivå i Sverige som hos viktiga konkurrentländer.

En del insatser är mer betydelsefulla för en verksamhet än andra. Det kan till exempel handla om värdefulla patent och innovationer som ger stor lönsamhet. Det skapar ett viktigt signalvärde i en organisation att premiera dessa insatser särskilt. Framgångsrika verksamheter blir attraktiva och lockar andra att söka sig dit och

Formaterat: Normal, Indrag: Vänster: 0,92", Avstånd Efter: 0 pt, Radavstånd: Flera 1,08 li

leder till att fler jobb skapas och att duktiga ingenjörer belönas för sina viktiga insatser.

En ingenjörutbildning innebär en investering i ett yrke och innebär att den studerande behöver lägga tid och kraft för att klara studierna och kunna ta ut en ingenjörsexamen. Sverige behöver påfyllnad av nya ingenjörer för att behålla positionen som framstående teknik- och ingenjörsländ. Därför borde valet att utbilda sig inte leda till ett bortfall av intjänad pension. Det pensionsgrundande beloppet bör höjas till ingångslönen för yrkesverksamma ingenjörer.

Starka fackföreningar där många är medlemmar ökar möjligheten att ta tillvara medlemmarnas intressen och ge dem ekonomisk trygghet genom bra löner och villkor. Att vara medlem i ett fackförbund ska uppmuntras och därför bör regelverket utformas så att varje medlem kan göra fullt avdrag för den kostnad det innebär. Ytterligare ett skäl är att arbetsgivarorganisationerna har ett upplägg där deras medlemmar har avdragsrätt för serviceavgiften, då den räknas som av väsentlig betydelse för arbetet och är därför en skatte- och avgiftsfri förmån. Detsamma borde självklart gälla även på den fackliga sidan.

Jämställda löner

Lön spelar roll. Det låter som en självklarhet men när det kommer till ojämställda löner får det konsekvenser både för den enskilde individen och för ingenjörbranschen som går miste om kvinnor, som då kanske väljer en annan yrkesbana.

Ingenjörbranschen är på många håll fortfarande inte jämställd. Det gäller både ingångslöner och löneutvecklingen under ett arbetsliv. Kvinnor har också svårare att göra karriär som chefer eller specialister. Det skickar negativa signaler till unga kvinnor att de har mindre möjligheter till god löne- och karriärutveckling än män om de väljer att bli ingenjörer. Lönegapet mellan kvinnors och mäns genomsnittliga heltidslöner per månad ligger på 10 procent, till kvinnornas nackdel. Den faktiska rekryteringsbasen till ingenjörutbildningarna består till hälften av kvinnor. Trots detta är det en betydligt lägre andel unga kvinnor jämfört med unga män som söker sig till ingenjörutbildningarna. De unga kvinnorna väljer i stället andra utbildningar.

Av de knappt 11 000 unga kvinnor som gick ut nian med toppbetyg i matte, och därmed är väl rustade för att fortsätta på en framtida ingenjörsbana, återfinns endast 1 600 på en ingenjörutbildning. En jämförelse med män visar att det är en av tre med toppbetyg som kommer in på en ingenjörutbildning. Sex av sju unga kvinnor med toppbetyg i matte väljer alltså en annan väg. Lön ska ges efter kompetens men

Sveriges
Ingenjörer

Sammanträdesdatum 2023-11-19/21

Ingenjörersfullmäktige 2023

Bilaga 18.02

lönen har givetvis också ett viktigt signalvärde när det kommer till att locka arbetskraft. Det får negativa konsekvenser när en stor grupp potentiella framtida ingenjörer väljer andra utbildningsinriktningar. Ett exempel på detta är ingenjörer inom inriktningen energi och elektronik vars kompetens är nödvändig för elektrifieringen av fordonsflottan och för att Sverige ska klara klimatmålen. Inom energi och elektronik är löneskillnaderna stora trots en uttalat stor efterfrågan.

Ingenjörer är en eftertraktad grupp på arbetsmarknaden. Mycket av den klimatsmarta teknik som samhället behöver kräver ingenjörer. Nästan varje dag kan vi läsa artiklar där företrädare för olika företag uttrycker oro för att de inte hittar den kompetens de behöver. Mot denna bakgrund är det ologiskt att ingenjörskvinnor fortfarande får en lägre lön än ingenjörsmän.

Statistik från Försäkringskassan visar att kvinnor 2022 tog ut 70 procent av föräldradagarna medan männen tog ut 30 procent. Förväntningar om kvinnors högre frånvaro är något som inverkar negativt på kvinnors löner. Inkomsten under föräldraledigheten kommer i form av föräldrapenning från Försäkringskassan i kombination med föräldralönen från arbetsgivaren.

Föräldralöneutfyllnaden bidrar till att jämna ut lönetappet vid föräldraledighet. Idag skiljer det sig mellan olika arbetsgivare, och sektorer, hur länge man måste jobba för att kvalificera sig till föräldralön. Detta styrs av kollektivavtalen. En slopad kvalifikationstid för föräldralön från första dagen på en ny arbetsplats höjer incitamenten att dela på föräldraledigheten. Samtidigt sänks tröskeln att byta arbetsgivare, och karriärmöjligheterna stärks, för den som ska skaffa barn.

Arbetsgivaren är ålagd att årligen genomföra lönekartläggningar i syfte att bedöma om löneskillnader mellan kvinnor och män som utför lika eller likvärdigt arbete har ett samband med kön.

Bestämmelserna om aktiva åtgärder är ett nödvändigt komplement till reglerna om diskrimineringsförbud för att arbetsplatser ska vara tillgängliga för alla och arbetstagare i realiteten ska ges samma möjligheter att delta i arbetslivet. Lagen om vilka åtgärder som krävs för att justera eventuella skillnader är däremot otidlig. Det är svårt för arbetstagarorganisationerna att på ett effektivt sätt kräva ytterligare aktiva åtgärder hos arbetsgivare lokalt. Följden av det är att arbetet med aktiva åtgärder till alltför stor del beror på arbetsgivarens eget intresse av att prioritera frågorna. Därför behövs det skärpningar för att ge lönekartläggningarna mer muskler och tvinga arbetsgivarna att agera mot exempelvis osakliga löneskillnader.

Sveriges Ingenjörer anser att reglerna om aktiva åtgärder ska bli semidispositiva och att parterna på svensk arbetsmarknad ska börja teckna kollektivavtal om frågorna. På så sätt skulle arbetstagarparterna kunna sköta uppföljningen och

kontrollen av arbetsgivarnas aktiva åtgärder. Då skulle en arbetsgivare som inte följer kraven kunna beläggas med skadestånd. Arbetstagarorganisationerna kan på så vis kontrollera att lönekartläggningarna uppnår sitt syfte att undanröja osakliga löneskillnader med koppling till kön.

Öka förtjänsten av att förlänga arbetslivet

Redan efter 60 års ålder börjar andelen ingenjörer som är anställda att avta, och vid 65 har nära hälften hoppat av sin anställning. Vid 66 är det fler som inte är anställda än som är det. Ett skäl är att vi ser att löneutvecklingen i stort sett stannar av helt efter 60.

Ålderspensionsavgiften, som är den enda avgift som arbetsgivaren betalar för personer som vid årets ingång (2023) fyllt 66 år, innebär att arbetsgivaravgifterna för äldre minskar med runt 200 000–300 000 kronor per år. Potential finns att använda det frigjorda utrymmet som uppstår för att höja de seniora medarbetarnas löner utan att kostnaden ökar. Det ger en vinn-vinn situation. Seniora ingenjörer får då en extra morot att vara kvar i sin anställning och arbetsgivarna får behålla viktig kompetens. Det finns givetvis andra skäl än lönen till att seniora ingenjörer vill avsluta sitt arbetsliv. Dock bör de som vill och kan jobba få den möjligheten till goda villkor.

De val som ingenjören gör för uttag av tjänstepensionen när hen går i pension blir lästa. Det kan handla om att ta ut all intjänad tjänstepension på några få år eller resten av livet. Det val som görs går inte att ändra eller pausa. Det innebär att en pensionerad ingenjör som vill återgå i arbete inte har ekonomiska incitament för att återgå som anställd då lönen läggs ovanpå pensionsutbetalningarna med effekten att skatten blir högre.

Möjligheten att pausa tjänstepension ger ett incitament för den ingenjör som vill återvända till arbetsmarknaden som anställd. Ingenjören skulle få en lön som ger en inkomst i stället för tjänstepensionen och arbetsgivaren skulle få tillgång till efterfrågad kompetens som anställd i verksamheten. Pausen skulle också medföra att tjänstepensionen skulle räcka längre för de som valt att ta ut den på kort tid.

Idag avsätts pensionspremier för hela lönen, men det finns ett tak för hur mycket pension man får in på sitt pensionskonto. Den del som betalas in ska i högre grad komma den anställde till del. Dagens avsättningar når inte den nivå som var tänkt från början. Därför borde avsättningarna till det allmänna pensionssystemet höjas och i högre grad komma den anställde till del.

De senaste årens stora gemensamma upphandlingar för de som omfattas av kollektivavtal har pressat priserna på fondavgifterna och avgifterna i de traditionella försäkringarna i de kollektivavtalade tjänstepensionsplanerna. En

jämförelse som PTK och Alecta gjort visar att minskade fondavgifter för en ingenjör kan ge så mycket som 6000 kronor mer i pension per månad.

Värna försäkringsmässigheten i socialförsäkringarna

Syftet med avgifter i form av inbetalningar till en försäkring är att de ska täcka försäkringskostnaderna. Premierna motsvarar idag inte kostnaderna för systemet.

När det gäller avgifterna till A-kassorna så sker det via inbetalningar från arbetsgivarna i form av en arbetsmarknadsavgift samt genom inbetalningar av de anställda i form av månadsavgift till den A-kassa som individen valt. Det finns 24 A-kassor som ingår i organisationen Sveriges A-kassor. De har i uppdrag av staten att sköta verksamheten. Ett exempel är Akademikernas Akassa som under 2021 omsatte 1,2 mdkr. Kostnaderna låg på 0,2 mdkr. Resultat före avgifter till staten var 1,0 mdkr varav drygt 0,9 mdkr betalades in som avgift till staten. Det innebär att försäkringsmässigheten inte värnas och att premien skulle kunna sänkas. Detta skulle parterna verka för om de fick ta över ansvaret för A-kassan från staten.

På samma sätt är det med det allmänna pensionssystemet som har ett tak för intjänning. Taket sätter en gräns för hur stora pensionsutbetalningarna kan bli. Försäkringsmässigheten behöver öka och inbetalningar till socialförsäkringssystemet motsvaras av utbetalningar.

Protokoll utskott 3

Tid	2023-11-20, kl 14:00-15:15
Plats	The Steam Hotell, Rum The Royal
Ordförande	Magnus Jälmlbrant, fullmäktigeledamot
Ersättare	Iwe Lingström, fullmäktigeledamot
Ledamöter	Anders Ripa, ledamot Maria Sandberg, ledamot Cecilia Anneroth, ledamot Johan Ingberg, ledamot Tibor Muhi, ledamot Johan Tärbo, ledamot Anders Eriksson, ledamot Tara Kadir, teknologledamot Sara Sarwari, ledamot Elias Bernmalm, ledamot Pia Hill, ledamot Håkan Danielsson, ledamot
Utskottssekreterare	Heléne Robson, kansliet
Övriga närvarande	Marcus Suurküla, förbundsstyrelsen Ulf Nordberg, förbundsstyrelsen Jens Jacobsson, kansliet Marianne Lagerstedt, kansliet André Pierrou, kansliet Daniel Milovan, kansliet Lotta Ljungqvist, arbetstagarledamot styrelsen Sigrun Malm, arbetstagarledamot styrelsen

UTSKOTT 3

Protokoll utskott 3

Ärende: 1901 Proposition budget och årsavgifter 2024

Utskottets utlåtande/kommentar

Utskottet har inte sett någon anledning att höja medlemsavgiften. Underlaget för detta beslut har varit av hög kvalitet.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att fastställa Förbundsstyrelsens förslag till budget och årsavgifter 2024 enligt mötesbilaga 19.01.

Protokoll utskott 3

Ärende: 1902 Proposition budget- och verksamhetsdirektiv 2025

Utskottets utlåtande/kommentar

Utskottet diskuterar första meningen i sista stycket av texten i budgetdirektivet och föreslår en annan formulering enligt nedan för tydlighets skull.

“Konfliktfondens egen avkastning tillförs konfliktfonden utan särskilt beslut. Förbundsstyrelsen har årligen att besluta om förslag till ytterligare avsättningar till Konfliktfonden.”

Det har i utskottets diskussioner framförts önskemål om att tydliggöra information kring konfliktfonden till fullmäktigeledamöter och intresserade förtroendevalda.

Det har inkommit ett yrkande om att stryka en mening i brödtexten till direktivet med lydelsen “Att avsätta ytterligare medel, utöver fondens egen avkastning, bör endast göras om mycket starka behov av att öka fondens storlek föreligger, då medel som tillförts fonden är ändamålsbestämda och därmed endast får användas till konflikt, i enlighet med fondens instruktion, medan fritt eget kapital kan användas såväl till konflikt som till att finansiera andra behov.”

Utskottet har dock kommit till slutsatsen att det är viktigt att ha med informationen i budgetdirektivet och föreslår därför att meningen ska stå kvar i brödtexten till direktivet.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att fastställa budget- och verksamhetsdirektiv avseende 2025 i enlighet med proposition 19.02

med följande redaktionella ändring avseende första meningen i sista stycket på budgetdirektivstexten:

“Konfliktfondens egen avkastning tillförs konfliktfonden utan särskilt beslut. Förbundsstyrelsen har årligen att besluta om förslag till ytterligare avsättningar till Konfliktfonden.”

Tidigare lydelse: “Förbundsstyrelsen har att besluta om förslag till avsättningar till konfliktfond årligen, men konfliktfondens egen avkastning tillförs konfliktfonden utan särskilt beslut.”

Protokoll utskott 4

Tid	2023-11-20, kl 10:00-16:30
Plats	RUM Kingdom
Ordförande	Carl-Fredrik Lindberg
Ersättare	
Ledamöter	Anders C Johansson Audun Tengs Sebastian Granath Johanna Holmlund
Utskottssekreterare	-

UTSKOTT: UTSKOTT 4 - Valberednings- och arvodesutskott

Protokoll utskott 4

Ärende: 20.01 – Arvoden och kostnadsersättning

Utskottet har diskuterat arvoden och resonerat kring valberedningens förslag. Det är ett enigt utskott som föreslår fullmäktige att besluta i enlighet med valberedningens förslag förutom att framgent inför en faktor även för Teknologstyrelsen.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att det även införs en faktor för Teknologstyrelsen på liknande sätt som det finns på alla andra uppdrag. Vi föreslår att valberedningen tar fram lämplig faktor till 2025.

Uppdrag	Faktor Bas x faktor	2024	2023
Förbundsordförande (fast arvode, inget sammanträdesarvode)	π^2	563 792	544 546
Förste vice, andre vice ordförande (fast arvode, inget sammanträdesarvode)	$(\pi^2)/2$	281 895	272 272
Övrig styrelseledamot (fast arvode, sammanträdesarvode tillkommer)	0,500	28 591	27 615
Revisor (förtroendevald) Valberedningen (fast arvode, sammanträdesarvode tillkommer)	0,250	14 296	13 808
Sammanträdesarvode (per mötesdag) Övrig styrelseledamot Revisor, Valberedning	0,025	1430	1381
Teknologstyrelsen (fast arvode, sammanträdesarvode tillkommer)	✘	1500	1500
Teknologrådet, Teknologstyrelse sammanträdesarvode (per mötesdag)	0,010	361 ¹	345

¹ Medellön: nyexaminerad alla medlemmar 2022: 36 101 * 0,010 = 361 kr

Protokoll utskott 4

att fastställa arvoden 2024 till förbundsstyrelse, valberedning och revisorer med bas = ingenjörsmedlön för medlemmar i Sveriges Ingenjörer² 2022³:

Uppdrag	Fast arvode Bas x faktor	Rörligt arvode per sammanträde Bas x faktor
Förbundsordförande	π^2	-
Förste och andre vice förbundsordförande	$(\pi^2)/2$	-
Övrig förbundsstyrelseledamot	0,50	0,025
Revisor (förtroendevald) Valberedningsledamot	0,25	0,025

att fastställa arvode 2024 till Teknologråd och Teknologstyrelse med bas: medlön nyexaminerad alla medlemmar 2022⁴

Uppdrag	Fast arvode	Rörligt arvode per sammanträde Bas x faktor
Teknologstyrelse	1500 kr	0,010
Teknologråd		0,010

att för den auktoriserade revisorn utgår arvode och kostnadsersättning enligt avtal mellan förbundet och den valda revisionsbyrån

att arvode för andra uppdrag fastställs av förbundsstyrelsen

att års- och mötesarvode utbetalas i efterskott vid årets slut och hanteras enligt vid varje tidpunkt gällande attestinstruktion för förbundet

att fastställa regler för kostnadsersättning 2024, enligt möteshandling 20.01

att arvoden och regler för kostnadsersättning gäller för tiden 2023-11-22 – fullmäktiges ordinarie möte 2024.

² Saco lönesök, samtliga medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter). Medlön 2022 = 57 182 kr, ibid

³ 2022 är den senaste statistiken som är tillgänglig.

⁴ Saco lönesök, samtliga nytexaminerade medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter) medlön 2022=
36 101 kr

Protokoll utskott 4**Ärende: 20.05 – val vice ordförande valberedningen***Utskottets utlåtande*

Utskottet har intervjuat 3 kandidater till posten som vice ordförande i valberedningen. Utskottet har även intervjuat sittande ordförande och förbundssekreteraren.

Utskottet anser att alla kandidaterna är mycket kompetenta.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att till vice ordförande för valberedningen välja Mari Larsson.

Protokoll utskott 4**Ärende: 20.06 – två ledamöter valberedningen**

Utskottet har intervjuat 5 kandidater till posten som ledamot i valberedningen.

Utskottet anser att alla kandidater är mycket kompetenta.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att till ledamot i valberedningen välja

Karin Stihl (omval)
Sofia Johannesson (omval)

Kommentar:

Utskottet konstaterar att det finns två ledamöter från samma lista i valberedningen.

Valordning för Sveriges Ingenjörer

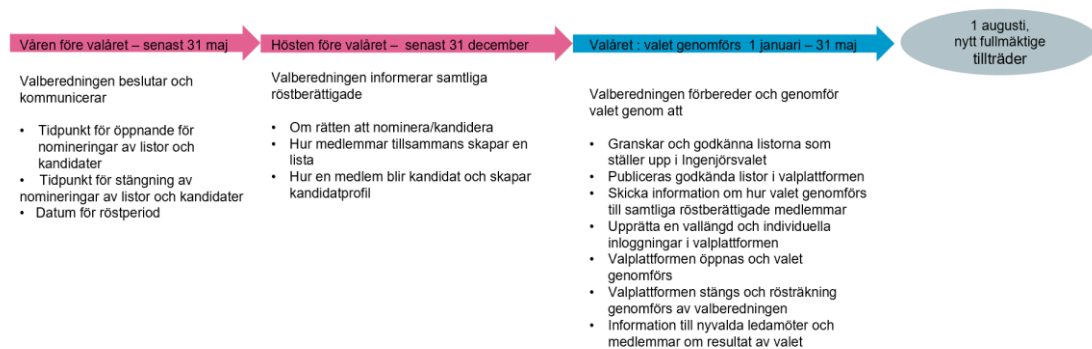
Fastställd av fullmäktige 2023-11-19/21

Gäller från och med 2024-01-01

Dessa föreskrifter är fastställda av fullmäktige med utgångspunkt i Stadgar för Sveriges Ingenjörer, artikel 131.

Valet till Ingenjörersfullmäktige genomförs via en digital valplattform. Valet ska genomföras mellan 1 mars -31 maj valåret. Valberedningen beslutar om datum för valet och kommunicerar dessa senast den 31 maj året före valåret. Valresultatet ska kommuniceras senast 30 juni valåret.

Anmärkning: Datum för valet anges inte i denna valordning, för att valberedningen ska kunna anpassa tidpunkter för valet utifrån exempelvis påsk eller avtalsrörelse.

Våren före valåret, senast 31 maj

Information om Ingenjörsvalet

Valberedningen ska informera samtliga röstberättigade medlemmar om datum för valet senast den 31 maj året före valet. Valberedningen anslår följande på förbundets webbplats.

De datum som ska presenteras är:

- Öppnande för nomineringar av listor och kandidater
- Stängning av nomineringar av listor och kandidater
- Datum för röstperiod

Hösten före valåret, senast 31 december

Information inför Ingenjörsvalet

Valberedningen ska, senast den 31 december året före valåret, informera samtliga röstberättigade medlemmar enligt förbundets stadgar, artikel 211 om Ingenjörsvalet, speciellt om rätten att nominera/kandidera samt skapar listor enligt förbundets stadgar, artikel 324–326. Information ska skickas digitalt till förbundets medlemmar, distrikt, yrkesföreningar, lokalavdelningar och kontaktpersoner.

Presentera planen för Ingenjörsvalet för Ingenjörersfullmäktige.

Valåret, från 1 januari-31 maj

Information nominering av kandidater och genomförande av val

Listorna ska nominera kandidater och fastställa sina respektive kandidatlistor upptagande högst 30 kandidater. Valberedningen beslutar när listor senast ska vara valberedningen tillhanda.

Valberedningen ska granska inkomna listor och kandidatnomineringar samt fastställa dem.

I valplattformen ska valberedningen upprätta en vallängd och individuella inloggningar. Vallängden ska omfatta samtliga röstberättigade medlemmar enligt förbundets stadgar, artikel 211.

Valberedningen ska, inför och under valperioden, informera de röstberättigade medlemmarna om hur valet går till och när deras röst senast måste vara förbundet tillhanda. Informationen ska samtidigt finnas på förbundets webbplats.

Röstberättigad medlem ska i valplattformen avlägga sin röst senast sista datum för röstförfarandet.

Valberedningen ska löpande följa valdeltagandet för att kunna sätta in de kommunikationsåtgärder som kan behövas för att öka valdeltagandet.

Valberedningen ska verkställa röstsammanräkning och mandatfördelning enligt förbundets stadgar, artikel 327 och upprätta protokoll över valförrättningen.

Valberedningen ska så snart som möjligt publicera valresultatet på förbundets webbplats.

Den som valts till ledamot i Ingenjörfullmäktige, ska meddelas detta senast den 31 maj valåret.

Upprättande av kandidatlista och nominering av kandidat

Av listans namn bör framgå vilket intresse som förenar listan, det kan vara exempelvis ett distrikt, geografiskt område, lokalavdelning, yrkesförening eller intressefråga.

Medlem som har nominerats på kandidatlista ska till listan ha förklarat sig villig att kandidera. Kandidat ska presenteras på sätt som valberedningen bestämmer. Medlem kan bara kandidera på en lista i valet.

Listan ska avge sin programförklaring i den omfattning valberedningen bestämmer.

Valberedningen har rätt att granska listan i den omfattning som valberedningen bestämmer.

Varje lista har rätt att delta i valet om listan och dess kandidater har godkänts av valberedningen, i enlighet med artikel 325. I de fall valberedningen ej godkänner kandidat eller lista skall detta meddelas förbundsstyrelsen och revisorerna med en motivering. Valberedningens beslut att ej godkänna kandidat eller lista kan överklagas till revisorerna för slutgiltigt beslut.

Rösthandling och röstning

Valberedningen ska fastställa utformningen av valplattformen som stödjer Ingenjörsvalet. Samtliga anmälda och godkända listor ska visas upp via valplattformen. Hur listorna presenteras i valplattformen beslutas av valberedningen. Vid behov av numrering av listor ska valberedningen fastställa denna genom lottning.

Valberedningen ska skicka ut information om valet till alla, enligt vallängden, röstberättigade medlemmar.

Valet sker genom att röstberättigad medlem till valberedningen avger sin röst på sätt som valberedningen anvisar.

Inlämning av röst

Medlem avlägger sin röst via valplattformen.

Röstsammanräkning

Avgivna röster i valplattformen ska innan röstsammanräkningen verkställs förvaras på betryggande sätt genom valberedningens försorg.

Sedan föreskriven tid för röstning löpt ut verkställer valberedningen röstsammanräkningen. Denna går till på följande sätt.

Vid röstsammanräkningen får användas de tekniska hjälpmedel som valberedningen bestämmer.

Valplattformen låses upp med digitala nycklar som fördelas när valet öppnas.

Sammanställning över röstfördelningen upprättas. Mandatfördelning och invalsortning enligt förbundets stadgar, artikel 327 verkställs.

Talet *P* som gräns för fastställande av personligt röstetal enligt förbundets stadgar, artikel 327, är 10.

Protokoll ska upprättas över röstsammanräkningen, röstfördelningen, mandatfördelningen, personliga röstetal, invalsortningen och vilka personer som valts.

Närvarande vid valförrättningen får efter valberedningens beslut vara de personer som erfordras för att genomföra förrättningen.

Val av ledamöter enligt förbundets stadgar, artikel 322

Regler för val av fullmäktigeledamöter enligt förbundets stadgar, artikel 322 fastställs av förbundsstyrelsen.

Protokoll bilaga 3

Sveriges Ingenjörer Industripolitiskt program

- En industriell miljö i snabb förändring

Våra utgångspunkter

Industrin har en avgörande betydelse för svensk ekonomi som ger förutsättningar för en god välfärd. Den står för nästan en tredjedel av förädlingsvärdet i det svenska näringslivet, för 20 procent av BNP och sysselsätter 1 miljon människor. Exporten överstiger sedan många år importen vilket skapar en positiv bytesbalans. 70 procent av exporten utgörs av varor och resterande av tjänster. Industrin skapar arbetstillfällen också hos underleverantörer och i samhället i övrigt.

Sverige måste erbjuda goda förutsättningar för befintlig industri att fortsätta verka här och för nya verksamheter att växa fram eller flytta hit. Sverige är sedan länge ett starkt industriland och många länder satsar på att öka sin attraktionskraft för investeringar varför den globala konkurrensen hela tiden skärps. Svensk infrastruktur är i stort behov av underhåll för att motsvara industrins krav. Ett förändrat geopolitiskt läge ökar behovet hos industrin av att se över värdekedjor samtidigt som internationell öppenhet och global handel gynnar svensk industri.

En avgörande förutsättning för vår industris historiska framväxt är snillrika innovationer som lagt grunden för växande företag. Lika viktigt är viljan och förmågan till ständig förnyelse och anpassning till ändrade förväntningar och krav. Forskning, utveckling och innovation som leder till nya tekniska lösningar är då helt avgörande. Industrin i Sverige satsar stora summor på forskning och utveckling för att bibehålla och öka sin konkurrenskraft men det är viktigt att offentligt finansierad forskning också bidrar till att förstärka och komplettera de privata investeringarna.

Ingenjörerna och industrin är oskiljaktiga och Sverige har en stark värdeskapande ingenjörskultur. Utan skickliga ingenjörer skulle industrin inte finnas. Denna viktiga yrkesgrupp måste få lön och villkor som motsvarar deras avgörande insats. Av de ingenjörer som inte arbetar inom industrin återfinns många inom industrinära tjänster eller har samarbeten med den, till exempel som forskare på ett lärosäte eller ett institut.

Med tanke på Sveriges relativt lilla befolkning har vi en enastående industriell bredd. Detta är en stor konkurrensfördel som blir än tydligare i takt med att olika teknikområden växer samman och befruktar varandra och behovet av samarbeten ökar. En stark svensk industri handlar därför inte bara om dess totala omfattning utan också om dess sammansättning.

Protokoll bilaga 3

Både fack och arbetsgivare vittnar om att den svenska modellen är en styrka som ger goda förutsättningar för både företag och anställda. I en värld där nästan alla andra länder har en annan tradition vad gäller relationen på arbetsmarknaden ifrågasätts vår modell när nya företag etablerar sig här eller svenska företag får utländska ägare. Vi måste ta strid för vårt sätt att arbeta som vi vet är en del i vår framgång.

Det blir allt tydligare att industrin är en central del i samhällets strävan att uppnå globala hållbarhetsmål då det i hög grad är industrins innovationer som driver och möjliggör samhällets gröna omställning. Då industrin i Sverige ligger långt fram i sitt hållbarhetsarbete har vi alla förutsättningar att gynnas av omställningen. Ny digital teknik, och inte minst artificiell intelligens, har potential att förändra industriell verksamhet och affärsmodellerna i grunden. Trots årtionden av automatiseringar är det förvånansvärt många som utför arbeten av repetitiv karaktär. En viktig del för industrins konkurrenskraft och attraktivitet är att med hjälp av nya teknologier ta nästa kliv i automatiseringen för att frigöra människor från tråkiga, smutsiga och farliga arbeten. Men även om målen är delvis utstakade är vägen dit till stor del okänd och kantad av beslut kring tekniska vägval. Denna osäkerhet, tillsammans med förändrade kompetensbehov i spåren av teknikskiften, innebär ett ökat ansvar och svåra professionella utmaningar för många ingenjörer.

Av de globala hållbarhetsmålen berör primärt följande mål det industripolitiska programmet. De ligger bakom analysen men nämns inte alltid i texten:

7. Hållbar energi

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

9. Hållbar industri, innovation och infrastruktur

11. Hållbara städer och samhällen

12. Hållbar konsumtion och produktion

13. Bekämpa klimatförändringarna

Sveriges
Ingenjörer

Protokoll bilaga 3

Våra åsikter

Infrastruktur

Staten behöver långsiktigt avsätta mer medel för underhåll och utbyggnad av samhällskritisk infrastruktur för transporter.

Underhållet är eftersatt vilket skapar problem för industrin som är beroende av fungerande transporter till rimliga priser. Det behövs också större resiliens så att trafiken kan fungera även om ett enskilt fel inträffat. Regeringen måste ge Trafikverket i uppdrag att utarbeta en långsiktig underhålls- och utvecklingsplan samt tillse att den finansieras.

Påskynda utbyggnaden av fossilfri elproduktion och säkerställ planerbar el i hela landet. Elnäten behöver byggas ut och ges en förstärkt kapacitet.

Nya industrier, grön omställning och elektrifiering av vägtransporter medför att elbehovet förväntas dubblas fram till 2035. Regeringen måste därför påskynda utbyggnaden och skapa förutsättningar för investeringar i elproduktion och effektöverföring. Elnätet måste förstärkas så att det får kapacitet att leverera den el och effekt som efterfrågas. Elnätet behöver också bättre resiliens så att inte mindre störningar ger problem i en större del av systemet.

Påskynda implementeringen av teknikledande digital infrastruktur

Regeringen behöver påskynda implementeringen av teknikledande digital infrastruktur för att möjliggöra effektiviseringar inom digitalisering, automatisering och produktion. Trots att mycket av utvecklingen kring digital teknik och 5G sker i Sverige är vi sena att använda tekniken fullt ut. Regeringen måste underlätta införandet och ge stöd till kommande tekniker för digital infrastruktur så att industrins investeringar kan ske i ett fortsatt konkurrenskraftigt Sverige.

Förstärk cybersäkerheten i samhällskritisk infrastruktur.

Digitaliseringen och uppkopplingen av infrastruktur har många fördelar men innebär också risker i känslighet för naturkatastrofer, tekniska eller mänskliga hot. Samhället måste med hjälp av tekniska lösningar från början bygga in motståndskraft och krisberedskap i all infrastruktur.

Kompetensförsörjning

Ersättningen per ingenjörstudent måste höjas ytterligare.

Ersättningen har urholkats under lång tid och motsvarar nu 60% av nivån i mitten på 90-talet i relation till statliga löner. Detta hotar på allvar utbildningarnas kvalitet samtidigt som industrin efterfrågar kunniga ingenjörer. Regeringen måste fortsätta höja anslaget per student.

Protokoll bilaga 3**Anslå särskilda resurser för det livslånga lärandet till universitet och högskolor**

Behovet av och efterfrågan på kompetensutveckling är stort. Med öronmärkt offentlig finansiering kan återkommande lärande sättas i fokus jämte en högt prioriterad grundutbildning.

Låt ingenjörerna arbeta med det de har ett unikt kunnande för

Låt ingenjörer arbeta med det som de har ett unikt kunnande för. Behovet av ingenjörer är stort men företag anställer dem ibland för uppgifter som tekniker på lägre nivå eller andra akademiker kan utföra samtidigt som många upplever att en stor del av arbetstiden används för okvalificerade uppgifter.

Forskning, utveckling och innovation**Stärk Sveriges attraktivitet för företags FoU-investeringar**

Konkurrensen om FoU-etableringar ökar och många stora företag väljer att förlägga ny FoU till andra länder. Staten måste skapa bättre förutsättningar för FoU-investeringar i Sverige.

Den statliga forskningsfinansieringen måste öka till 1 procent av BNP

Den offentliga forskningsfinansieringen behöver komplettera privat FoU vilket den idag har svårt att göra då resursnivån är för låg. Medel måste särskilt kanaliseras till samverkansprogram med industrirelevans.

Öka industriforskningsinstitutens basfinansiering

En tillräcklig basfinansiering är viktig för att instituten ska kunna bedriva och utveckla forskningsinfrastrukturer, test- och demonstrationsverksamhet.

Grön omställning och cirkulär ekonomi**Politiker ska sätta upp målen men inte detaljstyra**

Politiker avgör hur stor miljöpåverkan som kan accepteras vid givna tidpunkter men de ska inte detaljstyra kring tekniska lösningar. Målen kan uppnås på olika sätt och i regel med en kombination av teknologier. Vid offentlig upphandling ska fokus vara på funktion och inte teknik.

Skapa goda förutsättningar för industrins gröna omställning

Industrin är på väg i sin omställning mot fossilfrihet och cirkularitet men är beroende av en långsiktig politik med tydliga spelregler och samverkan utifrån de färdplaner mot fossilfrihet som den tagit fram. Effektivisera tillståndsprocesserna.

Protokoll bilaga 3

*Svensk industri i ett förändrat geopolitiskt läge***Sverige måste stå upp för internationell öppenhet och global handel samtidigt som försörjningen av insatsvaror tryggas**

Industrin i Sverige och EU är beroende av andra länder, inte minst Kina. Värdekedjor måste göras säkrare genom en ökad tillgång till råmaterial och ökad produktion av insatsvaror i närområdet.

Det behövs ett samhällskontrakt mellan politik, industri och anställda om hur industrin i Sverige ska vara långsiktigt stark och konkurrenskraftig

Länder som Kina, Indien och USA, men också EU-länder, driver en aktiv industripolitik i syfte att gynna det egna landet. I Sverige måste relevanta aktörer sluta upp kring nödvändiga prioriteringar så att industrin kan stärkas, ett svenskt ägande gynnas och nödvändiga samhällsutmaningar hanteras.

Parterna måste i samverkan med staten slå vakt om den svenska arbetsmarknadsmodellen med kollektivavtal

Modellen ifrågasätts på olika vis, såsom när nya företag etablerar sig i Sverige eller genom nya krav från EU. Den är dock en viktig del i vår industris internationella framgång och behöver försvaras.

Ingenjörer behöver ta plats i företagens styrelser och ledning för att hantera industrins utmaningar med teknikomställning

Industrin genomför en digital och grön omställning. Ingenjörer är utbildade att arbeta med det delvis okända men detta innebär stora yrkesmässiga utmaningar, en delvis förändrad yrkesroll, ökat ansvar och arbetsbelastning. Ledarskapet måste präglas av framsyn, entreprenörskap, emotionell intelligens och ett etiskt förhållningssätt.

Sveriges
Ingenjörer

Protokoll bilaga 3

Bilaga 2: **Omvärldsanalys (beslutat av FS efter FUM)**

Infrastruktur

Transportinfrastruktur

Svensk industri verkar på en global marknad som kännetecknas av hård konkurrens. Handel förutsätter transporter av såväl personer som gods och industrin är starkt beroende av att de fungerar för att både kunna importera insatsvaror och exportera sina färdiga produkter.

Transporter har stor miljöpåverkan men politiken får inte försvåra transporterna i sig, och därmed internationell handel. Den måste i stället stimulera effektivare transporter med lägre påverkan. Med effektivare transporter går ekonomi och miljö hand i hand eftersom ökad effektivitet ger både lägre kostnader och utsläpp. Exempel på åtgärder som bör stimuleras är horisontella samarbeten (där olika transportköpare samarbetar för att öka fyllnadsgraden och undvika tomtransport), högkapacitetsfordon (som tar större mängd last) och elektrifierade fordon.

Politiken måste se till logistiken, det vill säga hela transportkedjan och inte enbart till infrastruktur eller varje trafikslag för sig. Infrastrukturplanering kan därför inte ske regionvis eller i delprojekt utan måste göras med ett större helhetsgrepp. Som ett exportberoende land i Europas utkant har Sverige mycket att vinna på att skapa ett logistiksystem som både främjar handel och ger minskad klimat- och miljöpåverkan. Alla trafikslag behövs i en logistikkedja som ofta fortsätter utanför Sveriges gränser.

Det viktigaste för industrin är att transportsystemet är tillgängligt och tillförlitligt. Tillgängligheten handlar om att det måste finnas transporter vid de platser och tidpunkter som industrin behöver och till konkurrenskraftiga priser. Tillförlitligheten innebär att industrin måste kunna lita på att alla delar i transportkedjan fungerar så att godset kommer fram till kunden i tid. Underhållet av vägar och järnvägar är dock starkt eftersatt i Sverige vilket skapar osäkerheter i dessa avseenden. Trafikverket måste ta fram en långsiktig underhållsplan som kan ta igen de brister i vägars och järnvägars standard som uppstått under lång tid och som dessutom tar höjd för klimatförändringen.

I Sverige kopplas investeringar i infrastruktur till planerat byggande av bostäder medan en motsvarande process inte finns för industrier. I ett läge där flera nya industrier etableras och befintliga expanderar är det viktigt att det också planeras för goda transportmöjligheter till och från dessa. De samhällsekonomiska kalkylmodeller som används vid infrastrukturinvesteringar tar inte tillräcklig hänsyn till kostnader förenade med att godset blir försenat eller potentialen i ett förädlingsvärde utan bara varuvärdet. Detta leder till att godsets värde underskattas och investeringar som gynnar gods systematiskt undervärderas.

Sveriges
Ingenjörer

Protokoll bilaga 3

Det finns en betydande potential att effektivisera transporter med hjälp av teknik. Det gäller inte minst kring automatisering, digitalisering och elektrifiering. För att stimulera utveckling och tillämpning av teknik kan staten i samverkan med industrin göra forskningsutlysningar samt stödja test- och demonstrationsverksamhet. Vid upphandling av ny infrastruktur bör dessa formuleras så att innovation och nya tekniska lösningar stimuleras.

Att alltmer av vår infrastruktur är uppkopplad ger många fördelar vad gäller effektivitet, underhåll med mera men skapar också en stor sårbarhet för inte minst medvetna attacker. Aspekter kring cybersäkerhet måste få en mer framträdande plats i planering av samhällskritisk infrastruktur.

Elförsörjning

En elektrifiering av samhället är viktig för att ytterligare minska Sveriges klimatpåverkan. Efter att Sveriges elanvändning varit konstant under flera decennier pekar prognoser nu på att elbehovet kan dubblas redan till 2035. Anledningar är framväxten av nya industrier, en elektrifiering av processer inom industrin och en elektrifiering av transporter. För att de verksamheter som nu planeras, inom bland annat fossilfri ståltillverkning och batteriproduktion, inte ska hotas krävs en snabb utbyggnad av elproduktion i kombination med förstärkt kapacitet i elnäten.

Det viktigaste för industrin är att elförsörjningen är fossilfri, stabil, leveranssäker och kostnadseffektiv i hela landet. Det behövs investeringar i alla fossilfria kraftslag och en effekthöjning i befintliga anläggningar. På kortare sikt kommer tillskottet att bestå främst av icke-planerbar produktion, där det också behövs kompletterande lagringskapacitet. På lite längre sikt behöver Sverige en ökad tillgång också till planerbar el i hela landet. Initiativ till denna produktion måste tas nu. Planerbar el också i södra delen av landet bidrar till att de stora oönskade prisskillnader som idag finns mellan olika elområden kan utjämnas. Vatten- och kärnkraft har varit, och kommer fortsatt att behöva vara, basen i svensk elproduktion. De bidrar, utöver elen, också till effektregering och stabilitet i näten.

Det behövs också betydande investeringar i elnäten som binder samman produktion och användning. Bristar i nätens kapacitet leder redan idag till störningar och effektbrist. Investeringsbehov finns såväl i stamnäten som i regionala och lokala nät. Det är ett problem att tillståndsprocesserna för nätutbyggnad är ännu längre än för ny elproduktion eller anslutning av elintensiv industri. En förbättrad överföringskapacitet mellan norra och södra Sverige kan också bidra till att minska prisskillnaderna men elnätets funktion är komplext. Det räcker därför inte med ökad överföringskapacitet utan det krävs också tillgång till så kallad roterande svängmassa i södra Sverige för att de ska kunna ta emot stora energimängder så att produktion, transmission och användning alltid är i fas. Tillgång till planerbar produktion också i södra Sverige kan lösa detta.

Sverige behöver en långsiktig energipolitik som säkrar industrin elbehov.

Bredbandstjänster

Protokoll bilaga 3

Digitaliseringen har enorm potential till nytt värdeskapande vilket gör dessa teknologier strategiskt viktiga för länder. 5G är ett exempel där det sker en kapploppning kring teknikutveckling och att vara de som sätter standarder. Hög datahastighet, hög säkerhet och minimal fördröjning skapar förutsättningar för nya tjänster som tidigare inte varit möjliga och för samarbeten i nya konstellationer. Industrin i Sverige genomgår en snabb digitalisering och inför ett flertal tekniker som sammantaget kan sägas innebära en fjärde industriell revolution, Industri 4.0. Teknologerna hanterar stora mängder data och förutsätter snabb uppkoppling

Det är viktigt att produktion i framkant kan ske i Sverige och att nödvändig digital teknik i stor utsträckning utvecklas här. Det gör oss också mer attraktiva för FoU då närhet mellan produktion och FoU är än viktigare när produktionen behöver ställa om snabbare. Även om 5G nu införs i Sverige så går det fortfarande alltför långsamt vilket kan äventyra industrins möjligheter till digitalisering och nytt värdeskapande. I ett första skede kommer 5G dessutom främst att kunna erbjuda högre kapacitet och hastighet i nuvarande tjänster medan vi får vänta ytterligare på nya tjänster som kan möjliggöra automation av industrier och fjärrstyrning av fordon. Vi måste påskynda implementeringen av bredbandstjänster, där en möjlighet är att skapa lokala nät för automation i en fabrik utan användning av en operatör med köpta frekvensspektra.

Kompetensförsörjning

Det finns flera studier som visar att företagets förmåga att rekrytera rätt kompetens är den mest kritiska frågan vid deras val av lokalisering. I Sverige finns en kvalificerad arbetskraft såväl vad gäller tjänstemän som arbetare. Framväxten av nya industriföretag i kombination med teknikomställning innebär dock ett behov av fler medarbetare och med en delvis annan kompetens.

Rekrytering är förstås främst en fråga för enskilda arbetsgivare men också för geografiska regioner som behöver stärka sin attraktivitet. Regioner som kan erbjuda ingenjörer ett utvecklande liv vid sidan av arbetet är mer lockande, liksom platser där det finns flera teknikbaserade företag att gå emellan. Sveriges Ingenjörer har visat att industriföretag i norra Sverige blir attraktiva om de kan erbjuda högre lön och möjlighet till distansarbete en del av veckan.

Det är också viktigt att Sverige är attraktivt för utländska ingenjörer särskilt då även andra länder är i behov av att rekrytera utifrån. Rättvis lön och goda villkor är en självklarhet. Omständigheter i Sverige som lyfts fram som negativa av FoU-chefer är höga inkomstskatter, svårighet att hitta bostad, bristande tillgång till internationella skolor och stor myndighetsadministration.¹

Industrins behov av ingenjörer handlar dock om mer än antalet som finns tillgängliga. Det är viktigt att ingenjörer anställs för de arbetsuppgifter där deras kunskaper gör en

¹ <https://www.iva.se/publicerat/fou-barometern-2022/>

Sveriges
Ingenjörer

Protokoll bilaga 3

avgörande skillnad. Industrin anställer ibland ingenjörer för arbetsuppgifter där tekniker med en lägre utbildningsnivå är mer lämpade och det finns också andra akademiker, såsom programmerare och systemvetare, som kan utföra många arbeten. Många ingenjörer upplever också att en alltför stor del av arbetstiden används för administrativa uppgifter.

Trots att både företag och offentlig sektor behöver ingenjörskompetens har ersättningen till lärosätenas ingenjörsutbildning räknat per student minskat under många år i relation till högskolornas kostnader. Sveriges Ingenjörer har visat att detta har fått allvarliga konsekvenser i form av minskad lärarledd undervisningstid och färre laborationer. I jämförelse med andra programutbildningar har ingenjörsutbildningarna en låg genomströmning men teknologerna menar att deras prestation skulle förbättras med mer lärarledd tid. Ersättningen till ingenjörsutbildningarna måste höjas rejält.

Ett återkommande lärande har alltid varit en självklarhet för ingenjörer eftersom det ligger i yrkesutövningens natur att metoder och lösningar i många fall inte är kända. Den gröna och digitala omställningen accentuerar behovet och sätter ytterligare fokus också på fortsatt formell utbildning vid sidan om det ständiga lärandet i arbetet. I och med Omställningsavtalet mellan parterna och det studiestöd som regeringen infört i enlighet med avtalet så har de ekonomiska förutsättningarna för studier kraftigt förbättrats. Av Sveriges Ingenjörers medlemsundersökning framgår också att intresset för att läsa en kurs vid till exempel ett lärosäte är mycket stort. Även om högskolorna nu arbetar med att i någon mån tillgodose behovet av kurser som är anpassade efter yrkesverksammas önskemål och behov så är utbudet ännu ganska litet. För att det livslånga lärandet inte ska bli nedprioriterat till förmån för grundutbildningen så måste lärosätena få öronmärkta resurser för det livslånga lärandet.

Den kompetensutveckling som individen behöver för sitt nuvarande arbete är arbetsgivarens ansvar. Vi har sett alltför många exempel de senare åren på industriföretag som gör sig av med äldre ingenjörer i syfte att anställa unga med en annan kompetensprofil. Den absoluta merparten av det kunnande som en ingenjör får i och med sin utbildning är varaktig och användbar under ett helt yrkesliv. Vid sidan om det behöver ingenjörer komplettera med mindre delar inom områden som individen saknar eller där mycket teknikutveckling skett. Med ett strukturerat arbetsätt från arbetsgivarna med löpande lärande under yrkeslivet är det fullt möjligt att ställa om ingenjörer och undvika uppsägningar.

Forskning, utveckling och innovation

Medan industriell FoU alltid syftar till att förbättra produkter, processer och tjänster har akademisk forskning flera syften. Den ska stödja näringslivets innovation men också mer fritt söka ny kunskap och bidra till att hantera samhällsliga utmaningar i vid mening. För ett relativt litet land som Sverige är det dock viktigt att kraftsamla genom att en stor del av den akademiska forskningen har en inriktning som är relevant för näringslivet.

Sverige tillhör de länder i världen som satsar mest på forskning och utveckling men det är framför allt näringslivet som står för dessa insatser. Företagssektorn finansierar

Sveriges
Ingenjörer

Protokoll bilaga 3

nästan $\frac{3}{4}$ av landets FoU, varav industrin för hälften av detta. Andelen av statsbudgeten som går till FoU har varit ganska konstant sedan 2009. Som andel av BNP ligger företagssektorns FoU sedan början av 2000-talet vid eller strax under 2,5 procent (2001 dock 3%).

De statliga civila forskningsmedlen utgör sedan början av 2000-talet mellan 0,6–0,8 procent av BNP vilket innebär en 12:e plats av 34 jämförda länder år 2020². Samtidigt som Sverige totalt sett satsar mycket på FoU är det ett problem att de offentliga forskningsmedlen inte är större, särskilt när många andra länder har ökat sina investeringar betydligt under senare år. För Sverige är det av stor betydelse att industrin vill investera i FoU här. Det skapar ett högt teknikkunnande i landet samtidigt som det stimulerar annan industriell verksamhet. FoU-chefer i Sverige uppger att investeringarna kommer att öka mer utomlands än här. Sveriges Ingenjörer anser att de statliga forskningsmedlen bör öka till 1 procent av BNP, vilket skulle öka industrins intresse för fortsatta investeringar här.

Samverkan mellan akademi, industri och industriforskningsinstitut är det bästa sättet att garantera en grundläggande och tillämpad forskning med relevans för såväl högskolan som företagen. Inom ramen för strategiska innovationsprogram satsar staten och deltagande företag stora belopp i långsiktig forskning. Det är viktigt att dessa program utgår ifrån industriella behov samtidigt som de ska bidra till att lösa mer generella samhällsutmaningar, som klimatfrågan. Även om samverkan i stort fungerar bra så skulle den kunna bli mycket bättre. Statsstödsregelverket är otydligt och lärosätenas handlingsutrymme att delta i forskningssamverkan tolkas olika, vilket ibland leder till utdragna processer att skriva avtal. Personrörlighet är ett effektivt sätt att föra kunskap mellan verksamheter men det är ett problem att meriteringssystemet i akademien inte värderar erfarenheter av industriell FoU högre och att forskares arbete med samverkan inte heller värdesätts mer. Industriforskningsinstitutet är en viktig aktör för samverkan inte minst för mindre företag. Deras så kallade kompetensmedel, vilket är deras offentliga basfinansiering, behöver öka så att de kan bedriva mer generell kunskapsuppbyggnad och stötta svensk industris deltagande i internationell forsknings- och innovationssamverkan (inom t ex Horisont 2020). En tillräcklig basfinansiering är viktig för att instituten ska kunna kompetensutveckla sin personal och utföra långsiktiga projekt som tar forskning och innovation till tillämpning. Då forskning och innovation av tradition tillhör olika departement inom regeringen är det också viktigt med samverkan inom regeringskansliet utifrån en gemensam vision om hur forskning bidrar till en mer konkurrenskraftig industri.

I Sverige finns en betydande forskningsinfrastruktur, liksom test- och demonstrationsanläggningar. De är viktiga i arbetet att föra forsknings- och utvecklingsresultat närmare kommersialisering. Det är centralt att industrin får tillgång till dessa anläggningar och att inte minst mindre företag får ökad vetskap om att de finns och hur de kan nyttjas.

² Eurostat (2022)

Sveriges
Ingenjörer

Protokoll bilaga 3

Sveriges Ingenjörer är positiva till FoU-avdraget, det vill säga nedsättningen av socialavgifterna för anställda som arbetar med forskning och utveckling. Det ökar landets attraktivitet för investeringar i FoU. Vi är också positiva till nedsättningen av skatten för experter, forskare och andra nyckelpersoner och att tidsgränsen för dessa har utökats. Det underlättar rekrytering av utländsk kompetens till industrin i Sverige.

Grön omställning och cirkulär ekonomi

Omställningen mot ökad hållbarhet och minskad miljöbelastning är en av de krafter som har störst påverkan på industrin. Industrin drivs till en del av politiska miljökrav men i hög grad också av sina egna ambitioner att uppnå bland annat fossilfrihet. Det är viktigt för företagen för att de vill vara en del i samhällets totala omställning, för att det ökar deras konkurrenskraft och för att det gör dem mer attraktiva som arbetsgivare. Industrins roll är inte begränsad till att minska sin egen negativa påverkan utan handlar i hög grad om att utforma produkter och tjänster som löser samhällets utmaningar.

Svensk industri var tidig i sitt hållbarhetsarbete och ingenjörer ser dessa aspekter som en naturlig del i sitt utvecklingsarbete. Såväl ingenjörer som andra kategorier anställda bejakar och driver i hög grad på omställningen. Den måste emellertid ske på ett sätt som inte bara är miljömässigt utan också ekonomiskt och socialt hållbart. Det betyder bland annat kompetensutveckling av de anställda och i vissa fall omställning till nya arbetsuppgifter. Många länder satsar dock stort på att både ställa om sina befintliga processer och att utveckla teknik för ett hållbart samhälle. Konkurrensen har därför ökat betydligt.

Då industrin driver dessa frågor finns inget skäl för politiken att tvinga fram utsläppsminskningar eller detaljstyra kring teknikval utan den ska i stället sätta upp mål och skapa långsiktigt goda förutsättningar för nödvändiga teknikskiften. De strategier som industrin tagit fram, i form av till exempel färdplaner mot fossilfrihet, bör vara regeringens självklara utgångspunkt. Viktiga uppgifter för staten är att korta tiderna för tillståndsprocesser genom bättre samverkan mellan granskande myndigheter så att målkonflikter kan hanteras och att använda offentlig upphandling för att driva innovation. Det offentliga behöver också stödja uppskalnings- och demonstrationsprojekt eftersom det i många fall inte är ekonomiskt möjligt för ett enskilt företag att bana väg för ett teknikskifte inom en hel bransch.

Det är viktigt att ha ett globalt perspektiv på företagens miljöpåverkan och inte fokusera för mycket på minskad påverkan just i Sverige. Studier visar att industriell verksamhet i Sverige har en lägre miljöpåverkan än motsvarande verksamhet på andra håll. Det beror på att industrin länge arbetat med att förbättra och effektivisera sina processer. Konsekvensen är ytterligare ett argument varför vi ska stärka förutsättningarna för industrin i Sverige – det gynnar miljön. Elektrifieringen kommer att minska de fossila utsläppen men på kortare sikt öka belastningen på andra sätt. Behovet av metaller, mineral och biomassa kommer att öka och en stor del av detta måste komma från inhemsk utvinning.

Fortfarande kan industrin i betydande utsträckning bli bättre på att gå från linjära till cirkulära flöden. Produkter måste utvecklas för att i förlängningen undvika avfall, ha

Sveriges
Ingenjörer

Protokoll bilaga 3

längre hållbarhet och för att enklare kunna först återanvändas och sedan återvinnas. Om ingenjörer får större utrymme att påverka produktutformningen ur miljösynpunkt redan under designen så kan mycket vinnas. Affärsmodellerna behöver justeras för att fokusera mer på funktion än på produkt. Regelverk och styrmedel behöver anpassas för att stimulera en cirkulär ekonomi samtidigt som det kan krävas incitament för marknaden att efterfråga sådana tjänster eller cirkulära produkter i större utsträckning. Reglerna måste dock så långt möjligt vara internationellt harmoniserade så att inte svensk industris konkurrenskraft åsidosätts.

Svensk industri i ett förändrat geopolitiskt läge

Synen på öppenhet, global handel och försörjningstrygghet har förändrats i och med Covidpandemin och Rysslands krig mot Ukraina. Det har blivit tydligt att Sverige behöver en högre grad av krisberedskap samtidigt som olika kriser skiljer sig åt vilket försvårar en förberedelse. Ett mått på en sämre beredskap är att industrin har minskat sin lagerhållning.

Den globala världsordningen har dock förändrats successivt sedan en längre tid mot bakgrund av Kinas framväxt som en tongivande industriell och ekonomisk aktör vid sidan om USA. Sverige och EU har starka ideologiska och ekonomiska band över Atlanten samtidigt som Kina är en mycket viktig handelspartner. Kina driver en tydlig nationell industripolitik som också får konsekvenser för Sveriges och övriga världens politik.

Svensk import utgör ungefär 40 procent av BNP. Den har ökat till följd av ökad tjänsteimport. Av varuimporten kommer 6 procent från Kina och 1 procent från Ryssland, där andelen från Kina ökar medan Ryssland minskar. Av importen från Kina går en stor del till tillverkningsindustrin och reexporteras sedan som färdiga produkter. Det kinesiska ägandet i svensk industri ökar snabbt och det finns ett samband mellan de sektorer som förvärvat företag verkar inom och de som prioriteras i Kinas industriella plan. Åtminstone drygt 100 företag är majoritetsägda av Kina men de har ett starkt inflytande över långt fler. Inom EU är det bara Finland som har större andel direktinvesteringar från Kina. Det finns skäl för Sverige att öka uppmärksamheten kring direktinvesteringar inom strategiskt viktiga tekniker där det finns en risk att våra intressen kan skadas. Samtidigt finns det mycket som tyder på att Kinas investeringsintresse nu riktas mot andra delar av världen än Europa. Det ryska ägandet i Sverige är betydligt lägre.

240 svenska koncerner verkar i Kina och sett till antal anställda i landet kommer Kina på tredje plats efter USA och Tyskland. Drygt 100 svenska koncerner var närvarande i Ryssland före invasionen. När svenska företag verkar utomlands finns alltid en risk för önskad teknologiöverföring.

Ännu viktigare än att se till importen i stort är att betrakta strategiska insatsvaror för industrin som är svåra att ersätta. Världen rör sig i riktning från ett fossilberoende till ett beroende av mineraler och metaller som behövs för den gröna omställningen. Taiwan står för 2/3 av världens produktion av halvledare och ett enda företag för över hälften. Om dessa leveranser bryts skulle elektronikindustrin globalt stanna. Andra

Sveriges
Ingenjörer

Protokoll bilaga 3

exempel på länder som står för en mycket stor del av världens behov av kritiska råvaror är kobolt från Kongo, Litium från Chile och sällsynta jordartsmetaller från Kina.

Att vara beroende av enskilda länder för sin försörjning av insatsvaror för industrin är alltid en risk, som dessutom förstärks om det handlar om totalitära regimer. Utvecklingen visar tydligt att handel och internationella beroenden inte är någon garant för säkerhet. Svensk industri gynnas kraftigt av global öppenhet så det finns alla skäl för oss, och även för EU, att försöka upprätthålla internationell handel. Samtidigt går det inte att blunda för att det geopolitiska läget är annorlunda där den öppenhet som inte minst internet gav möjlighet till ersatts av en teknisk kapprustning mellan i första hand USA och Kina inom områden som förnyelsebar energi och AI.

Då Kinas utveckling i hög grad styrs av regimen försöker andra delar av världen svara med olika typer av offentliga subventioner för att gynna teknikutveckling i den egna regionen. Dessa är i grunden negativa men då USA infört lagstiftning som kommer att styra investeringar inom förnyelsebar teknik dit så är det nödvändigt också för Europa att agera för att öka regionens produktion och självförsörjning. Det finns alla skäl för svensk och europeisk industri att se över sina värdekedjor för att minska beroendet och sårbarheten. Detta bör så långt möjligt göras samordnat inom EU genom mer regionala förädlingsvärdekedjor. Genom samverkan nyttjas marknadsekonomi bättre och kostnaderna hålls nere, samtidigt som kompetensen kring statsstödsregler med mera finns på EU-nivå.

Inom EU pågår också ett arbete i denna riktning där stöd till forskning och utveckling inom tekniker av särskilt europeiskt intresse är ett exempel³. Sverige har betydande tillgångar av sällsynta jordartsmetaller (och flera av dem hittades för första gången här). Dessa ämnen är snarare spridda än sällsynta och processen att skilja dem från andra ämnen är miljömässigt besvärlig. Vi måste dock vara beredda att bidra genom att öppna nya gruvor och genom att befintliga kompletteras med brytning av dessa ämnen. På lite längre sikt kan svenskt kunnande inom återvinning bidra till cirkulära flöden där behovet av jungfrulig råvara minskar. Det är rimligt att EU stöttar sådana initiativ som gynnar hela unionen.

En industriell miljö i snabb förändring

Som framgår genomgår industrin stora förändringar. Digitalisering och inte minst AI, sakernas internet (IoT), robotisering och additiv tillverkning utgör tillsammans delar i det som kallas Industri 4.0 som förändrar produktionen i riktning mot en smart uppkopplad fabrik som är lättare anpassningsbar till förändringar. Industrin arbetar redan delvis med nästa steg i utvecklingen och i förlängningen kan både underleverantörer och kunder spela en aktiv roll i både utveckling och produktion. Nya arbetssätt i produktionen nyttjar kraften i ny teknik för att öka hållbarheten, förbättra lönsamheten och stärka konkurrenskraften. Med ökad automation blir lönekostnaden

³ IPCEI – Important Projects of Common European Interest

Protokoll bilaga 3

för produktionspersonal begränsad varför produktion kan ske i Sverige och Västeuropa.

Ingenjörers innovationer och ny teknik bidrar till att förbättra arbetsmiljön för produktionspersonalen. Det virtuella och fysiska möts i till exempel simuleringsverktyg och smarta arbetskläder som möjliggör ett mer ergonomiskt arbete anpassat efter varje operatörs rörelsemönster och arbetsmoment. Med sådana verktyg kan ingenjörer utforma produkter och produktionssystem som minimerar arbetsmiljöproblem.

Den gröna omställningen innebär ett större fokus på energieffektivitet, resurssnålhet, cirkulär materialhantering, elektrifiering, nya material och processer och mycket annat. När dessa förändringar sker samtidigt med digitaliseringen och de i hög grad stödjer varandra blir kraften i omställningen betydande. Det för med sig stora möjligheter för de industrier som snabbt tar till sig nya tekniker och arbetssätt men innebär även utmaningar för företag och anställda, inte minst för ingenjörerna vilka är de som leder införandet av ny teknik.

Många ingenjörer upplever att arbetsbelastningen och ansvaret har ökat. En orsak till det är att även om företagets mål, till exempel när det gäller fossilfrihet, är bestämda så är vägen för att nå målen oklar. Eftersom många av de beslut som måste fattas på väg mot måluppfyllelse gäller inte minst val av teknologi så är det naturligt att ett stort ansvar hamnar på ingenjörerna. Detta för med sig att ledarskapet inom industrin blir viktigt och måste präglas av en tydlig vision, kreativitet, flexibilitet och emotionell intelligens.

Förändringarna leder till att vissa arbetsuppgifter försvinner eller automatiseras, medan andra tillkommer, men framför allt till att arbetsinnehållet förändras. I den fjärde industriella revolutionen är det inte bara de "enkla" arbetsuppgifterna som automatiseras utan snarare de mer rutinartade, oavsett om det är arbetare eller tjänstemän som utför dem. Allt tyder dock på att det generella behovet av ingenjörskunnande kommer att öka. Våra egna undersökningar pekar mot ökad efterfrågan på kunskap inom data, digitalisering och elektroteknik men också på förmåga till helhets- och systemtänkande, mjuka färdigheter och ett etiskt förhållningssätt. Ingenjörer måste med andra ord både ha en djup kunskap inom sin tekniska disciplin och en bred förståelse av företagets totala verksamhet och den omvärld det verkar inom.

En annan utveckling som möjliggörs genom digital teknik är att använda arbetskraft som inte är anställd utan som anlitas för ett specifikt uppdrag via till exempel ett egenanställningsföretag. Vi har hittills inte sett att särskilt många ingenjörer utför arbete som egenanställda men att detta fenomen uppstår på arbetsmarknaden är ett uttryck för att arbetsgivare vill ha en större flexibilitet och att trygghetssystem kan ifrågasättas.

Den svenska modellen hotas också när nya företag etableras eller företag med utländska ägare inte vill teckna kollektivavtal. Det är bland annat en effekt av att få länder har den konstruktiva dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare som i regel är

Protokoll bilaga 3

fallet i Sverige. Fördelar med kollektivavtal som parterna gemensamt behöver lyfta fram är att de kan anpassas efter bransch och företag och kan omförhandlas vid behov. Den svenska arbetsmarknadsmodellen är en del i vår industriella styrka och den måste vi försvara.

Sveriges Ingenjörers inkomspolitiska program

Våra utgångspunkter

Ingenjörerna spelar en viktig roll för näringslivets och samhällets utveckling och ger med sina insatser förutsättningar för en stark svensk ekonomi med en god välfärd. De tekniska lösningar som ingenjörerna utvecklar lägger grunden till ett hållbart samhälle nya jobb och tillväxt i ekonomin.

Ingenjörstudningarna är krävande och ställer höga krav på studenterna. För att det ska vara ett attraktivt val måste det löna sig att bli ingenjör. Det handlar både om skattelagstiftning och om god löneutveckling och en utvecklande karriär.

I ingenjörers arbete ingår ofta ett stort mått av innovation och nytänkande. För att attrahera och behålla ingenjörer vars innovationer ofta är helt avgörande för företagets fortlevnad behöver det finnas belöningsystem som ger ingenjörerna en betydande del av vinsterna som innovationerna genererar. Det gynnar den anställde, utveckling, företaget och Sverige.

Konkurrensen om duktiga studenter är stor och det finns många spännande vägar för ungdomar att välja. Ingenjörstudningarna förmår idag inte attrahera tillräckligt många av de studenter som har förutsättningar att klara dem. Framför allt är det unga kvinnor med starka förkunskaper i matematik som väljer bort ingenjörsyrket.

Trots den rekordstarka efterfrågan på ingenjörer är lönegapet fortfarande cirka 10 procent och kvinnor återfinns i lägre utsträckning på högre befattningar. Ojämslida löner och sämre möjlighet till karriär skickar signaler till kvinnor att deras kompetens värderas lägre. Det får rimligen konsekvenser för kvinnors intresse att söka sig till ingenjörsyrket. Detta är något ingenjörsföretag i hela landet behöver bli medvetna om. Arbetsgivarna måste bli bättre på att konkurrera om och på så sätt förmå fler kvinnor att välja en framtid som ingenjör.

Idag arbetar varannan ingenjör som fyllt 65 år. Det skulle kunna vara fler med bättre incitament. Den kunskap och kompetens som dessa ingenjörer besitter är ovärderlig, inte bara för arbetsgivare, utan för hela Sverige. Trots att kostnaderna för äldre anställda sänks med runt 200 000–300 000 kronor för varje år efter pensionsåldern används inte detta utrymme för att stimulera fler att stanna i yrket som anställda och den som stannar kvar som anställd i arbetslivet kan inte räkna med fortsatta tjänstepensionsavsättningar. Här behövs en ändring.

Starka fackföreningar med många medlemmar ger en bättre möjlighet att ta tillvara medlemmarnas intressen. Det lägger grunden för den svenska modellen, som varit så framgångsrik för svensk arbetsmarknad, både för individen som fått bra reallöneutveckling och trygga arbetsvillkor och för arbetsgivare som fått minimalt med konfliktdagar och tydliga spelregler. Vi behöver slå vakt om att Sverige fortsatt har ett regelverk som värnar den svenska partsmodellen.

Det inkomspolitiska programmet anger en riktning för förbundets insatser för att:

- * Förstärka utbildningspremien för högre utbildning
- * Verka för jämställda löner
- * Uppmuntra seniora ingenjörer att fortsätta vara yrkesverksamma
- * Värna försäkringsmässigheten i socialförsäkringarna

Av de globala hållbarhetsmålen berör primärt följande mål det inkomspolitiska programmet. De ligger bakom analysen men nämns inte alltid i texten:

5 Jämställdhet

8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Våra åsikter

En ingenjörsutbildning måste löna sig hela arbetslivet

Lönesättningen ska långsiktigt säkra att ingenjörsyrket är attraktivt

Arbetsgivarna säger ofta att det är brist på ingenjörer samtidigt som efterfrågan är stor. Det kan tyckas bekymmersamt. Men lösningen är enkel och stavas L-Ö-N. Den arbetsgivare som söker ingenjörskompetens måste vara beredd att betala för den. Det stora behovet av ingenjörskompetens för digitaliseringen, klimatomställningen, med mera ställer ytterligare krav på att lönesättningen är på en attraktiv nivå.

Använd ekonomiska styrmedel för att främja entreprenörskap

Väl avvägda ekonomiska incitament ökar möjligheten för ingenjörer att öka sitt engagemang i företagande och entreprenörskap. Det kan handla om till exempel skatteförmåner och förenkling av införandet av personaloptioner. Dessa incitament skapar en win-win-situation där både individen, företaget och Sverige som helhet gynnas.

Utforma inkomstskatten så att en ingenjörsutbildning lönar sig bättre

Ingenjörsutbildning är en tuff bana och det måste vara tydligt att det är värt insatsen. Därför behöver skatter vara utformade så att en lång och svår utbildning verkligen lönar sig, exempel på åtgärder är höjda brytpunkter och lägre skattesatser på arbete.

Värdera ansvar, kompetens och prestation högre

Ingenjörers analys- och problemlösningsförmåga bidrar till att effektivisera och utveckla konkurrenskraftiga verksamheter. Detta behöver arbetsgivarna värdera väsentligt högre genom en bättre löneutveckling relaterat till ansvar, kompetens och prestation.

Erbjud relevanta ersättningssystem utöver en god grundlön

För att belöna och uppmuntra individer som är viktiga för organisationen bör arbetsgivarna erbjuda olika typer av ersättningssystem såsom kvalificerade personaloptioner, utöver en bra grundlön och en årlig lönerevision.

Det pensionsgrundande beloppet för studier bör höjas

Studier ska uppmuntras och den som går en lång utbildning ska inte straffas genom att förlora ersättning i relation till andra grupper som förvärvsarbetar. Därför bör det pensionsgrundande beloppet under studietiden höjas. Beloppet ska ställas i relation till ingångslönen för ingenjörerna.

Låt fackavgiften vara avdragsgill

Starka fackföreningar där många är medlemmar ökar möjligheten att ta tillvara medlemmarnas intressen och ge dem ekonomisk trygghet genom bra löner och villkor. Att vara medlem i ett fackförbund ska uppmuntras och därför bör regelverket utformas så att varje medlem kan göra fullt avdrag för den kostnad medlemskapet innebär.

Jämställda löner

Jämställda löner

Omotiverade löneskillnader signalerar till kvinnor att deras kompetens är mindre värd. Arbetsgivare måste arbeta aktiva för att utjämna sådana skillnader, så att unga kvinnor väljer ingenjörsyrket och också väljer att stanna kvar i ingenjörbranchen.

Arbeta för att kollektivavtal driver mot jämställdhet

Långa kvalifikationskrav, upp till 12 månader i vissa kollektivavtal, skapar hinder för dem som överväger att byta jobb samtidigt som de planerar att starta en familj. Det begränsar rörligheten på arbetsmarknaden. Därför bör kvalifikationstiden för föräldrautfyllnad i kollektivavtalen slopas.

Lönekartläggningarna måste följas av justeringar av ojämsställda löner

Lönekartläggningar görs i syfte att upptäcka oskäligen löneskillnader som kan bero på kön. Det finns däremot inte något krav på handling med anledning av utfallet från lönekartläggningarna. Lönekartläggningarna behöver kombineras med krav på handling, och ske utanför ordinarie lönerrevision.

Öka förtjänsten av att förlänga arbetslivet

God löneutveckling under hela arbetslivet

Idag stannar de årliga löneökningarna av nästan helt för äldre ingenjörer, detta behöver förändras så att goda prestationer ger en bra löneutveckling oavsett ålder. För ingenjörer som nått pensionsåldern blir de sociala avgifterna för arbetsgivarna betydligt lägre. Denna sänkning ska användas för att öka lönerna för dessa åldersgrupper.

Tjänstepensionsavsättningar ska göras under hela yrkeslivet

För att behålla kompetent arbetskraft bör arbetsgivare fortsätta med pensionsinbetalningar så länge arbetstagaren är anställd. Detta gäller även de som nått pensionsåldern. Samma villkor ska gälla för utförd arbetsprestation oavsett ålder och så länge man arbetar.

Gör det möjligt att pausa tjänstepensionen

Lagstiftningen måste ändras så att det blir möjligt att pausa sitt tjänstepensionsuttag för den som bestämmer sig för att återvända i anställning, precis som det går att pausa den allmänna pensionen.

Värna försäkringsmässigheten i socialförsäkringarna

Arbetslöshetsförsäkringen måste bli försäkringsmässig.

Det måste finnas en tydlig koppling mellan inbetalningen av arbetsgivaravgifter som är märkt till arbetslöshetsförsäkring och vad som betalas ut. Idag är den delen av arbetsgivaravgiften i praktiken en extra skatt som kommit att bli en extra inkomstkälla för staten. Låt parterna ta över hanteringen av A-kassan och använd överskottet till att höja beloppen i inkomstgarantin och sänka premierna i A-kassan.

Avsättningarna ska i högre grad gå till pension

För att upprätthålla tilltron till pensionssystemet är kopplingen mellan inbetalda avgifter och utbetald pension till den enskilde viktig.

Omvärldsanalys (beslutas av FS efter FUM)

En ingenjörutbildning måste löna sig

Det är en tuff konkurrens om studenter med bra betyg. De bäst meriterade studenterna har en mångfald av valmöjligheter. Attraktiva arbetsplatser med goda ingångslöner och gynnsamma anställningsvillkor efter avslutad utbildning väger då tungt vid valet mellan de olika alternativ som finns. Det måste vara lönsamt att ta en ingenjörsexamen och klara av alla de utmaningar som ställs under utbildningen till ingenjör. Därför bör lönesättningen av ingenjörer långsiktigt vara på en högre nivå som stärker yrkets attraktionskraft.

Ingenjörskåren är eftertraktad. Med god ingenjörskompetens kan Sveriges konkurrenskraft öka och den svenska ekonomin växa. Ingenjörssyrket blir mer attraktivt att söka sig till om ingenjörerna får en bra löneutveckling och goda villkor. Ingenjörssyrket behöver därför premieras genom bra ingångslöner och en god löneutveckling under hela yrkeslivet. Utbildning måste löna sig. Därför bör inkomstskatterna vara låga och brytpunkten för statlig skatt höjas.

Ingenjörskårens förvärvade yrkeskompetens gör att medlemmarna strukturerat kan analysera, kritiskt granska och utveckla nya hållbara lösningar.

Ingenjörerna tar också på sig ansvar för att anpassa och ställa om verksamhet så den blir effektiv och ändamålsenlig. Dessa prestationer är betydelsefulla för att förnya innehåll och form i den digitala transformationen och hållbara omställningen. Detta behöver synas i en god löneutveckling under hela arbetslivet.

Personaloptioner är en form av ersättningssystem för mindre företag där resurserna är mer knappa än i stora företag och marginalerna att satsa i tidiga skeden är små. Personaloptioner medverkar till att fler kan våga ta steget över till en verksamhet med hög risk och som kompensation i framtiden få en extra ersättning om verksamheten utvecklas gynnsamt. Det skapar både rörlighet och på sikt fler och nya spännande jobb. Reglerna för personaloptioner är idag mindre gynnsamma än i andra jämförbara konkurrentländer och behöver göras mer förmånliga.

Det är också betydelsefullt att staten skapar förutsättningar för en högre grad av innovation och främjar risktagande och lansering av nya produkter och tjänster på marknaden. Innovationsstöd i tidiga skeden kan vara skillnaden mellan att en satsning görs eller inte, vilket påverkar förutsättningarna för utveckling och tillväxt i Sverige. Innovationsstöd bör vara på samma nivå i Sverige som hos viktiga konkurrentländer.

En del insatser är mer betydelsefulla för en verksamhet än andra. Det kan till exempel handla om värdefulla patent och innovationer som ger stor lönsamhet. Det skapar ett viktigt signalvärde i en organisation att premiera dessa insatser särskilt. Framgångsrika verksamheter blir attraktiva och lockar andra att söka sig dit och leder till att fler jobb skapas och att duktiga ingenjörer belönas för sina viktiga insatser.

En ingenjörsutbildning innebär en investering i ett yrke och innebär att den studerande behöver lägga tid och kraft för att klara studierna och kunna ta ut en ingenjörsexamen. Sverige behöver påfyllnad av nya ingenjörer för att behålla positionen som framstående teknik- och ingenjörsländ. Därför borde valet att utbilda sig inte leda till ett bortfall av intjänad pension. Det pensionsgrundande beloppet bör höjas till ingångslönen för yrkesverksamma ingenjörer.

Starka fackföreningar där många är medlemmar ökar möjligheten att ta tillvara medlemmarnas intressen och ge dem ekonomisk trygghet genom bra löner och villkor. Att vara medlem i ett fackförbund ska uppmuntras och därför bör regelverket utformas så att varje medlem kan göra fullt avdrag för den kostnad det innebär. Ytterligare ett skäl är att arbetsgivarorganisationerna har ett upplägg där deras medlemmar har avdragsrätt för serviceavgiften, då den räknas som av väsentlig betydelse för arbetet och är därför en skatte- och avgiftsfri förmån. Detsamma borde självklart gälla även på den fackliga sidan.

Jämställda löner

Lön spelar roll. Det låter som en självklarhet men när det kommer till ojämställda löner får det konsekvenser både för den enskilde individen och för ingenjörbranschen som går miste om kvinnor, som då kanske väljer en annan yrkesbana.

Ingenjörbranschen är på många håll fortfarande inte jämställd. Det gäller både ingångslöner och löneutvecklingen under ett arbetsliv. Kvinnor har också svårare att göra karriär som chefer eller specialister. Det skickar negativa signaler till unga kvinnor att de har mindre möjligheter till god löne- och karriärutveckling än män om de väljer att bli ingenjörer. Lönegapet mellan kvinnors och mäns genomsnittliga heltidslöner per månad ligger på 10 procent, till kvinnornas nackdel. Den faktiska rekryteringsbasen till ingenjörsutbildningarna består till hälften av kvinnor. Trots detta är det en betydligt lägre andel unga kvinnor jämfört med unga män som söker sig till ingenjörsutbildningarna. De unga kvinnorna väljer i stället andra utbildningar.

Av de knappt 11 000 unga kvinnor som gick ut nian med toppbetyg i matte, och därmed är väl rustade för att fortsätta på en framtida ingenjörsbana, återfinns endast

1 600 på en ingenjörutbildning. En jämförelse med män visar att det är en av tre med toppbetyg som kommer in på en ingenjörutbildning. Sex av sju unga kvinnor med toppbetyg i matte väljer alltså en annan väg. Lön ska ges efter kompetens men lönen har givetvis också ett viktigt signalvärde när det kommer till att locka arbetskraft. Det får negativa konsekvenser när en stor grupp potentiella framtida ingenjörer väljer andra utbildningsinriktningar. Ett exempel på detta är ingenjörer inom inriktningen energi och elektronik vars kompetens är nödvändig för elektrifieringen av fordonsflottan och för att Sverige ska klara klimatmålen. Inom energi och elektronik är löneskillnaderna stora trots en uttalat stor efterfrågan.

Ingenjörer är en eftertraktad grupp på arbetsmarknaden. Mycket av den klimatsmarta teknik som samhället behöver kräver ingenjörer. Nästan varje dag kan vi läsa artiklar där företrädare för olika företag uttrycker oro för att de inte hittar den kompetens de behöver. Mot denna bakgrund är det ologiskt att ingenjörskvinnor fortfarande får en lägre lön än ingenjörsmän.

Statistik från Försäkringskassan visar att kvinnor 2022 tog ut 70 procent av föräldradagarna medan männen tog ut 30 procent. Förväntningar om kvinnors högre frånvaro är något som inverkar negativt på kvinnors löner. Inkomsten under föräldraledigheten kommer i form av föräldrapenning från Försäkringskassan i kombination med föräldralönen från arbetsgivaren.

Föräldralöneutfyllnaden bidrar till att jämna ut lönetappet vid föräldraledighet. Idag skiljer det sig mellan olika arbetsgivare, och sektorer, hur länge man måste jobba för att kvalificera sig till föräldralön. Detta styrs av kollektivavtalen. En slopad kvalifikationstid för föräldralön från första dagen på en ny arbetsplats höjer incitamenten att dela på föräldraledigheten. Samtidigt sänks tröskeln att byta arbetsgivare, och karriärmöjligheterna stärks, för den som ska skaffa barn.

Arbetsgivaren är ålagd att årligen genomföra lönekartläggningar i syfte att bedöma om löneskillnader mellan kvinnor och män som utför lika eller likvärdigt arbete har ett samband med kön.

Bestämmelserna om aktiva åtgärder är ett nödvändigt komplement till reglerna om diskrimineringsförbud för att arbetsplatser ska vara tillgängliga för alla och arbetstagare i realiteten ska ges samma möjligheter att delta i arbetslivet. Lagen om vilka åtgärder som krävs för att justera eventuella skillnader är däremot otydlig. Det är svårt för arbetstagarorganisationerna att på ett effektivt sätt kräva ytterligare aktiva åtgärder hos arbetsgivare lokalt. Följden av det är att arbetet med aktiva åtgärder till alltför stor del beror på arbetsgivarens eget intresse av att prioritera frågorna. Därför behövs det skärpningar för att ge lönekartläggningarna mer muskler och tvinga arbetsgivarna att agera mot exempelvis osakliga löneskillnader.

Sveriges Ingenjörer anser att reglerna om aktiva åtgärder ska bli semidispositiva och att parterna på svensk arbetsmarknad ska börja teckna kollektivavtal om frågorna. På så sätt skulle arbetstagarparterna kunna sköta uppföljningen och kontrollen av arbetsgivarnas aktiva åtgärder. Då skulle en arbetsgivare som inte följer kraven kunna beläggas med skadestånd. Arbetstagarorganisationerna kan på så vis kontrollera att lönekartläggningarna uppnår sitt syfte att undanröja osakliga löneskillnader med koppling till kön.

Öka förtjänsten av att förlänga arbetslivet

Redan efter 60 års ålder börjar andelen ingenjörer som är anställda att avta, och vid 65 har nära hälften hoppat av sin anställning. Vid 66 är det fler som inte är anställda än som är det. Ett skäl är att vi ser att löneutvecklingen i stort sett stannar av helt efter 60.

Ålderspensionsavgiften, som är den enda avgift som arbetsgivaren betalar för personer som vid årets ingång (2023) fyllt 66 år, innebär att arbetsgivaravgifterna för äldre minskar med runt 200 000–300 000 kronor per år. Potential finns att använda det frigjorda utrymmet som uppstår för att höja de seniora medarbetarnas löner utan att kostnaden ökar. Det ger en vinn-vinn situation. Seniora ingenjörer får då en extra morot att vara kvar i sin anställning och arbetsgivarna får behålla viktig kompetens. Det finns givetvis andra skäl än lönen till att seniora ingenjörer vill avsluta sitt arbetsliv. Dock bör de som vill och kan jobba få den möjligheten till goda villkor.

De val som ingenjören gör för uttag av tjänstepensionen när hen går i pension blir låsta. Det kan handla om att ta ut all intjänad tjänstepension på några få år eller resten av livet. Det val som görs går inte att ändra eller pausa. Det innebär att en pensionerad ingenjör som vill återgå i arbete inte har ekonomiska incitament för att återgå som anställd då lönen läggs ovanpå pensionsutbetalningarna med effekten att skatten blir högre.

Möjligheten att pausa tjänstepension ger ett incitament för den ingenjör som vill återvända till arbetsmarknaden som anställd. Ingenjören skulle få en lön som ger en inkomst i stället för tjänstepensionen och arbetsgivaren skulle få tillgång till efterfrågad kompetens som anställd i verksamheten. Pausen skulle också medföra att tjänstepensionen skulle räcka längre för de som valt att ta ut den på kort tid.

Idag avsätts pensionspremier för hela lönen, men det finns ett tak för hur mycket pension man får in på sitt pensionskonto. Den del som betalas in ska i högre grad komma den anställda till del. Dagens avsättningar når inte den nivå som var tänkt från början. Därför borde avsättningarna till det allmänna pensionssystemet höjas och i högre grad komma den anställda till del.

De senaste årens stora gemensamma upphandlingar för de som omfattas av kollektivavtal har pressat priserna på fondavgifterna och avgifterna i de traditionella försäkringarna i de kollektivavtalade tjänstepensionsplanerna. En jämförelse som PTK och Alecta gjort visar att minskade fondavgifter för en ingenjör kan ge så mycket som 6000 kronor mer i pension per månad.

Värna försäkringsmässigheten i socialförsäkringarna

Syftet med avgifter i form av inbetalningar till en försäkring är att de ska täcka försäkringskostnaderna. Premierna motsvarar idag inte kostnaderna för systemet.

När det gäller avgifterna till A-kassorna så sker det via inbetalningar från arbetsgivarna i form av en arbetsmarknadsavgift samt genom inbetalningar av de anställda i form av månadsavgift till den A-kassa som individen valt. Det finns 24 A-kassor som ingår i organisationen Sveriges A-kassor. De har i uppdrag av staten att sköta verksamheten. Ett exempel är Akademikernas Akassa som under 2021 omsatte 1,2 mdkr. Kostnaderna låg på 0,2 mdkr. Resultat före avgifter till staten var 1,0 mdkr varav drygt 0,9 mdkr betalades in som avgift till staten. Det innebär att försäkringsmässigheten inte värnas och att premien skulle kunna sänkas. Detta skulle parterna verka för om de fick ta över ansvaret för A-kassan från staten.

På samma sätt är det med det allmänna pensionssystemet som har ett tak för intjäning. Taket sätter en gräns för hur stora pensionsutbetalningarna kan bli. Försäkringsmässigheten behöver öka och inbetalningar till socialförsäkringssystemet motsvaras av utbetalningar.

Budget- och verksamhetsdirektiv för 2025

Budgetdirektiv

Budget för Sveriges Ingenjörers förbundsverksamhet ska konstrueras så att förbundsrelsens löpande verksamhets kostnadsmassa understiger eller motsvarar den löpande verksamhetens omsättning inom en period med oförändrad medlemsavgift.

Budget för projekt, utvecklingsinsatser, eller tillfälliga åtgärder som krävs utifrån omvärldshändelser får finansieras av fritt eget kapital. Denna budget får justeras löpande, men den totala kostnadsmassan i moderförbundet, inklusive budget för projekt, utvecklingsinsatser och tillfälliga åtgärder, får maximalt överstiga den totalt budgeterade omsättningen med 5% och moderförbundets egna kapital skall motsvara en soliditet om minst 30 %.

Den totala medlemsavgiften till Sveriges Ingenjörer får öka med i genomsnitt högst två procent per år under en rullande femårsperiod. Strävan är dock att undvika en höjning av årsavgiften.

Konfliktfondens egen avkastning tillförs konfliktfonden utan särskilt beslut. Förbundsstyrelsen har årligen att besluta om förslag till ytterligare avsättningar till konfliktfonden. Målsättningen är att antalet konfliktdagar inte minskar, med hänsyn till ingenjörernas löneökningar och medlemsantal. Om antalet konfliktdagar minskar ska ett aktivt beslut tas om eventuell extra avsättning till konfliktfonden.

Verksamhetsdirektiv

- Vår förbundsverksamhet ska bedrivas med utgångspunkt i och med stöd av de policydokument och program som har fastställts av fullmäktige.
- Vår verksamhet ska genomföras med såväl ett nationellt som ett internationellt perspektiv.
- Vår verksamhet ska bedrivas medlemsnära genom att förbundet finns och syns lokalt på arbetsplatser och högskolor samt i distrikten.
- Vi ska utveckla medlemsnyttan för att intressera många olika grupper, både medlemmar och de ingenjörer som ännu inte är medlemmar.
- Vår medlemsrekrytering ska i första hand inriktas mot teknologerna samtidigt som satsningarna riktade mot yrkesverksamma ingenjörer ska fortsätta. Att behålla medlemmar är viktigare än att rekrytera nya.
- Alla delar av vårt förbund – lokalt, i distrikten samt centralt – ska arbeta integrerat i frågor som rör medlemsvård och medlemsrekrytering.

REGLER FÖR KOSTNADSERSÄTTNING TILL FÖRTROENDEVALDA 2024

(inrikes och utrikes förrättning)

Syftet med dessa regler är att förtroendevald ska ersättas för sina verkliga kostnader för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Då reglerna inte täcker varje tänkbar situation förutsätts att berörd förtroendevald väljer färdstätt, logi och måltid med hänsyn till såväl förbundets ekonomi, sin egen situation samt miljön. Vid tveksamhet ska alltid förbundskansliet kontaktas så att ingen diskussion om kostnader behöver uppstå i efterhand.

Traktamenten utgår inte.

Kostnadsersättning utbetalas i efterskott mot skriftlig räkning. Till räkningen ska bifogas verifikationer i original. Räkningen bör vara inlämnad senast en månad efter förrättningen, dock allra senast 31 januari året efter förrättningen.

Förlorad ordinarie arbetsförtjänst

För förtroendevald med centralt uppdrag (Ingenjörsoverstyrelsen, förbundsstyrelse, valberedning, revisorer, förhandlingsdelegationer etc.) ersätter förbundet förlorad ordinarie arbetsförtjänst, i form av tjänstledighetsavdrag eller motsvarande, enligt arbetsgivarintyg.

För uppdrag i distrikt eller yrkesföreningar ersätts förlorad arbetsförtjänst endast om kansliet godkänt ersättningen i förväg.

Förbundsstyrelsen får, i samråd med valberedningen och revisorerna, träffa överenskommelse med förtroendevald och dennes arbetsgivare om annat sätt för utbetalning av ersättning för förlorad ordinarie arbetsförtjänst. Sådan överenskommelse ska vara skriftlig.

Resekostnad

Resor med tåg, flyg eller båt ersätts normalt för icke ombokningsbar andraklassbiljett, ekonomiklassbiljett eller motsvarande "lågpris". Ombokningsbar biljett ersätts i de fall som tider kan komma att ändras, t ex i samband med förhandlingar. Resor ska planeras under beaktande av tid-, miljö- och hälsö hänsyn.

Lokalresor ersätts normalt för allmänna (kollektiva) färdmedel. Lokalresan får göras med taxi om tidsvinsten blir avsevärd.

Ersättning för resor med privat bil utgår med Skatteverkets belopp för skattefri bilersättning med egen bil¹ samt för parkeringskostnad och eventuell trängselavgift mot kvitto.

Logikostnad

Ersättning för logikostnad utgår för hotellrum av normalstandard.

Måltidskostnad

Ersättning för egna måltidskostnader under resor längre än tre timmar utgår mot kvitto med högst 200 kr. Förbundet ersätter inte egna kostnader för starköl, vin eller starksprit.

¹ 2024 är beloppet 25 kr per mil.